Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

KOMMUNISTI

№ 10 Toukokuun 31 p:nä № 10

SISÄLTÖ:

1 9 3 3
LENINGRAD
VALTION KUSTANNUSLIIKE KIRJA

KOMMUNISTI

NKP(b):n LENINGRADIN ja KARJALAN ALUEKOMITEAIN POLIITTIS-TALOUDELLINEN AIKAKAUSJULKAISU.

TOIMITUKSEN OSOITE; LENINGRAD. Harkovskaja 7. V/K KIRJA.

№ 10 (118) TOUKOKUUN 30 p. 1933

Toisen viisivuotissuunnitelman laina

NEUVOSTOLIITON toimeenpaneva keskuskomitea ja kansankomissaarien neuvosto ovat toukok. 14 p:nä antamallaan päätöksellä ilmoittaneet 3 miljaardin suuruisen "Toisen viisivuotissuunnitelman" kotimaisen valtiolainen liikkeellelaskusta. Tämä päätös perustuu työtätekevien joukkojen vaatimuksiin. Monien tehtaiden, laitosten, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen työntekijät ovat tehneet esityksiä ja vaatimuksia mainitun lainan liikkeelle laskemisesta.

Mistä johtuu tämä työtätekevien joukkojen alotteellisuus, tämä ilmiö, jota ei tavata missään kapitalistisessa maassa? Selvimmän vastauksen antavat siihen lainan liikkeelle laskua vaatineet joukot itse. "Me pyydämme uuden joukkolainan liikkeelle laskemista sosialismin finanssiperustan lujittamiseksi, v. 1933 kansantaloussuunnitelman toteuttamiseksi ja maamme puolustuskuntoisuuden edelleen lujittamiseksi", sanotaan esim. Putilovin tehtaat työläisten ja tomitsijain asiaa koskevassa julkilausumassa. "*Neuvostoliiton työtätekevät eivät eroita omia yksilöllisiä etujaan sosialistisen rakennustyön yleisistä eduista.* Vastaukseksi imperialistien neuvostovastaiseen provokatioon lujitamme maamme taloudellista riippumattomuutta, takaamme sosialistisen hyökkäyksen lujalla finanssiperustalla."

Kohta sen jälkeen, kun neuvostomaan sotilaallinen taistelu kapitalismia vastaan oli päättynyt, Lenin sanoi: "Nykyään me edistämme kansainvälistä vallankumousta pääasiallisesti omalla taloudellisella politiikallamme. Kaikki katsovat Venäjän neuvostotasavaltaan, kaikki työtätekevät maailman kaikissa maissa ilman minkäänlaista poikkeusta ja ilman minkäänlaista liioittelua. Siihen me olemme päässeet... Tällä alalla on taistelu siirtynyt yleismaailmalliseen mittakaavaan. Me ratkaisemme tämän tehtävän — ja silloin me olemme voittaneet kansainvälisessä mitassa varmasti ja lopullisesti. Siksi taloudellisen rakennustyön kysymykset saavatkin meillä kerrassaan poikkeuksellisen merkityksen."

Myöskin kapitalistit ymmärsivät tämän. Mutta he laskivat, että me emme oman pääomien kasaantumisemme varassa kykene toteuttamaan sosialistisen talouden rakentamisen jättiläismäistä ohjelmaa. "Tästä lähtien", sanoi tov. Stalin, "länsimaiden kapitalistit jyrkästi kielsivät meidän maaltamme luoton ja lainat, olettaen, että luoton ja lainojen puute varmaan ehkäisee maamme teollistuttamisen."

Tuo kapitalistien laskelma kärsi kuitenkin tappion, samoin kuin heidän sotilaallisetkin hyökkäyksensä neuvostojen maata vastaan. Neuvostoliiton sosialistisen rakennustyön suunnaton menestys ja ensimmäisen viisivuotissuunnitelman loistava toteuttaminen murskasivat tämän laskelman täydellisesti.

Herrat kapitalistit, jotka ovat rakentaneet oman teollisuutensa työläisten säälimättömän riistämisen ja voitettujen maiden sekä siirtomaiden tunnottoman rosvouksen pohjalla tai kansainvälisten lainojen varassa, laskivat että Neuvostoliitto ei kykene toteuttamaan maansa teollistuttamista omilla voimillaan. He erehtyivät perinpohjaisesti. Ilman orjuuttavia ulkomaisia lainoja ja luottoa me loimme tavattoman lyhyessä ajassa oman raskaan teollisuutemme, me muutimme Neuvostoliiton agraarimaasta teollisuusmaaksi. Me loimme oman teollisen perustan kansantalouden kaikkien muiden alojen vastaista sosialistista rekonstruointia varten. Ensimmäisen viisivuotiskauden aikana astui tuotantolaitostemme riveihin kokonainen joukko teollisuuden jättiläisiä, Magnitogor, Kuznetsk, Hiipinä, Dnepr, monet traktori- ja autotehtaat, luotiin laaja kemiallinen teollisuus, suurten turbiinien ja generaattorien tuotanto. Uraalille muodostui uusi hiili- ja metallurginen keskus, Uralin-Kuzbassin kombinaatti, nafta- ja hiilituotantomme järjestettiin uudelleen ja kohotettiin teknillisesti korkealle tasolle. Meillä on otettu käytäntöön 40 sulatusuunia, joista 17 on kokonaan uusia, ja 66 martinuunistamme on 45 uutta.

Herrat kapitalistit luottivat siihen, että sosialistinen kaupunki ei voi johtaa mukanaan maaseutua, vaan että päinvastoin talonpoikainen pikkuporvarillinen alkuvoimaisuus pakoittaa neuvostovallan askel askeleelta luopumaan Lokakuun vallankumouksessa saavutetuista voitoista ja palaamaan kapitalistisen restauration tielle. Tässäkin he laskivat aivan väärin. Sosialististen kaupunkien johdolla neuvostomaaseutu, nojautuen uudestaan luotuun mahtavaan teollisuuteen, kääntyi kaikkine joukkoineen sosialismin tielle ja kääntyi sille peruuttomattomasti. Täyskollektivisointiliikkeellä maaseutu vastasi teollisuutemme ensimmäisiin menestyksiin. Kulakiston luokkana likvidointi on tärkeimmissä piireissä pääpiirteissään suoritettu ja neuvostomaaseudulla on käynnissä kapitalismin viimeisten juurien kiskominen. 200 tuhatta kollektiivitaloutta ja 5 tuh. neuvostotilaa on tuloksena siitä sankarillisesta taistelusta, mitä bolshevistinen puolueemme ja työväenluokkamme ovat käyneet ja käyvät sosialismin puolesta. Samaan aikaan rajusti kasvava sosialistinen teollisuutemme tekee maataloutemme rekonstruoinnin teknillisenkin pohjan yhä lujemmaksi ja laajemmaksi. Viime vuonna valmistettiin maatalouskoneita 420 milj. ruplan arvosta, t.s. kolme kertaa enemmän kuin v. 1928. Vuosina 1931—32 meillä aloitettiin 130 uuden maatalouskonelajin tuotanto. Laaja traktoriteollisuutemme on antanut maataloudellemme yli 120 tuh. traktoria. 12 tuh. kombainia kertoo niinikään valtavista voitoistamme maatalousteknniikan alalla. Kone-traktoriasemia on meillä tällä hetkellä 2446. Leningradin alueella, jossa ei ennen v. 1929 ollut lainkaan traktoreita, on niitä nyt kone-traktoriasemilla ja neuvostotiloilla yli 2000 ja kohoaa niiden yhteinen hevosvoimamäärä yli 30 tuhannen. Vuosina 1929—32 saivat Leningradin alueen kollektivistit ja yksitystalonpojat 3577 hevos- ja rivikylvökonetta, 161400 hevosauraa, 6651 hevospuimakonetta, 3114 leikkuukonetta ja tuhansittain erilaisia muita maatalouskoneita. Kollektivisoinnin ja teollisen rekonstruoinnin pohjalla on maatalouden tuottavaisuus kohonnut. Kylvöala on ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana laajentunut 21 milj. hehtaarilla ja maatalouden tavaraviljan määrä on kohonnut 1200—1400 milj. puutaan, kun se aikaisemmin, yksityistalonpoikaistalouden vallitessa, oli 500—600 milj. puutaa. Itse talonpoikaiston asema on ratkaisevasti parantunut. Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman eräänä tärkeänä tuloksena on se, “että kollektiivitalouksien rakennustyöhön on osallistutettu mel-

kein kokonaisuudessaan koko talonpoikaisköyhälistö, että tämän pohjalla on lopetettu talonpoikaiston jakautuminen köyhiin ja kulakkeihin ja että tämän yhteydessä on poistettu kerjäläistyminen ja pauperismi maaseudulla". (Stalin).

Herrat kapitalistit yrittivät saattaa meidät polvilleen, käyttäen hyväkseen teknillis-taloudellista jälkeenjääneisyyttämme ja riippuvaisuutta etumaisista kapitalistisista maista. Elämä on ankarasti murskannut heidän toiveensa. Neuvostoliitto on kulkenut kauas eteenpäin teollisessa kehityksessään, se toteuttaa menestyksellisesti päätöstään saavuttaa ja sivuuttaa suurimmat kapitalistiset maat taloudellis-teknillisessä suhteessa. Mutta kehutut etumaiset kapitalistiset maat ovat ankaran taloudellisen pulan iskujen vaikutuksesta vuodesta vuoteen kulkeneet tuotannossaan taaksepäin, tullen asteelle, jolla ne ovat olleet jo kymmeniä vuosia sitten.

Kapitalistit ovat kehittäneet sotilastekniikkaansa, uskoen voivansa pakoittaa meidät puolustuskyvyttömiksi. Mutta tässäkin he erehtyivät. Neuvostoliitto on oppinut tuottamaan kaikkia nykyaikaisia puolustusvälineitä. "Heikosta ja puolustuskyvyttömästä maasta", puhui tov. Stalin KK:n ja KKK:n täysi-istunnossa, "Neuvostoliitto on muuttunut mahtavaksi maaksi puolustuskykyisyyden mielessä, maaksi, joka on valmis kaikkien yllätysten varalta, maaksi, joka kykenee tuottamaan joukkomitassa kaikkia nykyaikaisia puolustusvälineitä ja varustamaan armeijansa niillä hyökkäyksen maahamme kohdistuessa."

Kaiken tämän tietävät maamme työtätekevät. Siksi sosialistisen rakennustyön asia on heidän asiansa. Siksi he "eivät eroita omia yksilöllisiä etujaan sosialistisen rakennustyön yleisistä eduista". Ja siksi he, tietäen, että sosialistisen rakennustyön edelleen kehittäminen, toisen viisivuotissuunnitelman suurien tehtävien toteuttaminen vaatii paljon varoja, ovat valmiit joukkolainan avulla olemaan mukana finanssiperustan luomisessa näiden tehtävien toteuttamista varten.

Me rakennamme sosialismia omassa maassamme tapahtuvan pääomien kasaantumisen pohjalla, kapitalistisesta riistosta vapautuneisiin kansallistuloihin nojaten. Sosialistisen kasaantumisen lähteiden joukossa on huomattava osa juuri neuvostolainoilla, jotka samanaikaisesti ovat erinomaisena työtätekevien joukkojen sosialistisen järjestyneisyyden kouluna. Itse asiassa me oletimme ensimäisen viisivuotissuunnitelman mukaan sijoitettavaksi joukkolainoja 4,4 miljaardia ruplaa, mutta todellisuudessa sijoitimme niitä 5,8 miljaardia ruplaa. Lainojemme sijoittajina ovat olleet etupäässä kaupunkien työläiset ja toimitsijat. Kaupunkiproletariaatti on ymmärtänyt neuvostolainojen merkityksen ja tukenut niitä maamme sosialistisen kasaantumisen muotona. Kuitenkin on merkittävä, että myöskin maaseutu on vuosi vuodelta kohottanut osuuttaan joukkolainojen sijoittamisessa. Kun vv. 1928—29 maaseutu merkitsi lainaa kaikkiaan 180 milj. ruplaa niin v. 1931 se merkitsi sitä 470 milj. ruplaa ja v. 1932 lähes 700 milj. ruplaa. Tämäkin on todisteena niistä muutoksista, mitä maaseudulla on sosialismin hyväksi viime vuosina tapahtunut, todisteena maaseutuväestön hyvinvoinnin ja sen sosialistista rakennustyötä kohtaan tunteman luottamuksen kasvusta.

Nyt liikkeelle lasketun lainan ovat työtätekevät kaikkialla ottaneet vastaan erikoisella innostuksella. Loistavan esimerkin tästä innostuksesta ovat antaneet m.m. Leningradin työläiset ja toimitsijat. Kun päätös lainan liikkeellelaskusta julkaistiin toukok. 15 p:nä, niin jo seuraavana eli 16 p:nä Leningradissa oli merkitty lainaa 176½ milj. ruplaa eli 113,1 % hallituksen kaupungille antamas-

ta kontrollitehtvästä. Myöskin maaseudulla edistyy lainan merkintä tällä kertaa entistä voimakkaammalla vauhdilla. M.m. useissa suomenkielisissä kollektiivitalouksissa on lainanmerkintätehtävä heti sen liikkeellelaskun ensipäivinä ylitetty, samalla kun monet kollektiivitaloudet ovat haastaneet toisia kollektiivitalouksia sosialistiseen kilpailuun lainan merkinnässä. Jääväämättömänä todisteena siitä, kuinka suuri on joukkojen innostus lainaa kohtaan, on se, että koko Leningradin alueella oli tehtävä lainan merkinnän alalla täytetty jo toukok. 20 p:vään mennessä 113,9%; Leningradin kaupungissa 116,4% ja piireissä 100,4%. Samansuuntaisia tietoja on saapunut Moskovasta ja muista keskuksista; Moskovan alue täytti jo toukok. 18 p:ään mennessä tehtävänsä 100,8%:lla. Kaikki nämä tiedot kertovat toisen viisivuotissuunnitelman lainan työtätekevien joukkojen taholta osakseen saamasta suuresta suosiosta.

Seuraavat kolme perussyytä ovat tehneet mahdolliseksi meidän lainojemme menestyksellisen sijoittamisen.

Ensimäisenä syynä on se tavaton suosio, minkä viisivuotissuunnitelma on saavuttanut maamme työtätekevien joukkojen keskuudessa, näiden joukkojen sosialistisen tietoisuuden ja järjestyneisyyden jättiläismäinen kasvu ja niiden suuri antautuneisuus sosialistisen rakennustyön asialle, jota meillä voitokkaasti toteutetaan bolshevistisen puolueemme ja tov. Stalinin johdolla. Meillä on 40 milj. lainan sijoittajaa!

Toisena syynä on väestön tulojen suuri kasvu, mikä on tehnyt mahdolliseksi sijoittaa lainoja suuremmassa määrässä kuin mitä suunnitelmat ovat edellyttäneet. Vuotuinen työpalkkarahasto kohosi meillä ensimäisen viisivuotissuunnitelman neljän vuoden aikana 8 miljaardista 30 miljaardiin ruplaan ja väestön tulot yleensä (ottamatta laskuihin talonpoikaiston luontaistuloja) 23 miljaardista ruplasta 70 miljaardiin ruplaan. Ja näin on meillä tapahtunut samaan aikaan, kun kaikissa kapitalistisissa maissa ilman poikkeusta väestön tulot ovat vastaavina vuosina romahdusmaisesti laskeneet.

Kolmantena syynä on vihdoin meidän lainojemme edullisuus. Meidän lainamme antavat 10% vuotuisen tulon ja sen ohella tämä tulo ei ole minkäänlaista pörssihuojahtelujen ja pankkiromahdusten vaaran alainen, niinkuin on asian laita kapitalistisissa maissa. Ei olekaan sattuma, että viime vuosina on voitu havaita neuvostolainojen kysynnän ulkomailla yhä lisääntyneen.

Nyt liikkeelle laskettu laina on toisen viisivuotissuunnitelman ensimmäisen vuoden kansantaloussuunnitelman kiinteä osa. Bolshevistinen taistelu tämän lainan merkitsemisen puolesta on taistelua v. 1933 finanssiohjelman puolesta, se on taistelua lujan finanssiperustan luomiseksi koko kansantaloudellemme, taistelua puolueemme KK:n ja KKK:n tammikuun täysi-istunnon päätösten käytännössä toteuttamisen puolesta.

Maailman taloudellinen pula syvenee jatkuvasti. Kaikkein lujimmatkin kapitalistiset valuutat huojuvat. Punnan perästä on dollari lähtenyt laskun tielle. Maailman pulan epäjärjestykseen saattamat kapitalistiset finanssit luisuvat inflatioon, sysäten työtätekevien harteille uusia rasituksia.

Selonteossaan ensimäisen viisivuotissuunnitelman yhteenvedoista tov. Stalin antoi loistavan oppitunnin neuvostotshervontsista porvarillisille politiikoille ja taloustieteilijöille, jotka ovat sotkeutuneet rahojen kultakatetta koskevissa teorioissaan. Neuvostotshervontsi lujittuu samaan aikaan, kun kaikki kapitalistiset valuutat huojuvat kaikissa liitoksissaan. Näin senvuoksi, että meidän valuuttamme on osa järjestetystä sosialistisesta taloudesta, että se taataan ei yksinomaan kultakatteella, vaan "ennenkaikkea valtion käsissä

olevalla suurella tavaramäärällä, joka on laskettu tavaravaihdon piiriin vakiintuneiden hintojen mukaan" (Stalin). Ja näin on vihdoin senvuoksi, että itse laajat työtätekevät joukot ovat meidän neuvostovaluuttamme puolesta. Lainojen valtava menestys on siitä parhaana todistukappaleena.

Kaupunkien ja maaseudun työläiset ja toimitsijat, kollektivistit, insinöörit ja teknikot, agronoomit ja opettajat, kaikki neuvostomaamme työtätekevät, seuratkaa Leningradin ja muiden teollisuuskeskusten työläisten ja toimitsijain ja etumaisten kollektiivitalouksien esimerkkiä lainan merkinnässä! Täyttäkäämme velvollisuutemme neuvostovaltiota kohtaan, taistelutempoilla suorittakaamme toisen viisivuotissuunnitelman lainan merkintä. Lainan bolshevistisella merkinnällä annamme murskaavan iskun kulakeille, tuholaisille, opportunisteille, kaikille, jotka seisovat voitokkaan sosialistisen rakennustyön tiellä.

Ei ainoatakaan kaupungin ja maaseudun työtätekevää ilman toisen viisivuotissuunnitelman lainan obligatiota!

Kirje tov. Stalinille keskisen Volgan Bezentshukin kone-traktoriaseman toiminta-alueen kollektivisti-iskureilta

KALLIS ystävä ja toveri Stalin! Luettuamme teidän Neuvostoliiton kollektivisti-iskurien edustajakokouksessa pitämänne puheen, jossa kosketteliitte myöskin meidän teille lähettämäämme kirjettä, halusimme teille heti vastata. Kuitenkin vähän ajateltuamme päätimme odottaa siksi kunnes olemme lopettaneet kylvöt. Nyt voimme ilmoittaa teille, että *toukok. 12 p:nä päätimme kylvöt kokonaan ja täydellisesti.* Kylvimme 35 tuhatta hehtaaria, 2 tuh. hehtaaria enemmän kuin viime keväänä. Huolimatta siitä, että koko kevään vallitsivat kuivat ilmat, kestivät meidän kylvömme viimekeväänä toukokuun loppuun saakka. Tänä vuonna oli sateita melkein koko kevään ajan. Näin sateista kevättä eivät meillä vanhat ihmisetkään muista olleen. Bezentshukin tieteellis-tuotannollisen kombinaatin meteoroloogin asema ilmoittaa, että leutojen säiden alkamisesta toukok. 1 p:ään mennessä on satanut 66 millimetriä vettä, melkein kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna. Ilmat siis eivät ole olleet suotuisat. Kaikesta huolimatta päätimme kylvöt kuitenkin paljoa aikaisemmin. Muutamat kollektiivitaloudet lopettivat kylvöt toukok. 1 ja 4 p:ään mennessä. Kaikki lopettivat 12 p:ään mennessä.

SUHDE TYÖHÖN ON TULLUT NYT TOISENLAISEKSI

Tämä on ensimmäinen tosiasia, jonka halusimme teille ilmoittaa. Tämä vaatii kuitenkin selitystä. Minkä vuoksi onnistuimme kylvöalan laajentamisen ohella selviytymään paljon lyhyemmässä ajassa? Sen vuoksi, että kollektiivitaloutemme ovat oppineet järjestämään paremmin työt. Viimevuonna oli prikaateissa vielä vaihtuvaisuutta, kaikkialla eivät prikaatit olleet jaettu renkaisiin, työtä tehtiin yhdessä sakissa, ilman hyvää järjestelyä. Nyt ovat asiat menneet toisin. Pri-

*) Tarkoitetaan kirjettä, jonka Bezentshukin KTA:n toiminta-alueen kollektivisti-iskurit lähettivät tov. Stalinille tämän vuoden helmikuun alussa ja jota kirjettä tov. Stalin arvosteli osoittaen kollektivisti-iskurien aliarvioineen rivityömiehen ja kollektivistin osuutta sosialistisessa rakennustyössä.

kaatit ovat lujittuneet, jokaisella prikaatilla on oma suunnitelmansa ja maansa sekä vakinaiset ihmiset. Prikatiirit ovat paremmin valittu, ja he ovat saaneet kokemusta, niin, ja kaikki me olemme tulleet vuotta vanhemmiksi, kokeneemmiksi. Äestys, kyntö ja kylvö on nyt suoritettu ei yhdessä sakissa työskennellen, vaan renkaittain. Työtä on ankarammin luetteloitu ja kontrolleerattu. Ja pääasia — kollektivistien suhde työhön on tullut toisenlaiseksi.

Tänä keväänä ei ollut kysymystäkään työkäsien puuttesta. Ketään ei ole tarvinnut pyytää lähtemään työhön. Kaikki ovat itse lähteneet. Olivatpa vielä pahoillaankin, jos kaikille ei työtä löytynyt. Työ ei etsinyt kollektivistia, vaan kollektivisti työtä.

Me katsomme tällaisen muutoksen kollektivistin suhteessa työhön suureksi saavutukseksi. Tätä emme ole helpolla saavuttaneet. Kollektiivitalouksissamme tämä saavutus on kuitenkin jo lujitettu ja kirjoitettu. Eikä sitä enää voi pois pyyhkiä.

Kuri on meillä nyt tiukka. Sellaisia, jotka jäävät pois työstä, sakotetaan. *Hallitus antoi meille hyvän aseen lorvailijoita ja laiskureita vastaan.* Laiskurille ei anneta nyt minkäänlaista arvoa. Aikaisemmin sattui niinkin, että tällainen laiskuri ei mennyt työhön ja vielä naurahteli rehellisille työntekijöille. "Työ tyhmeleistä tykkää" — tämä oli laiskureiden pidetty sananparsi. Nyt se, joka ei tee työtä, joutuu itse tyhmän kirjoihin. *Et tee työtä .— et saa myöskään syödä.* Näin monet pakostakin alkoivat tulla järkiinsä. Yhteiskunnallinen mielipide on nyt kollektiivitalouksissamme suunnattu laiskureita vastaan. Ihmiset ovat alkaneetkin parantua. Oli meillä myöskin piintyneitä lorvailijoita. Ajattelimme jo eroittaa heidät kollektiivitaloudesta. Mutta ihmiset tulivat järkiinsä, näkivät, ettei nyt laiskurin päätä silitetä, että tällaisessa tilanteessa voi jäädä ilman leipää, ja alkoivat tehdä työtä — ja miten työskennellä! Monista heistä on tullut eturivin iskureita. Esimerkiksi, Frolovin veljekset — Mihail ja Konstantin. He olivat Leninin nimelle omistetussa kollektiivitaloudessa yleisesti tunnettuja laiskureita, mutta nyt he ovat tehneet työtä niin, että heidät on pitänyt palkita. Tai sitten Pjotr Kovalev, Krupskajan nimelle omistetusta kollektiivitaloudesta, oli mihinkään kelpaamaton työmies, mutta nyt hän on etumaisten iskureiden joukossa. Tov. Stalin, ihmiset muokkaantuvat kollektiivitalouksissa, tulevat paljon tietoisemmiksi — se on tosiasia.

Merkitseekö tämä, että taistelu laiskottelua vastaan olisi meillä kollektiivitalouksissa jo loppuunsuoritettu? Ei, vaaditaan vielä ankaraa taistelua. Se saa vain toisen käänteen. Kun aikaisemmin taistelu laiskuruutta vastaan sisältyi ennenkaikkea siihen, että kaikki aikoinaan saapuisivat työhön, niin olemme me tämän jo saavuttaneet. Työhön saavutaan nyt täsmällisesti. *Joku laiskureista saattaa mennä työhön aikaisemmin kuin kukaan ja poistua työstä myöhemmin kuin muut, mutta millaista on hänen työnsä — kas siinä on kysymys.* Meillä on yksityisiä todisteita siitä, kuinka kokonaiset prikaatit alkoivat kokoontua pellolle jo klo 4 aikaan aamulla ja lopettivat työt 8 aikaan illalla, mutta tekivät kunnollisesti työtä vain 5—6 tuntia. Tällaiseen nojaa myöskin kulakki. Se ei enää agiteeraa työstäpoisjäämisen puolesta. Se olisi vaarallista ja hyödytöntäkin. Nyt kulakki pyrkii siihen, että työt viipyisivät yleisen työhön-menonkin yhteydessä. Laiskottelu on siirretty kylästä pellolle. Kas tällaisia muotoja on nyt laiskuruus saanut. Tätä vastaan vaaditaan päättävää taistelua. Yksinkertaisesti sanoen, taistella laiskuruutta vastaan merkitsee nyt taistella työn laadun ja tempon puolesta.

Kirjeemme toisena kohtana haluammekin ilmoittaa teille, tov. Stalin,

laadusta, siitä, mitä olemme tällä alalla aikaan saaneet.

Tänä vuonna on kylvöjen laatu paljon korkeampi kuin aikaisempina vuosina. Tämän panee merkille jokainen, joka on käynyt meidän pelloillamme. Ensiksikin, kyntö on tehty syvempää ja ilman välipäitä. Viimevuonna kollektiivitalouden *Gigant N:2*, hallinto tarkisti kevätkylvöjen jälkeen välipäiden laajuuden. 20 ha alalla löydettiin 600 välipäätä, yhteensä 2 hehtaaria. Tällaista säädyttömyyttä ei tänä vuonna pelloilla enää löydä. Nyt välipäiden etsimistä ei siirretty kylvöjen loppuun. Ne paljastettiin aivan samana päivänä ja jolleivät kyntö ja äestys olleet laadultaan parasta, niin vastaanottokomitea pani tekemään työn uudelleen ja vielä sakotti tällaisesta. Töiden vastaanotto suoritettiin ankarasti sääntöjen mukaan. Jos työn laatu on huono, ei siitä merkata työpäiviä.

Viime vuonna tempoja tavoteltaessa lyötiin joissakin paikoissa laimin laatu. Äestettiin vain yhteen kertaan tai joskus jätettiin kokonaankin äestämättä — käytettiin vain lautas- tai rivikylvökonetta. Nyt ei ole mitään tällaista. Missään ei ole äestetty vähempää kuin kahteen kertaan, suurelta osalta on äestys suoritettu kolmeen jopa neljäänkin kertaan. Kynnetty pelto on nyt kokonaan toisen näköinen: musta, karhittu ja pehmoinen kuin tyyny.

Myöskin viime vuonna oli meillä hyvin vähän rikkaruohoja. Missä niitä oli, koottiin ne keväällä ja poltettiin. Siellä, missä niitä ilmaantuu, suoritamme me jyväviljan huolellisen kitkennän. Työkäsiä tätä varten meillä on riittävästi.

Taataksemme kylvöjen korkean laadun olemme vetäneet mukaan suuren kokemuksen omaavat vanhukset. Kollektivistien omien rivimiesten aloitteesta määrättiin jokaiseen prikaatiin agrovanhimmat. He eivät vain osallistuneet vastaanotto-, ja hinnoittelukomissioihin, vaan myöskin koko ajan pitivät silmällä laatua, auttoivat prikatiireja neuvoilla ja henkilökohtaisella esimerkillään vetivät mukaan jälellejääneet. Agrovanhin — on kokenut taloudellinen silmä prikaatissa. Ottakaamme vaikkapa tällainen pikkuseikka. Tulee päivällisaika. Kollektivisti riisuu kiireesti hevoset, mutta heittää länget kosteaan maahan, — eihän niitä ole mukava leiripaikalle mukanaan laahata. Länget kostuvat ja hankaavat hevosilta olkapäät rikki. Agrovanhimmat huomasivat tämän, ja toruivat nuorempia ja varoittivat heittämästä länkiä minne sattuu sekä opettivat asettamaan ne pystyyn toisiaan vastaan. Päivällisaikana tuuli kuivaa länget. Näin eivät länget pilaannu, eivätkä ne näin myöskään hankaa hevosten olkapäitä. Tämä näyttää mitättömän pieneltä seikalta, mutta seuraukset eivät ole lainkaan vähäiset. Vaikka hevoset meillä väsyivätkin kylvöjen aikana, niin ovat niillä olkapäät ja säkä eheät ja terveet.

Agrovanhimmat ovat tehneet paljon työtä prikaateissa. Ja kuinka tyytyväisiä vanhukset ovatkaan siitä, että heidän puoleensa käännyttiin avunpyynnöllä ja kunnioitettiin heidän kokemustaan, — sitä on aivan mahdoton sanoin kuvata.

Kylvöjen ja niihin valmistautumisen aikana syntyi meillä myöskin toinen taistelumuodo laadun puolesta, s.o. *keskinäistarkistus. Yksityiset renkaat*, prikaatit ja kollektiivitaloudet järjestävät toistensa kesken keskinäistä tarkkailua laatuun nähden. Yksi kollektivistiryhmä tarkistaa toisen ryhmän työtä. Tässä ei ole enää mahdollista ketään pettää. Sosialistinen kilpailu on tänä vuonna saanut erittäin suuren laajuuden. Meillä ei ole yhtään sellaista prikaatia, joka ei kilpailisi jonkin toisen kanssa. Ja kilpailua käydäänkin kiivaasti ja tulisesti. Keskinäinen tarkistus syntyikin juuri aktiivisen kilpailun tuloksena. Kun nyt joku saa ensimmäisen tilan, saa se sen todella työn

korkean laadun ja tempojen vuoksi. Naapureita ja vielä koko hengellään asiaan kiintyneitä naapureita on mahdoton hämätä, ei siitä mitään tule.

Yhteiskunnallisen vaikutuksen voima on hyvin suuresti tänä vuonna kasvanut. Siihen kuuluvat agrovanhimmat, sosialistinen kilpailu, keskinäistarkistelu, naisten kontrolli-komissit, yhteiskunnalliset oikeudet, ja monet muut sellaiset. Mistä kaikki tämä? Se on tulos siitä, että kollektivistit alkavat vähitellen ymmärtää yhteyden omien henkilökohtaisten ja kollektiivitalouden kokonaisetujen välillä. Kollektivisti sanoi aikaisemmin näin: "Tämä on minun ja tämä kollektiivitalouden", s.o. aivan kuin vieraan. Nyt hän yhä useammin sanoo näin: "Minun — kollektiivitalouden." Kollektivisti alkaa ymmärtää yhteyden, mikä vallitsee hänen etujensa ja naapuri-kollektiivitaloudessa vallitsevan töiden tilan välillä. Viime vuonna ja osaksi myöskin tänä vuonna täytyi meillä parhaimpien kollektiivitalouksien antaa apuaan jälellejääville. Eikö meitä tosiaankin kiinnostaisi se, ettei jälelläjääneitä olisi ja ettei niitä tarvitsisi auttaa? Sen vuoksi me heitä juuri autammekin, etteivät he apua tarvitsisi.

Viime vuonna meillä oli tällainen, hiukan huvittava tapaus. OGPU:n nimelle omistettu kommuuna antoi sosialistista apua siementen ja työn muodossa jälellejäävälle Iljitshin nimelle omistetulle kollektiivitaloudelle. Auttoivat, ja sillä hyvä. Mutta sitten alkoi kommunaareja huolestuttaa se, mitenkä iljitshevilaiset selviävät yksinään heille osoitetun avun jälkeen. Kommuunan vanha jäsen, Shatohina, ei jaksanut odottaa, vaan lähti kenellekään mitään puhumatta Iljitshin nimelle omistettuun kollektiivitalouteen töitä tarkistelemaan. Tottapuhuen täytyy sanoa, että kollektiivitaloudessa tehtiin huonosti työtä. Tämän jälkeen Shatohina menee kollektiivitalouden puheenjohtajan luo ja alkaa ladella hänelle tosiasioita. Puheenjohtaja aikoi nousta takajaloilleen: mitä meidän asiamme muka kenellekään kuuluu. Mutta Shatohina vihapäissään häntä lujasti nuhteli. Tietysti tästä tuli skandaali. Oli paljon melua. Mutta ei mitään — selvittiin. Vaikka Shatohina vähän lämpenikin, mutta asiasta.

Nyt kaikkialla halveksitaan jälellejääviä kollektiivitalouksia. Tämän vuoksi kollektivistit tänä vuonna sanovatkin, että tällaista kylvöjen laatua ja näin perinpohjaista maan muokkausta eivät he ole koskaan nähneet omissa yksityistalouksissaan.

Laatuun nähden pidämme tätä vuotta käänteentekevänä. Jokainen meistä jo käytännössä näkee, mitä kollektiivitalousjärjestelmä voi antaa. Kun vain vähän paremmin järjestyimme, hiukan paremmin opimme isännöimään kollektiivitaloudessa, niin jo nyt ovat suuret tulokset nähtävissä. Viime vuonna saimme satona 7—12 sentneriä hehtaarilta. Tänä vuonna on sato huomattavasti parempi. Kollektiivitalouksien pelloilla tulee satoisuus joka vuosi kasvamaan ja samoin kasvaa myöskin jokaisen kollektivistin hyvinvointi. Mitään vakavia esteitä ei meidän edessämme tällä tiellä ole.

TULEMME VARAKKAIKSI

Te, tov. Stalin, aivan oikein sanoitte, että lähimpien kahden kolmen vuoden aikana kaikki kollektivistit voivat tulla varakkaiksi. Tämä teidän tunnuksenne on tuonut sydämiimme suurta iloa ja reippautta. Kun aloimme käsitellä teidän puhettanne ja vaihtaa mielipiteitä vaikutelmista, niin kulakit, jotka eivät olleet vielä loppuun saakka lyödyt, laskivat liikkeelle tällaisia huhuja: Bolsheviikit haluavat tehdä teistä varakkaita saadaksensa teidät sitten hävittää kuten hävittivät meidät. Tämä agitatio sai osakseen meidän keskuudessamme vain naurua. Kulakit

me hävitimmekin juuri senvuoksi, etteivät he voisi häiritä kaikkien kollektivistien varakkaiksi tulemista. Nyt me jo näemmekin, kuinka me tähän menemme. Totta puhuen, me uskomme, tov. Stalin, pääsevämme varakkaiksi ei 2—3 vuoden kuluttua, vaan lähimpien kahden vuoden aikana. Mistä tällainen luottamuksemme? Tämä kevät on meille osoittanut, kuinka suuria etuja kollektiivitalous antaa, jos siinä työ on vaikkapa vain vähänkin järjestettyä, jos saadaan aikaan vaikkapa vain pienempikin järjestys. Ottakaamme tällainen esimerkki. Viime vuonna meillä oli 3000 ha varhaiskylvöjä. Kokemus osoittaa, että tällainen kylvö kohottaa satoisuutta 1—2 sentneriä hehtaarilta. Tänä keväänä me teimme jo 10.000 ha varhaiskylvöjä. Viime vuonna me kylvimme kokeilutarkoituksessa 15 ha kevätviljaksi valmistetuilla siemenillä. Kokemus osoitti, että nämä siemenet kohottavat satoisuutta 2—3 sentneriä hehtaarilta, että tällä tavalla voidaan suojella pellot yleiseltä arohumalalta. Tänä vuonna kylvimme jo 3000 ha kevätviljaksi valmistetuilla siemenillä. Pellot, jotka kylvettiin näillä siemenillä, ja kylvöt jotka tehtiin liejuun ovat nousseet jo kauniille oraalle. Kun katsot, niin oikein sydämestäsi iloitset, mihin pannakaan kaiken tämän viljan. Kuinka monia vuosia yksityistalonpojan täytyikään tapella päästäksensä näin suureen satoisuuden kasvuun! Itse kokeilut varhaisten kevätkylvöjen suorittamiseksi saattoivat alkaa vain kollektiivisen maanmuokkauksen yhteydessä. Entäs koneet ja traktorit! Tänä vuonna olemme saaneet omilta neuvostotehtailtamme 22 uuden uutukaista traktoria. Viljan korjausta varten olemme saaneet 16 kombainia. Olemme oppineet paremmin käyttämään ja suojelemaan traktoreitamme, myöskin vanhoja ja kuluneita traktoreita. Vaikka seisauksia onkin ollut, on niitä kuitenkin vähemmän kuin viime vuonna. Uudet traktorit ovat työskennelleet keskeytymättömästi, ei yhtään ulkolaisia huonommin. Kaikki traktori-prikaatit on järjestetty itsekannattavaisuuden pohjalle. Enemmistöllä traktoristeistamme on vähintään 2—3 vuoden kokemus.

Ja sitten tieteellinen maanviljelys, joka on mahdollinen vain kollektiivitalouksissa! Ensiksikin, siementen selektio. Tänä vuonna olemme suorittaneet kylvöt yksinomaan selektioiduilla siemenillä. Toiseksi, olemme ottaneet käytäntöön tieteellisen vuoroviljelyksen, heinän kylvön. Me voimme nyt täydellisesti ottaa huomioon agronoomisen tieteen ja tekniikan neuvot. Ennen kollektivisointia propageerasivat agronoomit kymmeniä vuosia meidän alueillamme heinän kylvön puolesta ja osoittivat sen hyödyn, mutta talonpojat hyvin vaikeasti tähän taipuivat. Kulakit pitivät parempana riistää halpaa työvoimaa ja harjoittaa ryöstötaloutta, keskivarakas ja köyhä talonpoika ei pienellä maatilkullaan taas voinut ajatellakaan heinän kylvöjä tai tieteellisiä kokeiluja. Mutta nyt olemme kylväneet tuhansia hehtaareja jalostettua heinää, kuten päistärettä, kylvömailasta jne. Tai otamme toisen esimerkin. Aikaisin keväällä, jolloin lumi ei vielä ollut täydellisesti sulanut, kokoontuivat agronoomimme ja päättivät, että olisi hyvä kokeilutarkoituksessa kylvää viitisenkymmentä hehtaaria jo ennen varhaista kevätkylvöä. Kollektivistit tähän mielellään suostuivat. Vaikka siinä olikin menetyksen vaara, niin täytyy kuitenkin kokeilla ja koitella. Kylvö suoritettiin, ja miten ollakaan? Tämä koekylvö antoi mitä parhaat oraat ja todennäköisesti antaa myöskin parhaan sadon olisiko yksityistalonpoika saattanut tällaiseen kokeiluun ryhtyä?

Tieteen ja sosialistisen maanviljelyksen välillä ei ole nyt minkäänlaisia esteitä! Yhä enemmän siirrymme pois esi-isien aikuisista maanviljelysmetoodeista ja alamme työskennellä tieteellisesti.

Kaikki tämä antaa ja tulee antamaan kollektiivisille t a l o u ksille suunnatonta hyötyä. Täytyy sanoa suoraan, ettemme me ole vielä riittävässä määrin käyttäneet hyväksemme näitä etuisuuksia. Nämä etuisuudet on useasti hävitetty epätaloudellisuudella, epäjärjestyksellä, laiskottelulla ja varastelulla. Vasta vähitellen alamme oikealla tavalla käyttää hyväksemme kollektiivisen tuotannon etuisuuksia, jotka te, koko maailman työtätekevien suuri johtaja, näitte jo alusta pitäen.

Toinen seikka, joka antaa meille varmuutta hyvinvointimme nopeasti kasvaessa, on puolueen KK:n ja hallituksen päätös kiinteästä viljanluovutuksesta valtiolle. Pääasia tässä päätöksessä on se, että se asettaa kollektiivitalouden koko taloudellisen elämän lujille raiteille. Kaiken voi etukäteen nähdä ja laskea. Suunnitelmat tulevat realisemmiksi ja selvemmiksi. Ja suunnitelma kollektiivitaloudessa, kuten itse tiedätte, ei ole mikään viimeisin asia.

Tämän lisäksi asetus kiinteästä viljanluovutuksesta valtiolle poistaa vielä erään puutteen, johon me haluamme kiinnittää teidän huomionne. Meillä ei aina noudateta oikeudenmukaisuutta k o l l ektiivitalouksien kesken. Esim. meidän Bezentshukin kone-traktoriasemamme toimintapiirissä on kollektiivitalouksia, jotka antoivat valtiolle 7 sentneriä hehtaarilta, ja sellaisia, jotka antoivat 4—6 setneriä hehtaarilta, mutta on myöskin sellaisia jotka antoivat vain 2—3 sentneriä. Ja tästä huolimatta kaikissa näissä kollektiivitalouksissa saivat kollektivistit työpäivien mukaan melkein samanlaisen määrän viljaa. On myöskin sellaisia tapauksia, että paremmassa kollektiivitaloudessa kollektivistit saavat työpäivää kohti vähemmän viljaa kuin jälelle jäävässä kollektiivitaloudessa. Me katsomme, että se ei ole oikeudenmukaista. Se häiritsee kollektiivitalouksien lujittamista. Sosialistinen oikeudenmukaisuus vaatii, että se, joka tekee työtä paremmin ja enemmän, myöskin saa enemmän. Syyllisiä siihen, että tätä oikeudenmukaisuutta on meillä rikottu, luonnollisesti ovat ennenkaikkea meidän paikalliset piirijärjestömme, niin ja myöskin me itse olemme syyllisiä. Me olemme kuitenkin nyt iloisia siitä, että päätös kiinteästä viljanluovutuksesta valtiolle perusteellisesti poistaa tällaisten virheiden mahdollisuuden ja tällaisen epäoikeudenmukaisuuden. Jokainen kollektiivitalous etukäteen tietää, kuinka paljon ja mitä sen on luovutettava, kuinka paljon ja mitä sille jää itselleen. Jos nyt on tehnyt huonosti työtä, ei siitä voi syyttää ketään muuta kuin itseään. Tämä päätös suuresti rohkaisee etumaisimpia kollektiivitalouksia sekä sysää eteenpäin jälellejääviä.

Tämän päätöksen mukaan olemme laskeneet kuinka paljon meidän tulee luovuttaa viljaa ja paljonko jää jakoa varten työpäivien mukaan. Osottautuu, että täytettyämme kaikki velvollisuutemme valtiolle, määriteltyämme kaikki fondit ja erotettuamme vissin määrän viljaa kollektiivista kauppaa varten tulee jokaista työpäivää kohden viljaa useita kertoja enemmän kuin viime vuonna. Joissakin kollektiivitalouksissa tulee jokaista työpäivää kohden 8—10 kiloa, jopa enemmänkin. Jo yksistään tämän vuoden aikana, jos saamme sadon ilman minkäänlaisia menetyksiä emmekä salli varastelua, voimme suuresti parantaa jokaisen kollektivistin elinehtoja.

VANHAAN PALUUTA EI OLE

Aivan oikein sanoitte kollektivistiiskurien edustajakokouksessa, että kaikki riippuu nyt meistä itsestämme, tullaksemme varakkaiksi ja tehdäksemme kollektiivitalouksista lujia, bolshevistisia, vaaditaan vain yh-

tä seikkaa — työskennellä rehellisesti, jakaa kollektiivitalouden tulot työn mukaan, suojella kollektiivista omaisuutta, täyttää työläis-talonpoikais- hallituksemme antamat tehtävät ja poistaa kollektiivitalouksista sinne työntyneet kulakit ja niiden apurit. Ehto on yksinkertainen ja selvä. Sitä ei kuitenkaan meillä kaikkialla täytetä. Minkävuoksi? Olemme monta kertaa tätä ajatelleet ja löydämme vain yhden vastauksen. Vanhat yksityisomistukselliset tottumukset vielä vaikuttavat. Vuosisatojen aikana muodostuneista orjatottumuksista ei ole helppo luopua. Nämä tottumukset — elää vanhaan tapaan, jolloin jokainen oli toisensa julma vihollinen, — nämä tottumukset tuntuvat vielä kollektiivitalouksissa. Kulakki nojaakin juuri niihin. Todellakin, minkävuoksi kulakki, jonka olemme kukistaneet ja lyöneet murskaksi, saattaa kuitenkin vakavasti tehdä vahinkoa ja työntää kapulaa pyörien väliin? Me ajattelemme, että juuri senvuoksi, että hän nojaa näihin vanhoihin omistustottumuksiin, joista kollektivistit eivät ole vielä vapautuneet.

Täytyy sanoa teille, että kulakki ei ole vielä asettaan laskenut, ei. Kulakki vastustaa mielettömästi. Me lyömme sitä päähän, mutta se yrittää väistää meidät kiertotietä. Kulakki ei laske ohitse yhtään tilaisuutta kollektiivitaloutta vahingoittaakseen. Kun me ryhdymme, sanokaamme, kylvöjen laadun parantamiseen, niin on siinä myöskin heti kulakki. Hän on myöskin laadun puolesta, huutaa kovemmin kuin kukaan, että huomio on kiinnitettävä vain laatuun. Seurauksena on, että siellä täällä aletaan unohtaa tempot ja venytetään kylvöjen määräaikoja. Jos määräaikoja ei noudateta, menee myöskin koko laatu helvettiin. Viime vuonna asetti kulakki tempot laadun vastakohdaksi. Kun me ryhdyimme vakavasti laadun parantamiseen, alkoi se asettaa laatua tempojen vastakohdaksi. Sen pyrkimys on yksi ja sama — rikkoa taistelu korkean satoisuuden puolesta.

Tämän kevään aikana oli myöskin suoran kulakkituholaisuuden tapauksia. Tehtiin kaksi yritystä kollektiivitalouden tallin polttamiseksi. Jatkuvan valppauden vuoksi tulipalo onnistuttiin sammuttamaan alkuunsa.

Joissakin kollektiivitalouksissa kulakit yrittivät häväistä johtavia työntekijöitä, parjata heitä tai saattaa heitä vaikutuksensa alaisiksi. Tämän yhteydessä he toimivat järjestyneesti. Politosastojen avulla meidän onnistui paljastaa järjestyneet kulakkiryhmät kolmessa kollektiivitaloudessa. Jokaisella askeleella kohtaamme kulakkivastustusta, joko peitettyä tai avointa.

Ei, ei ole vielä täydellisesti vapauduttu kollektiivitalouksissa vanhoista omistustottumuksista. Mutta vanhaan ei ole enää paluuta. Sillä vanhaan palaaminen merkitsisi ei vain kollektiivitaloudesta kulakkiorjuuteen, tilanherraan ja kapitalistiin palaamista. Se merkitsisi myöskin laajoista pelloista vanhaan laihaan maatilkkuun palaamista, koneista ja traktoreista raihnaiseen hevoskaakkiin palaamista, kiertämättömiin rikkaruohoihin ja valottomaan puutteeseen palaamista. Kuka olisikaan niin hullu, että tällaista paluuta haluaisi? Tällaisia hulluja tuskin löytyy kaikkein jälellejääneimpienkään kollektivistien keskuudesta. Talonpoika seisoo kollektiivitaloudessa lujasti, sieltä ei kukaan lähde. Päinvastoin, yksityistalonpoikia suunnattomasti siirtyy kollektiivitalouksiin. Tämän kevään aikana on OGPU:n nimelle omistettuun kommuunaan annettu 460 yksityistalonpoikain anomusta, *Gigantti N:2* on annettu 100 anomusta, Kominternin nimelle omistettuun kollektiivitalouteen 100 anomusta, jne. Kollektivistit alkavat itse yhä suuremmassa määrin ymmärtää sen yksinkertaisen totuuden — että kaikki riippuu meistä.

Se näkyy jo nykyisen kevätkylvön tuloksista.

Viimeisessä kirjeessämme kirjoitimme teille, että kone-traktoriasemamme alueella on sellaisia kyliä, joissa asiat menevät huonosti, — s.o. Kanujevkassa, Vasiljevkassa ja Vladimirovkassa. Me esitimme silloin vakaumuksemme, että myöskin näissä jälellejääneissä kollektiivitalouksissa tulevat talonpojat pian järkiinsä. Nyt me voimme teille ilolla ilmoittaa, että Kanujevka, Vasiljevka ja Vladimirovka ovat todellakin tulleet järkiinsä. Vladimirovka lopetti kylvöt yhtenä ensimmäisistä — toukok. 5 päivä Vasiljevka lopetti toukok. 10 päivä, s.o. aikaisemmin kuin monet muut kollektiivitaloudet. Kanujevka suoritti kylvöt aikanaan kuten toisetkin kollektiivitaloudet. Kylvöjen laatu näissä kollektiivitalouksissa ei ole yhtään huonompi kuin muissakaan. Riittää, kun sanomme, että juuri Kanujevkassa ensimäiseksi valittiin agrovanhimmat. Viime vuonna kulakit Kanujevkassa järjestivät tällaisen "numeron". "Kylvivät" kokonaisen 100 ha. käsittävän alueen ilman siemeniä. Tämä paljastui vasta senjälkeen, kun pelto kasvoi vain puhdasta aroruohoa. Nyt ei tällaista olisi voinut tapahtua. Kanujevilaiset lopultakin ymmärsivät, mihin luokkavihollinen heidät vie, ja kylvöihin mennessä he perusteelliset puhdistivat kollektiivitaloutensa. Suurta apua antoi Kanujevkalle, kuten kaikille muillekin kollektiivitalouksille, kone-traktoriaseman politosasto.

MITÄ ON POLITOSASTO MEILLE ANTANUT?

Kun me viime kirjeessämme kiitimme teitä ja bolshevistisen puolueen keskuskomiteaa päätöksestä politosastojen järjestämisestä KTA:n yhteyteen, niin teimme me sen senvuoksi, että tunsimme kaupungista tulevan ja puolueen välittömän avun välttämättömyyden. Me ymmärsimme, että tämän avun tuovat meille politosastot. Sinä aikana, mikä on kulunut ensimmäisen kirjeemme lähettämisestä, on meillä ollut tilaisuus käytännössä vakuuttautua siitä, kuinka suuri merkitys on meille politosastolla. Politosastolla varustettu KTA on kokonaan toisenlainen järjestö.

Ensiksi, politosasto auttoi meitä puhdistamaan kollektiivitaloudet vieraista ja hajoittavista aineksista ja voittamaan kulakkivastustuksen kylvöissä. Politosastojen työ ei rajoittunut kuitenkaan tähän. Ei ole sellaista kollektiivitalouden elämänalaa, johon politosasto ei olisi syventynyt. Kaikkialla näkyy sen vaikutus. Tämä tuntui heti. Nyt kollektiivitalouksissa kohoava aloitteellisuus realisoidaan nopeasti politosastojen kautta. Ihmiset menevät nyt politosastoon kaikenlaisissa asioissa. Vasta eilen tuli politosastoon kollektivistinaisia kollektiivitaloudesta *Tie kommunismiin* ja ilmoittivat puheenjohtajan huonosta työstä. Heidän mukaansa lähti politosaston johtaja, tarkisti kaiken ja todellakin täytyi suorittaa puheenjohtajan uusintavaalit ja eroittaa entinen puheenjohtaja vieläpä puolueestakin.

Kommunistimme, tulkoon sanotuksi heitä loukkaamatta, eivät aina ole olleet tehtäviensä tasolla. Politosasto on heitä nyt kohottanut. Kollektiivitalouksien solujen työ on elpynyt. Ne ovat ryhtyneet käsittelemään kiinteästi tuotantoa. Jokaisessa prikaatissa on puolueorganisaattori. Kommunistin auktoriteetti on kollektiivitaloudessa kasvanut. He ovat tuotannossa etumaisia.

Politosastojen työssä olemme erikoisen selvästi tunteneet välittömän avun, puolueen ohjaavan käden.

Me katsomme että politosastojen avulla KTA:n täytyy vieläkin suuremmassa määrin muodostua kollektiivisen rakennustyön järjestäväksi taloudelliseksi keskiöksi. Otamme

esim. tällaisen tosiseikan. Meidän KTA:n toiminta-alueella on 3 eläinvälskäriä ja yksi eläinlääkäri. He ovat välittömästi piirin alaisia ja ovat tavallaan kuin syrjässä taistelusta, jota KTA ja politosasto käyvät kollektiivitalouksien hevoskannan lujittamiseksi. Taistelu on kovaa ja olemme me tässä taistelussa paljon saavuttaneet, mutta eläinlääkintäpunktit ovat meitä tässä taistelussa hyvin vähän auttaneet. Eikö liene aika sitoa heidän työnsä yhteen KTA:n työn kanssa? Meistä tuntuu, että tästä olisi vain hyötyä.

Samaa täytyy sanoa myöskin siementaloudesta. Meillä on hyvin paljon siementen tarpeetonta edestakaisin kuljetusta, johtuen siitä, ettei KTA:n työ ole sidottu piirin siementalousliiton työn kanssa. Tämä liitto ei pääse eikä voi päästä niin lähelle kollektiivitalouksien tuotannon yksityiskohtia kuin KTA. Tai ottakaamme kysymys rakennustyön johdosta. Se on myöskin KTA:sta irrallinen. Meille olisi taas yksinkertaisempaa ja mukavampaa, jos rakennustyötä kollektiivitalouksissa suunnittelisi KTA, se tuntee paremmin kollektiivitaloudet, on lähempänä niitä.

Meistä tuntuu, että mitä enemmän KTA lujittuu, sitä suuremmassa määrin sen täytyy muodostua kollektiivitalouksien kaikenpuoliseksi ohjaajaksi. Politosasto täydellisesti takaa KTA:lle tällaisen osuuden täyttämisen. Me hyvin ymmärrämme, että tällaisia kysymyksiä voi ratkaista ottaen huomioon ei vain meidän Bezentshukin KTA:mme ja politosastomme kokemuksen.

Olemme lopettaneet kylvöt. Emme kuitenkaan aio tyytyä vain tähän. Edessämme on vielä paljon työtä. Ensiksi täytyy kyntää kesanto johon työhön olemmekin jo ryhtyneet. Osan hevosista, enimmän väsyneet, olemme asettaneet lepäämään. On joutunut jo nuori ruoho ja hevoset nopeasti voimistuvat. Toisen osan hevosista asetimme viipymättä kesannon kääntämiseen. Toukokuun loppuun mennessä uskomme kesantotöiden päättyvän.

Samanaikaisesti ryhdymme kitkemään vakokasveja, ja missä se on tarpeellista myöskin tähkäviljelyksiä. Ajoissa tulemme valmistumaan viljan korjuuseen. Epäilemättä suoritamme me korjuun enemmän järjestyneesti kuin viime vuonna. Mutta tärkeintä on asettaa nyt sellainen suojelus, ettei yksikään jyvä katoaisi turhaan. Maaseudulla on vielä vieraan omaisuuden pyydystelijöitä. Jotkut yksityiset, kollektiivitalouksista pois ajetut kulakkiapurit suhtautuvat kollektiivitalouden satoon kuten ilmaiseksi saatuun hyvyyteen, jota itse jumalakin on käskenyt varastamaan ja hävittämään. Tässä ei auta yksistään agitatsioni. Tarvitaan silmä ja hyvä silmä. Meistä tuntuu, ettei ainoastaan meillä, vaan kaikkialla, tulee korjuun yhteydessä kaikkein tärkeimmäksi taistelu hävittäjiä ja varkaita vastaan ja että satoa on varjeltava sekä yöllä että päivällä. Kollektiivitalouden pellolta ei saa hävitä yhtäkään tähkää. Tätä me nyt ajattelemme ja tähän valmistaudumme.

HYVÄKSYMME TEIDÄN KORJAUKSENNE TÄYDELLISESTI

Lopuksi koskettelemme ensimmäiseen kirjeeseemme tekemäänne korjausta. Sanoitte, että aliarvioimme kollektivisti-rivimiehen työtä.“Äänettömästi ja hiljaa tehtaita, kaivoksia ja rautateitä, kollektiivitalouksia ja neuvostotiloja rakentavat työläiset ja talonpojat, jotka juuri luovat kaiken elämän hyvyyden ja ruokkivat ja vaatettavat koko maailman, kas nämä rakentajat ovat oikeita sankareita ja uuden elämän luojia.” Tämän me täydellisesti hyväksyimme. Teimme todellakin virheen. Työskennellessämme joka päivä pieniltä näyttävissä tehtävissä osallistumme me samal-

la suureen sosialistiseen rakennustyöhön. Yhdessä Neuvostoliiton kaikkien työläisten ja kollektivistien kanssa rakennamme uutta elämää, muokkaamme itse itseämme. Emme näe kuitenkaan usein niitä suuria muutoksia, joita joka askeleella tapahtuu. Jos rinnastaa vaikkapa vain ulkoapäin kyliämme, miltä ne nyt näyttävät ja miltä ne näyttivät viisi vuotta sitten, niin on ero suunnattoman suuri. Kyliin on ilmaantunut uusia, ennentuntemattomia rakennuksia: kollektiivitalouksien talleja, navetoita, sikaloita, koneita, uusia kouluja ja lastenseimiä. Ihmiset ovat alkaneet elää ja työskennellä uudella tavalla, uudella tavalla suhtautuvat asioihin. Niin, ja itse ihmiset ovat tulleet uusiksi. Koskaan ei ole maaseudulla ollut näin paljon lukutaitoisia ihmisiä, jotka kykenevät käsittelemään monimutkaisia laskutehtäviä ja suunnitelmia. Millainen pyrkimys onkaan opiskeluun! Lukutaitoisuus ja opiskelu ovat muodostuneet välttämättömyydeksi. Muutamien olemassaolonsa vuosien aikana ovat kollektiivitaloudet antaneet riveistään suuren joukon kyvykkäitä ja toimeliaita kommunaareja, sivistyneitä isäntiä. Heitä tulee yhä enemmän ja kehittyvät he yhä edelleen. Maaseudun nainen on kohonnut ennenkuulumattoman korkealle. Naisia on kollektiivisten talouksien johdossa, prikatiireina, traktoristeina ja mekanikkoina. Niin, me rakennamme suurta elämää emmekä aina huomaa kaikkia suuria asioitamme.

Korjauksenne kirjeeseemme hyväksymme täydellisesti. Mutta myöntäkää myöskin te, tov. Stalin, meidän korjauksemme. Hiljaa ja äänettömästi työläiset ja talonpojat tekevät suuria asioita, sankarillista työtä. Mutta he tekevät sitä leniniläisen puolueen, ja teidän johdollanne, tov. Stalin. Me emme saa emmekä tahdo väheksyä tämän johdon suurta voimaa. Me tunnemme sen jokapäiväisessä työssä. Me näemme, millaisia teitä se meille avaa.

Vallankumouksemme suuruus on siinä, että se on asettanut johtajiksi sellaisia jättiläisiä kuin Vladimir Iljitsh Lenin ja kuten te — hänen uskollisin työtoverinsa ja työnsä jatkaja. Tässä on meidän suuri ylpeytemme.

Kallis ystävä ja toveri Stalin, sallikaa meidän toivottaa teille hyvää terveyttä pitkiksi vuosiksi. Edessämme on vielä paljon työtä ja taisteluja.

(Seuraa suuri joukko allekirjoituksia.)

I. T:lä

Lehtinen bolshevikkien kansallisuuspolitiikan voittojen historiasta

KUSTANNUSLIIKE Kirja täyttää t.v. kesäkuun 4 p. kymmenen vuotta. Sen tapahtuman merkinnälle kannattaa uhrata muutamia Kommunistin sivuja. Sillä Kirjan kansallinen toiminta on kappale bolshevikkien kansallisuuspolitiikan voittojen historiassa.

Kirjan toiminta ei ole ilman edeltäjäänsä.

Suomenkielinen kustannustoiminta syntyi v. 1918 Suomen luokkasodan päättymisen jälkeen kahden tekijän vaikutuksesta: suomalaisten punikkien taistelukokemuksesta ja sen bolshevistisesta arvostelusta sekä suomenkielisten mensheviikkien politiikan luhistumisesta. Suomen sosialidemokraattien luokkasotaan lähteneen osan huomattavan joukon onnistui päästä valkoisen terrorin kourista turvaan neuvostovallan alueelle. Hei-

dän oli suoritettava häviöön päättyneen Suomen luokkasodan ja siihen johtaneiden syiden ja seurausten vallankumouksellinen arviointi. Tapahtuneen arvostelun ja itsekritiikin kautta selvisi heti, että kautskylaisuus ei ole vallankumouksen teoria ja taktiikka ja että sellainen puolue kuin Suomen vanha sosialidemokraattinen puolue oli kelpaamaton vallankumouksen johtoon. Oli aseistautettava kokonaan uudelleen, oli omaksuttava marxilais-leniniläisyyden teoria ja taktiikka, kommunismi.

Toiselta puolen se maaperä, jolle suomalaiset punikit kokemuksinensa siirtyivät, tarjosi suotuisat olosuhteet taistelun jatkamiselle suomalaista vastavallankumousta vastaan neuvostovallan suomenkielisen väestön keskuudessa. Tämä taistelu oli aatteellisesti sitä vaativampaa, koska sitä oli käytävä ei enää avointa lahtaria vastaan, vaan sen etujoukkoa, menshevismia vastaan.

Tällaiset tekijät asettivat suomalaisten punikkien eteen vaativana kysymyksen painetusta sanasta, kustannustoiminnasta. Mutta ei vain yleensä painetusta sanasta, vaan bolshevistisesta painetusta sanasta ja sen levittämisestä työtätekevien keskuuteen.

Ensimmäisenä suomalaisten punikkien painotuotteena näki päivän valon sanomalehti V a p a u s , joka alkoi ilmestyä toukok. 25 p. 1918. Kesällä 1918 ilmestyi ensimmäinen bolshevistisen itsekritiikin alkuperäinen suomenkielinen kirjanen, se oli tov. O. V. Kuusisen I t s e k r i t i i k k i ä S u o m e n v a l l a n k u m o u k s e s t a. Tämä oli todistus bolshevistisesta kumouksesta ja uudestisyntymisestä suomalaisten punikkien keskuudessa, niiden aivoissa tapahtuvasta vallankumouksesta. Ideologisella rintamalla näin tapahtunut vallankumous ei voinut olla mullistamatta valpaslaista V a p a u s-lehteä, s.o. bolshevistisoituvat punikit ottivat V a p a u d e n haltuunsa.

Neuvostovalta ei kuitenkaan saanut jatkaa alkamaansa sosialismin rakentamista, vaan se sidottiin avoimeen kansalaissotaan ja siihen liittyvään imperialististen ulkovaltojen valtaushyökkäyksien torjumiseen. Maailmansota muuttui kansalaissodaksi ja jatkui sellaisena ja samalla ihmisten aatteellinen uudelleen muokkaus.

Kommunistinen puolue mahdollisimman vähin välityksin johti tätä maailman historiassa ennennäkemättömän mittaista kamppailua. Niinpä ne olivat puolue-elimet, jotka noina vuosina harjoittivat kustannustoimintaa siinä mitassa ja sen laatuista kuin oli tarkoituksenmukaisinta kansalaissodan oloissa ja sen voittoon viemiseksi. Kansalaissodan päätyttyä ja sosialismin rauhallisen rekennustyön alettua oli tälle alalle löydettävä tarpeelliset välirenkaat. Näin nousi kysymys erikoisesta kustannusliikeestä.

Silloinen VKP:n suomalaisten järjestöjen keskustoimisto, joka v. 1921—22 harjoitti kustannustoimintaa, oli v. 1922—23 vaiheissa pohtinut kysymystä kustannustoiminnasta ja erikoisen liikkeen perustamisesta. Suomalaisten puoluejärjestöjen kolmas konferenssi, joka pidettiin v. 1923 maaliskuussa, käsitteli kysymystä ja päätti siitä seuraavaa:

«Suomenkielisen puolue-, neuvosto-, oppi- ja näytelmäkirjallisuuden puutetta pyritään poistamaan edistämällä kustannusyhtymän perustamista ja toimintaa ryhtymällä toimenpiteisiin yleisten varojen saamiseksi sanottua tarkoitusta varten.» Ja: «Ottaen huomioon uusien kirjojen kustantamisen vaikeudet konferenssi kehoittaa Keskustoimiston harkitsemaan keinoja kustannustoiminnan keskittämiseksi yhdelle perustettavalle kustannusliikkeelle». Vaikeuksia, joita oli tullut puolueen välittömästi harjoittamalle kustannustoiminnalle, oli tov. Alavirta Keskustoimiston toimintakertomuksessa esitellyt konferenssille ja selittänyt, että ei voitu painettuina julaista aineistoa uudesta talouspoli

tiikasta ja II puoluekonferenssista.

Keskustoimisto asetti heti konferenssin jälkeen toimikunnan asiaa edelleen ajamaan ja se toimikunta kutsui kustannusosuuskunnan perustavan kokouksen kesäkuun 4 p. v. 1923. Siinä kokouksessa perustettiin Suomalainen Kustannusosuuskunta Kirja. Kirja on siis puolueen perustama välitysrenkaaksi vissille työalalle.

Kirja oli tarkoitettu joukkojärjestöksi ja siihen liittyminen oli tehty aineellisesti mahdollisimman helpoksi ja osuusmaksu asetettu ainoastaan yhdeksi ruplaksi osuudelta ja 50 kop. sisäänkirjoitusmaksua. Perustettaessa oli näistä kertynyt varoja 52 ruplaa 48 kop. Ja vaikka jäsenluku kohosi yli 1200, niin osuusmaksujen yleinen määrä liikkeen koko aikana antoi varoja ainoastaan 1616 ruplaa ja 70 kop Osuuskunta sai sitä vastoin valtion varoja kaikkiaan 352.792 ruplaa ja 14 kop. Jo tämä yksin riittää todistamaan, miten suurta kannatusta suomenkielinen kustannustoiminta on neuvostovallalta saanut.

Kirjan 10 vuotisen toiminnan tuloksista esitämme muutamia lukuja jakaen ajan kahteen viiden vuoden ryhmään. Kirjojen kustantamisesta saamme silloin seuraavat luvut:

Vuodet	Eri. teoksia	P:arkkeja	Yhtein. painos tuh. rpl.	Tuott. kust. tuh, rpl.	Myyntihinta tuh. rpl.
1923—27	166	804	465,0	131,5	266,4
1928—32	875	3427	3481,4	772,9	1680,7
Yht. 10 vuodelt.	1041	4231	3946,4	904,4	1947,1

Luvut osottavat, että toisella viisivuotisella ensimmäiseen verrattuna on eri teosten lukumäärä kasvanut yli viisinkertaisesti, painoarkkien yli nelinkertaisesti, yhteisen painoksen yli seitsenkertaisesti, tuotantokustannusten ja myyntihinnan kuusinkertaisesti. Kun edelliseltä viisivuotisella jaksolla tuli esim. eri teoksia keskimäärin 35 vuotta kohden, niin toisella tuli lähes 180 eri teosta keskimäärin vuodessa. Nämä luvut puhuvat vaitavasta määrällisestä kasvusta ja saavutuksista kuluneen kymmenen vuoden ajalla ja varsinkin viimeisinä vuosina Kirjan ollessa valtion liikkeenä.

Muutamia lukuja siitä, miten paljon Kirjan kustantamista kirjoista tulee jokaista suomalais-karjalaista asukasta kohden vuodessa:

Vuodet	1926	1928	1932
Arkkeja kpl.	3,9	3,2	17,3
Kirjoja kpl.	0,64	0,66	3,0
Kopekoissa	45	40	230

Sen osoittamiseksi, miten lukutaidon kohoamisen mukana Karjalassa suomenkielisten kirjojen menekki siellä kasvaa, paljonko niitä tuli kutakin Leningradin ja Karjalan suomenkieltä käyttävää asukasta kohden kopekoissa muutamina vuosina, esitämme seuraavat luvut:

Vuodet	1929		1931		1932	
	Leningr.	Karjala	Leningr.	Karjala	Leningr.	Karjala
Kopekoissa asukasta kohden	55	29	160	132	234	240

Nämä luvut osoittavat, että Karjalan ominaispaino kasvaa suomenkielisten painotuotteiden kuluttajana ja että muutamien puheet siitä, että suomenkielinen kirjallisuus ei voi tulla kansanomaiseksi Karjalan tasavallas-

sa, ovat perusteettomia puheita eivätkä ole puolueen kielipolitiikkaa tukevia Karjalassa.

Tällaiset ovat Kirjan kirjatuotannon muutamat määrälliset osoittajat. Ne puhuvat kirjallisuuden käytön suuresta kasvusta suomalais-karjalaisen väestön keskuudessa Neuvostoliitossa. Se väestö saavutti kuitenkin vasta v. 1932 sen tason, millä venäläinen väestö oli jo v. 1927, nim. 12 painoarkkia kutakin asukasta kohden, mutta suomalais-karjalainen väestö oli v. 1932 ensi tilalla 35 'vähemmistökansallisuudesta äidinkielisellä kirjallisuudella tyydyttämisessä.

Näin ovat asiat määrään nähden, mutta miten ovat laatuun nähden?

Kuten alussa jo merkitsimme, suomalainen kustannustoiminta neuvostovallassa on bolshevistisen kritiikin tulessa syntynyt ja edelleen kehittynyt. Onko Kirjan kirjatuotteiden laatu edelleen kehittänyt tätä kritiikkiä, toisin sanoen, onko se antanut jatkuvasti aseita proletariaatin vallankumouksellisen taistelun ja sosialismin rakentamisen asevarastoon? Ken selailee vain ne toistatuhatta kirjan eri nimeä, jotka Kirja on kustantanut, hän ei voi tulla muuhun kun myönteiseen vastaukseen tässä suhteessa. Suuri joukko Marxin, Leninin, Stalinin, Kuusisen ym. kommunistisia, syvällisiä vallankumouksen tiedon ja taidon teoksia, NKP(b):n ja Kominternin päätöksiä, puolueen ja vallankumouksen historiaa jne. Teoksia tiedon eri aloilta, taidekirjallisuutta, maanpuolustuksen kirjallisuutta, tekniikkaa ym. Kirjojen sisällössä esille tullut aineisto puhuu todella siitä, että suomenkieliset työtätekevät ovat saaneet kasvavasti täydennystä ideologiseen asevarastoonsa ja että Kirja on koettanut täyttää tehtävänsä ainoana suomenkielisenä marxilaisena kustannusliikkeenä.

Kriitillisesti asiat ottaen on kuitenkin merkittävä, ettei kaikessa esim. maatalouttamme koskevassa kirjallisuudessa ole sosialistinen uudelleenjärjestäminen saanut riittävää osuutta eikä johtavaa merkitystä. Tätä on sanottava erikoisesti NEPin niistä vuosista, jolloin luokkataistelulla ei ollut maassamme niin kärkevä luonne kuin nyt on ollut, jolloin kulakin ahdistamisen sijasta olemme suorittaneet kulakin luokkana hävittämisen. Koulukirjoissa on Kirja mennyt kansanvalistuselintemme johtamaa virheellistä tietä, vaikka ei voida sanoa, että Kirja olisi virhettä syventänyt tässä suhteessa.

Kirjojen kieli-, toimitus- ja painoasuun nähden jää vielä toivomisen varaa, vaikka siinä suhteessa on myönteisiäkin merkkejä olemassa. Mutta edistys tässä suhteessa on epätasainen, josta osa kyllä lankeaa huonojen raaka-aineiden (paperin ym.) osalle.

Kirjojen kustantamisen ohella on Kirja suuri *sanoma- ja aikakauslehtien* kustantaja. Esitämme tässä muutamia lukuja, jotka valaisevat Kirjan suomenkielisten lehtien kustantamisen kehitystä:

Vuodet	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932
Eri lehtiä	1	3	8	6	6	7	11	13
Numeroja vuodessa	12	18	184	276	288	306	1134	1406
Yhteinen painos vuodessa (tuh)	16,1	35,3	674,9	803,2	947,1	1847,3	9079,0	12832,0
Keskimääräinen painos	1311	1916	3668	2910	3290	6037	8006	9126

Kirjan kustantamista suomenkielisistä lehdistä tuli kutakin suomalais-karjalaista asukasta kohden v. 1928 4,1 lehteä, v. 1930 7,2 lehteä, v. 1931 9,1 lehteä ja v. 1932 15,2 lehteä vuodessa.

V. 1933 alussa tuli Kirjan neljän lehden, *Punaisen Karjalan*, *Vapauden*, *Nuoren Kaartin* ja *Kipinän* kertapainoksesta *yksi lehti jokaista yhdeksää* suomalais-karjalaista asukasta kohden,

kun Neuvostoliiton kaikista sanomalehdistä tuli samaan aikaan yksi lehti jokaista viittä asukasta kohden. Mutta kun näihin Kirjan lehtiin lisätään piiri- ja työpaikkalehdet, niin saa suomenkielinen lukija suunnilleen valtakunnan keskimäärää vastaavan luvun sanomalehtiä.

Kirjan lehdet ovat vuosi vuodelta edistyneet, laadussa ja tulleet aina enemmän sosialismin rakentajajoukkoja järjestäviksi ja ohjaaviksi elimiksi. Vaikkapa lehdistöllämme on ollut sekä sisältövirheitä että teknillisiä heikkouksia, niin edistys on kieltämätön näissä bolshevistisen sanomalehden päävaatimusten tyydyttämisessä. Suomenkielisten lehtiemme organisatoorisen voiman todistajana on niillä tällä hetkellä oleva 1770 henkeä käsittävä kirjeenvaihtajajoukko.

Kirjan toiminta on koonnut ja kasvattanut suomenkielisiä toimittaja- ja kirjailijavoimia, niin että nyt on 40 toimittajaa ja noin 30 tuottoisampaa eri alojen kirjailijaa. Kirjarintaman näiden voimien lisäksi on vielä useita satoja henkilöitä käsittävä painotuotteiden levittäjäjoukko, suureksi osaksi maaseutukoulujen opettajistoa, jotka kirjaimellisesti toteuttavat tunnusta kirja joukkoihin. Mutta sellaisen määrän suomenkielisiä painotuotteita julkaiseminen ei olisi mahdollinen, ellei Kirjan kirjapainoissa olisi kolmen viimeisen vuoden kuluessa koottu ja kasvatettu noin 250 suomenkielistä kirjapainotyöläistä.

Kirjan suorittamasta joukkotyöstä on muutamana esimerkkinä v. 1929 pidetyt kyläneuvostojen kultkomissiain 120 kokousta 1885:llä osanottajalla. Nämä kokoukset olivat Kirjan matka-asiamiesten järjestämiä.

Nämä luvut puhuvat siitä, miten laajaa ja syvää vallankumousta Kirja on suorittanut tuhansiin nousevan elävän voimansa työllä ja kymmenmiljooniin vuodessa kohonneiden painotuoteyksiköidensä kautta. Nämä kaikki määrittelee Kirjan merkityksen Neuvostoliiton kulttuurityön rintamalla yleensä ja suomenkielisellä kulttuuririntamalla erikoisesti kuluneiden kymmenen vuoden ajalla.

Kirjan kymmenen vuoden historia kertoo myös siitä, miten kommunistinen puolue ja neuvostovalta hallituselimiensä ja yhteiskunnallisten järjestöjensä kautta ovat tukeneet, johtaneet ja kuljettaneet Kirjaa saavutuksesta saavutukseen ja voitosta voittoon. Kirja ei ole siis kehittynyt ja voittanut kansallisena itsetarkoituksena, vaan puolueen vissinä aseena sosialismin rakentamisen vissillä rintamaosalla.

Kirjan toimintaan ei voinut olla koskematta NKP(b):n KK:n päätös kustannustoiminnasta elokuun 15 p:ltä 1931 ja tov. Stalinin tunnettu kirje Proletarskaja Revolutsijan toimitukselle. Kirja suoritti niiden johdosta muutamia organisatoorisia toimenpiteitä tarkoituksessa lujittaa ja kehittää bolshevistista itsearvostelua, torjua ja paljastaa puoluelinjasta poikkeamiset ja sen vastaiset ilmiöt kirjarintamallamme. Monia hyviä yritteitä on tehty, mutta kaikkia ei ole loppuun saakka kehitetty.

Kirjan on alettava toisen kymmenvuotensa taipale toteuttaen puolueen ja neuvostohallituksen päätöksen pysyvien oppikirjojen kustantamisesta kansallisia kouluja varten. Tehtävä ei ole helppo, mutta kymmenen vuoden päättyessä on se työ täydessä käynnissä eikä liikkeen itsekohtaiset tekijät ole sen voitokkaan toteuttamisen esteenä.

Alkaen toisen kymmenvuotensa Kirjan on tarkistettava kokemuksensa ja otettava varteen ja käytettävä menneen ajan myönteiset tekijät. Kirjojen kustantamisessa on päästävä tilavampiin ja perustavampiin teoksiin tiedon eri aloilla. Luokkataistelun jatkuminen ja aika ajoin kärjistyminen, uuden yhteiskunnan edelleen rakentaminen ja uuden ihmisen ideologinen muokkaaminen vaativat yhä laajempia ja syvempiä tietoja tieteen

eri aloilta ja luokkataisteluteoriasta erikoisesti. Ja Kirjan on vastattava vissistä osasta näiden kasvavien vaatimusten täyttämiseksi.

Kommunistisen puolueen johdolla ja neuvostovallan turvin Kirja on voittanut. Se on piirtänyt lehtisen kommunistisen puolueen ja neuvostovallan kansallispolitiikan voitokkaaseen historiaan.

Kirja tulee voittamaan taistellen tämän saman lipun alla muodoltaan kansallisen, sisällöltään sosialistisen kulttuurin kehittämiseksi suomenkielisen työtätekevän väestön keskuudessa.

KARL MARX

Julkaisemattomia käsikirjoituksia

ALKUHUOMAUTUS

TÄSSÄ julaistut otteet kuuluvat erääseen Marxin käsikirjoitukseen, joka koskee "Pääoman" ensimmäistä osaa.

Kuten tunnettua, valmisti Marx "Pääoman" ensimmäisen osan painoon vasta sitten, kun sen kolme osaa oli jo olemassa luonnoksen muodossa. Se käsikirjoitus, jonka katkelmia tässä julkaistaan, on ilmeisesti eräs "Pääoman" ensimmäisen osan jälellejääneistä luonnosteksteistä, jota Marx myöhemmin käytti ensimmäisen osan lopullisen tekstin muokkaamisen pohjana.

Tämän Marx-Engels-Lenin instituutin käytettävissä olevan käsikirjoituksen nimeksi oli Marx antanut:

"Ensimmäinen kirja. Pääoman tuotantoprosessi. Kuudes luku. Välittömän tuotantoprosessin tulokset."

(On otettava huomioon, että "Pääoman" ensimmäinen osa jakautui ensimmäisessä painoksessa kuuteen lukuun, joille myöhemmissä painoksissa annettiin osasto-nimitys.) Kuudennen luvun ohella on säilynyt yksityisiä pikku osia sekä yksityisiä, yhteenkuulumattomia sivuja, jotka koskevat edelläkäyneitä lukuja. Kokonaisuudessaan käsittää käsikirjoitus noin kymmenen painoarkkia. Kaikki muut tässä julkaistut otteet kuuluvat kuudennen luvun käsikirjoitukseen, paitsi viimeistä katkelmaa, joka on otettu käsikirjoituksen toisesta osasta.

Käsikirjoitus tullaan julkaisemaan kokonaisuudessaan jossakin "Marx-Engels-Arkiston" seuraavista julkaisuista.

Kuudes luku alkaa käsikirjoituksessa viittauksella siihen, että tässä luvussa on tarkastettava kolmea kysymystä:

"1. TAVARAT PÄÄOMAN TUOTTEENA, kapitalistinen tuotanto.

2. Kapitalistinen tuotanto on LISÄARVON TUOTANTOA.

3. Lopuksi se on KOKO SEN SUHTEEN TUOTANTOA ja UUSINTAMISTA, jonka kautta tämä välitön tuotantoprosessi saa SILLE OMINAISEN KAPITALISTISEN luonteen."

Edelleen huomauttaa Marx:

"Näistä kolmesta päällekirjoituksesta on numero 1 lopullisessa muokkauksessa annettava painoon viimeisenä, eikä ensimmäisenä, sillä se muodostaa SIIRTYMISKOHDAN toiseen kirjaan — pääoman kiertokulkuprosessiin."

Käsikirjoituksen vertaaminen "Pääoman" ensimmäisen osan tekstiin osottaa, että Marx on käyttänyt kuudennen luvun käsikirjoitusta ensimmäisen osan painokuntoon saattamisessa ainoastaan vähäisessä määrässä hyväkseen. Paitsi tilanpuutteesta johtuen lienee tämä selitettävissä siten, että Marx myöhäisemmän työnsä kuluessa piti tarkoituksenmukaisempana siirtää käsikirjoituksessa esitettyjen kysymysten käsittelyn joihinkin "Pääoman" seuraavista osista.

Lopuksi on vielä muistettava, että Marx tässä kuten useissa muissakin aikaisemmissa käsikirjoituksissaan käyttää enimmäkseen vielä ilmaisumuotoa "työkyky" "työvoiman" sijasta.

Marx-Engels-Lenin Instituutti.

I.

TAVARAT PÄÄOMAN TUOTTEENA

Tavara porvarillisen rikkauden alkuperäisimpänä muotona oli lähtökohtamme, pääoman syntymisen edellytys. Toisaalta esiintyivät *tavarat* nyt *pääoman tuotteena*.

Tämä esityksemme kiertokulku vastaa sekä pääoman *historiallista kehitystä*, jolle *tavaranvaihto, tavarakauppa* nyt muodostaa syntymisehdot, mutta jotka itse muodostuvat erilaisten tuotantoasteiden pohjalla, joille kaikille on yhteistä, että niissä kapitalistinen tuotanto ei vielä ole ollenkaan olemassa tai esiintyy vasta siellä täällä. Toisaalta on kehittynyt tavaranvaihto ja *tavaran muoto* yleisenä yhteiskunnallisena tuotteen muotona itse vasta *kapitalistisen tuotantotavan tulos.*

Jos toisaalta tarkastamme *kehittyneen kapitalistisen tuotannon* yhteiskuntia, niin ilmenee niissä tavara sekä alituisena alkuperäisenä pääoman edellytyksenä että toisaalta kapitalistisen tuotantoprosessin välittömänä tuloksena.

Tavara ja raha ovat molemmat pääoman alkuperäisiä edellytyksiä, mutta kehittyvät pääomaksi vasta määrättyjen olosuhteiden vallitessa. Pääoman muodostuminen ei voi tapahtua muulla kuin tavaran kiertokulun pohjalla (johon sisältyy rahankiertokulku), siis jo olemassaolevan, määrätyn laajuuden asteen saavuttaneen kaupan pohjalla, samalla kun, päinvastoin, tavarantuotannon ja tavarankiertokulun olemassa ololle ei suinkaan ole edellytyksenä kapitalistinen tuotantotapa vaan, kuten jo aikaisemmin olen esittänyt, ne "kuuluvat jo esiporvarillisiin yhteiskuntamuotoihin". Ne ovat kapitalistisen tuotantotavan *historiallinen edellytys.* Mutta toisaalta tulee tavarasta ainoastaan kapitalistisen tuotannon pohjalla *tuotteen yleinen* muoto, kaiken tuotteen on otettava pääoman muoto, osto ja myynti käsittää ei ainoastaan tuotannon ylijäämän, vaan sen perusaineksen, ja esiintyvät eri tuotantoehdot itse laajalti *tavaroina,* jotka siirtyvät kiertokulusta tuotantoon. Jos *tavara* siis yhtäältä on pääoman muodostumisen edellytys, niin esiintyy toisaalta *tavara,* mikäli se on *tuotteen yleinen alkuperäinen muoto,* oleellisesti kapitalistisen tuotantoprosessin tuotteena ja tuloksena. Tuotteet saavat aikaisemmilla tuotantoasteilla *osittain* tavaran muodon. Pääoma sensijaan tuottaa tuotteensa *ehdottomasti tavarana.* Siinä määrin, kun kapitalistinen tuotanto, id est (se on) pääoma kehittyy, toteutuvat siis myös yleiset tavaran mukana kehittyneet, esimerkiksi ar-

voa koskevat lait, erilaisessa rahankiertokulun muodossa.

Tässä näkyy, miten vieläpä aikaisempiin tuotantotapoihin kuuluvat taloudelliset kategoriat saavat kapitalistisen tuotantotavan pohjalla olemukseltaan erilaisen, historiallisen luonteen.

Rahan, joka on vain tavaran muuttunut muoto, muuttuminen pääomaksi tapahtuu vasta sitten, kun työkyky on muuttunut tavaraksi itselleen työläiselle, kun tavarakaupan kategoria on jo vallannut siitä aikaisemmin poissuljetun tai siihen vain yksityisilmiöinä kuuluvan vaikutuspiirin. Vasta sen jälkeen, kun työtätekevä väestö on lakannut joko itse enää kuulumasta *objektiivisiin* työehtoihin tai itse enää esiintymästä markkinoilla tavarantuottajana, kun he myyvät työnsä tuotteen sijasta pikemminkin työn itsensä tai tarkemmin sanoen työkykynsä, tulee tuotannosta kokonaisuudessaan, koko syvyydessään ja laajuudessaan *tavaratuotantoa*, muuttuu kaikkinainen tuote tavaraksi ja kunkin yksityisen tuotantopiirin aineelliset ehdot liittyvät siihen (tuotantoon) tavaroina. Ainoastaan kapitalistisen tuotannon pohjalla tulee tavarasta todella *rikkauden yleinen alkuperäinen muoto*. Ellei pääoma vielä ole vallannut esimerkiksi maataloutta, niin tuotetaan suuri osa tuotteista toimeentulon välineiksi eikä tavaroiksi; suuri osa työläisväestöstä ei vielä ole muuttanut palkkatyöhön eikä suuri osa työehdoista muuttunut pääomaksi. Tähän sisältyy, että kehittynyt työnjako sellaisena kuin sitä yhteiskunnan sisässä *satunnaisesti* ilmenee ja kapitalistinen työnjako työpajassa ovat tointoistensa edellytyksenä ja tuottavat toisiaan. *Tavara*, tuotteen välttämättömänä muotona ja siis tuotteen olemuksestaan vieraantuminen sen omistamisen välttämättömänä muotona edellyttää täysin kehittyneen *yhteiskunnallisen työn jakoa*, samalla kun toisaalta ainoastaan kapitalistisen tuotannon pohjalla, siis myös *kapitalistisen työnjaon* pohjalla työpajan sisässä, kaikki tuote saa välttämättömästi tavaran muodon ja kaikki tuottajat ovat siis välttämättömästi tavarantuottajia. Vasta kapitalistisen tuotannon mukana on siis myös vaihtoarvo tullut käyttöarvon välittäjäksi.

3 *kohtaa:*

1) Vasta kapitalistinen tuotanto tekee tavaran kaikkien tuotteiden yleiseksi muodoksi.

2) Tavaratuotanto vie välttämättömästi kapitalistiseen tuotantoon niinpian, kun työläinen on lakannut olemasta tuotantoehtojen osa (orjuus, maaorjuus), tai perustaksi ei jää alkuperäinen yhdyskunta (Intia). Siitä hetkestä lähtien, jolloin työvoima itse tulee tavaraksi.

3) Kapitalistinen tuotanto poistaa tavaratuotannon perustan, yksityisen riippumattoman tuotannon ja tavaroiden omistajien vaihdon tai vastikkeiden vaihdon. Pääoman ja työvoiman vaihto tulee muodolliseksi.

Tältä kannalta katsoen muuttuu kokonaan yhdentekeväksi, missä muodossa itse tuotantoehdot astuvat *työprosessiin*, antavatko ne, kuten esimerkiksi osa pysyvää pääomaa, koneisto y.m., ainoastaan arvonsa vähitellen tuotteeseen, vai sulautuvatko ne siihen aineellisesti, kuten raaka-aine; käyttävätkö tuottajat itse osan tuotteesta työvälineinä, kuten esimerkiksi siemeniä maataloudessa, vai myydäänkö se ensin ja muuttaako sen joku sitten työvälineeksi. Kaikki tuotetut työvälineet toimivat, huolimatta niiden käyttöarvona tekemästä palveluksesta tuotantoprosessissa nyt

samanaikaisesti *arvoksimuuttumisprosessin* aineksina. Mikäli ne eivät muutu todelliseksi rahaksi, muutetaan ne laskurahoiksi, käsitellään niitä vaihtoarvoina ja tarkasti lasketaan se arvoaines, jonka ne tavalla tai toisella lisäävät tuotteeseen. Samassa määrin kuin esimerkiksi maatalous tulee kapitalistisesti hoidetuksi teollisuushaaraksi — ja kapitalistinen tuotanto sijoittautuu maaseudulle — mikäli maatalous tuottaa markkinoita varten, tuottaa *tavaroita*, myyntiä eikä omaa välitöntä käyttöä varten tarkoitettuja esineitä, — sikäli laskee se kulunsa, käsittelee jokaista niiden osaa tavaroina (ostaako se sen sitten joltain toiselta tai itseltään, *tuotannosta*), ja siis *rahana*, mikäli tavaraa käsitellään itsenäisenä vaihtoarvona. Kun siis vehnää, heinää, karjaa, kaikenlaisia siemeniä y.m. *myydään* tavaroina — eivätkä ne ilman myyntiä ollenkaan käy tuotteista — siirtyvät ne myöskin tuotantoon *tavaroina*, tahi rahana. Samassa määrin kuin *tuotteet*, muuttuvat luonnollisesti myöskin *tuotantoehdot*, *tuotteiden ainekset* — jotka ovat yhtä kuin ne tuotteet — *tavaroiksi*, ja mikäli tulee kysymykseen arvoksimuuttoprosessi, lasketaan se vaihtoarvon itsenäisessä muodossa, *rahaprosessina*. Välitön tuotantoprosessi on tässä jatkuvasti toisistaan erottamaton työprosessi ja arvoksimuuttoprosessi, kuten tuote on *käyttöarvon ja vaihtoarvon yhteys, toisin sanoen tavara*. Tästä muodollisesta puolesta huolimatta: Samassa määrin kuin esimerkiksi maanviljelijä *tekee menoihinsa* kuuluvia *ostoja*, siis kehittyy siemenkauppa, lannoitusainekauppa, hoitokarjan kauppa j.n.e. — samalla kun hän *myy* tulonsa; että siis yksityiselle maanviljelijälle nämä tuotantoehdot myöskin aikamäärällisesti tulevat kiertokulusta tuotantoprosessiin, kiertokulku tosiasiassa tulee hänen tuotantonsa edellytykseksi siten, että ne tuotantoehdot ovat yhä enemmän ja enemmän todella *ostettuja* (*tai ostettavissa olevia*) tavaroita. Tavarat ovat jo muutenkin hänelle esineinä työvälineitä, jotka samalla muodostavat hänen pääomansa *arvo-osat*. (Senvuoksi laskee hän ne itselleen myydyiksi *tuottajana*, kun hän antaa ne luonnossa takaisin tuotantoon.) Ja tämä kehittyy samassa suhteessa kuin kehittyy kapitalistinen tuotantotapa maataloudessa, kun sitä harjoitetaan yhä enemmän ja enemmän tehdasmaisesti.'

Tavara, tuotteen yleisenä välttämättömänä muotona, kapitalistiselle tuotantotavalle ominaisena erikoisuutena, ilmenee kouraantuntuvalla tavalla kapitalistisen tuotannon kehityksen mukana korkeaan asteeseen kohonneessa tuotannossa, *tuotteen* yksipuolisuudessa ja *paljoudessa*, jotka pakottavat sen ottamaan yhteiskunnallisen ja yhteiskunnallisten suhteiden tiukasti yhteenkuuluvan luonteen, sensijaan kun sen suhde käyttöarvona tuottajan tarpeiden tyydyttämiseen näyttää joltain kerrassaan satunnaiselta, vähäpätöiseltä ja epäoleelliselta. Tämä joukkotuote on realisoitava vaihtoarvona, sen on käytävä tavaran muodonvaihdos, ei ainoastaan välttämättömyytenä kapitalistina tuottavan tuottajan olemassaololle, vaan välttämättömyytenä itsensä tuotantoprosessin uudistumiselle ja jatkuvaisuudelle. Se joutuu senvuoksi myöskin kaupan omaksi. Sen ostaja ei ole teollisuuskuluttaja, vaan kauppias, joka harjoittaa tavaran muodonvaihdosta itsenäisenä toimenaan.[1]) Lopuksi kehittää tuote tavaraluonteensa, ja samalla vaihtoarvo-luonteensa siten, että kapitalistisen tuotannon mukana tuo-

[1]) Sismondi.

tantopiirien moninaisuus, siis tuotteen vaihtamismahdollisuuksien piirit alituisesti moninkertaistuvat. (Me lähdemme tavarasta, tästä tuotteen erikoisesta yhteiskunnallisesta muodosta kapitalistisen tuotannon pohjana ja edellytyksenä. Otamme yksityisen tuotteen käteemme ja erittelemme ne muototarkkuudet, jotka se saa tavarana ollen, jotka sen leimaavat tavaraksi. Ennen kapitalistista tuotantoa ei suurta osaa tuotteesta tuotettu tavarana eikä tavaraksi. Toisaalta ei silloin suuri osa tuotteista, jotka menivät tuotantoon, ollut tavaroita eikä mennyt tavaroina tuotantoprosessiin. Tuotteen muuttuminen tavaroiksi tapahtuu ainoastaan yksityisissä kohdissa, rajoittuu ainoastaan tuotannon ylijäämään tai sen yksityisiin piireihin (manufaktuurituotteet) j.n.e. Tuotteet eivät mene kokonaisuudessaan kauppaesineinä tuotantoprosessiin, eivätkä ne koko laajuudessaan tule sellaisina siitä ulos. Kuitenkin ovat tavarankiertokulku ja rahankiertokulku visseissä rajoissa, siis vissi kaupan kehityksen aste *pääoman muodostumisen ja kapitalistisen tuotantotavan edellytys, lähtökohta.* Sellaisena edellytyksenä käsittelemme tavaraa lähtien siitä kapitalistisen tuotannon yksinkertaisimpana aineksena. Mutta toisaalta on *tavara* kapitalistisen tuotannon tuote, sen tulos. Se mikä ensin oli sen (kapitalistisen tuotannon) aines, osottautuu myöhemmin sen omaksi tuotteeksi. Vasta sen pohjalla tulee tuotteen yleiseksi muodoksi tavara, ja mitä pitemmälle tämä tuotanto kehittyy, sitä enemmän menevät kaikki tuotantoainekset tavaroina sen prosessiin.)

Tavara, sellaisena kuin se tulee kapitalistisesta tuotannosta, on eri tavalla määriteltävissä kuin se tavara, joka on siitä lähtenyt kapitalistisen tuotannon aineksena, edellytyksenä. Me lähdimme yksityisestä tavarasta itsenäisenä esineenä, jossa määrätty määrä työaikaa esineellistyy, ja jolla siis on määrätyn suuruinen vaihtoarvo.

Tavara ilmenee nyt edelleen kaksinkertaisesti määrättynä:

1) Se, mikä siinä esineellistyy huolimatta sen käyttöarvosta on määrätty määrä yhteiskunnallisesti välttämätöntä työtä, mutta samalla kun tavarassa sellaisenaan jää kerrassaan ratkaisemattomaksi (ja tosiasiassa on yhdentekevää), keneltä tämä esineellistynyt työ on lähtöisin j.n.e., on *tavarassa pääoman tuotteena* osittain maksettua, osittain maksamatonta työtä. On aikaisemmin huomautettu, että tämä ilmaisumuoto ei ole moitteeton, koska työtä itseään ei osteta eikä myydä. Mutta tavarassa on työn kokonaissumma *esineellistyneenä.* Osa tästä esineellistyneestä työstä (paitsi pysyvää pääomaa, josta vastike on maksettu) on vaihdettu työpalkan vastikkeeseen, toisen osan ovat kapitalistit ottaneet omakseen ilman vastiketta. Molemmat osat ovat esineellistyneet, siis ne ovat olemassa tavara-arvon osina. Lyhyyden vuoksi nimitetään toista maksetuksi ja toista maksamattomaksi työksi.

2) Yksityinen tavara ei esiinny ainoastaan aineellisesti pääoman kokonaistuotteen osana, sen tuottaman määrän tasajakoisena osana. Meillä ei yleensä enää ole edessämme yksityinen itsenäinen tavara, yksityinen tuote. Prosessin tuloksena eivät esiinny yksityiset tavarat, vaan *tavarajoukko,* jossa sijoitetun pääoman arvo ynnä lisäarvo, anastettu lisätyö, on uusiintunut, ja jokainen yksityinen tavara on *pääoman* arvon ja sen tuottaman lisäarvon kantaja. On kerrassaan mahdotonta laskea yksityistä tavaraa kohden tehty työ, — jo sen keskimääräisen laskelman teon vuoksi, siis ajatuksissa tehdyn arvioinnin vuoksi, joka koskee sitä

pysyvän pääoman osaa, joka siirtyy kokonaistuotteen arvoon pelkkänä menona, kuin yleensä yhteisesti kulutettuja tuotantoehtoja, sekä lopuksi sen suorastaan yhteiskunnallisen ja keskimääräisen työn vuoksi, joka tasataan ja arvioidaan useiden yhteistoiminnassa työskentelevien yksilöiden keskimääräiseksi työksi. Se käy ainoastaan sen osalle tulevasta ja *ajatuksissa* arvioidusta kokonaistyön murto-osasta. Yksityisen tavaran *hintaa määrättäessä* esiintyy se pelkkänä kokonaistuotteen ajatuksissa arvioituna osana, jossa pääoma uusiintuu.

3) Sellaisena — pääoman kokonaisarvon ynnä lisäarvon kantajana, erotukseksi tavaroista, jotka aluksi meistä näyttivät itsenäisiltä — *pääoman tuotteena* — todellisuudessa arvon omaavan pääoman muuttuneena muotona, esiintyy *tavara* nyt siinä *myynnin määrässä* ja *laajuudessa*, jonka on oltava olemassa, jotta vanha pääoma-arvo sekä myöskin sen tuottama lisäarvo tulisi realisoitua, mikä ei suinkaan ole tapahtunut sillä, että yksityiset tavarat tai yksityisten tavaroiden osa myydään arvoonsa.

II.

Jotta työläisen *työaika* loisi arvoa sen kestämisajan suhteessa, on sen oltava *yhteiskunnallisesti välttämätöntä työaikaa*, toisin sanoen työläisen on tehtävä määrätyssä ajassa *normaali yhteiskunnallinen määrä* tarkoituksenmukaista työtä, ja siksi kapitalisti pakottaa hänet siihen, että hänen työllään olisi vähintään normaali yhteiskunnallinen tehokkuuden (intensiivisyyden) *keskiaste*. Hän pyrkii niin paljon kuin mahdollista kohottamaan sitä tämän *alimman määrän* yli ja puristamaan hänestä mahdollisimman paljon työtä, sillä koko se työn tehokkuus, joka menee yli keskimääräisen asteen, tuottaa hänelle lisäarvoa. Hän pyrkii niin paljon kuin mahdollista myöskin pidentämään työaikaa niiden rajojen yli, joissa on tehtävä työtä vaihtuvan pääoman arvon, työpalkan korvaamiseksi. Työprosessin tehokkuuden ollessa määrätyn, koettaa hän pidentää tätä aikaa ajan taas ollessa määrätyn yrittää hän mahdollisuuksien mukaan lisätä tehokkuutta. Kapitalisti *pakottaa* työläisen antamaan työlleen tehokkuuden normaaliasteen, mikäli mahdollista sitä korkeammankin asteen, ja hän pakottaa hänet pidentämään työprosessia niin pitkälle kuin mahdollista sen ajan ylitse, joka on tarpeen työpalkan korvaamiseen.

Tämän kapitalistisen arvonmuodostumisprosessin erikoisen luonteen vuoksi saa myöskin pääoman *todellinen muoto* tuotantoprosessissa, sen *muoto käyttöarvona* uusia muodon muutoksia (modifikationeja). *Ensinnäkin* on tuotannonvälineitä oltava olemassa sellainen *joukko*, että se on riittävää, ei ainoastaan välttämättömän työn, vaan myöskin lisätyön itseensä imemiseen. *Toiseksi* muuttuu todellisen työprosessin tehokkuus ja laajuus.

Ne tuotannonvälineet, joita työläinen käyttää todellisessa työprosessissa, ovat tosin kapitalistin omaisuutta ja ovat *pääomana* hänen työtään vastaan, joka työ on, kuten edellä on esitetty, hänen omaa elämänilmaustaan. Mutta toisaalta juuri hän käyttää niitä työssään. Todellisessa työprosessissa *kuluttaa* hän työvälineitä työnsä johdattimena ja työkappaletta sinä aineena, jossa hänen työnsä ilmenee. Tämän kautta hän juuri muuttaa tuotantovälineet tuotteen tarkoituksenmukaiseen muotoon. Toisin on asianlaita arvonmuodostumisprosessin kannalta katsoen. Ei se ole työläinen, joka käyttää tuotannonvälineitä, vaan

tuotannonvälineet käyttävät työläistä. Ei se ole elävä työ, joka toteutuu aineellistuneessa objektiivisena elimenään, vaan esineellistynyt työ, imemällä itseensä elävää työtä, säilyy ja lisääntyy, ja tulee siten *arvoamuodostavaksi arvoksi, pääomaksi* ja toimii sellaisena. Tuotannonvälineet esiintyvät nyt enää ainoastaan mahdollisimman suuren elävän työn määrän nielijöinä. Elävä työ esiintyy nyt enää ainoastaan olemassaolevien arvojen arvonmuodostamisen ja siis niiden pääomaksi muodostumisen välineinä. Ja paitsi edellä esitettyä, esiintyvät tuotannonvälineet juuri senvuoksi elävän työn rinnalla oleellisesti *pääoman* olemismuotona, ja nimenomaan nyt menneen, kuolleen työn valtana elävän työn ylitse. Juuri *arvoamuodostavana* liittyy elävä työ alituisesti esineellistyneen työn arvonmuodostumisprosessiin. Rasituksena, elinvoiman käyttämisenä on työ työläisen henkilökohtaista toimintaa. Mutta *arvoamuodostavana*, käsitettynä *sen esineellistymisen prosessissa*, on työläisen työ, niinpian kun hän on astunut tuotantoprosessiin, pääoma-arvoon kuuluva, sen *olemassaolo-tapa*. Tämä *arvoasäilyttävä* ja *uutta arvoa* luova voima on siis pääoman voima, ja tuo prosessi ilmenee siis sen *oman arvon muodostamisen* prosessina ja pikemminkin sen työläisen köyhtymisenä, joka luo tämän hänen itsensä luoman arvon samalla *hänelle itselleen vieraana arvona.*

Kapitalistisen tuotannon pohjalla esiintyy tämä esineellistyneen työn kyky muuttua *pääomaksi*, t.s. muuttaa tuotannonvälineet elävän työn riiston ja komennuksen välineiksi, niihin itsessään ja itseään varten kuuluvana (kuten se jo mahdollisuutena (potentiaalisesti) on siihen kytketty). Tällä pohjalla, niistä riippumattomana *ominaisuutena*, siis ominaisuutena joka niiden osaksi tulee *esineinä, käyttöarvoina, tuotannonvälineinä.* Ne esiintyvät siis itsessään ja itseään varten *pääomana*, ja pääoma siis, joka ilmaisee *määrättyä tuotantosuhdetta*, määrättyä yhteiskunnallista suhdetta, johon tuotannon sisässä tuotantovälineiden omistaja astuu elävän työkyvyn suhteen, ilmenee *esineenä*, aivankuin arvo esiintyi esineen ominaisuutena, ja esineen *taloudellinen tarkoitus tavarana* esiintyi sen esineellisenä ominaisuutena, ja aivankuin se yhteiskunnallinen muoto, jonka työ saa rahassa, esiintyi esineen ominaisuuksina. 2) Tosiasiassa on kapitalistien valta työläisten ylitse ainoastaan itsenäistyneiden, työläisen suhteen itsenäistyneiden *työehtojen* (joihin kuuluvat paitsi tuotantoprosessin objektiivisia ehtoja — *tuotannonvälineitä* — myöskin työvoiman säilyttämisen ja toiminnallisuuden objektiiviset edellytykset, siis elämisen välineet) valtaa itsensä *työläisen* ylitse, vaikkakin tämä suhde toteutuu vasta *todellisessa tuotantoprosessissa*, joka kuten aikaisemmin olemme nähneet *itseasiassa on lisäarvon tuotantoprosessia*, johon kuuluu vanhan arvon säilyttäminen, *sijoitetun pääoman itsepaisutusprosessi.* Kiertokulussa joutuvat kapitalisti ja työläinen toisiaan vastaan ainoastaan *tavaranmyyjinä*, mutta niiden tavaroiden erikoisen vastakkaisen luonnon vuoksi, jota he toisilleen myyvät, joutuu työläinen tuotantoprosessiin välttämättömästi pääoman *käyttöarvon*, sen *todellisen olemassaolon* ja sen *arvo-olemuksen* osana, vaikkakin tämä suhde toteutuu vasta tuotantoprosessin *kestäessä* ja ainoastaan työn ostajana, mahdollisuutena (potentiaalisesti), olemassaoleva kapitalisti tulee vasta silloin *todelliseksi kapitalistiksi*, kun tämä työkykynsä myymisen kautta *mahdollisesti* palkkatyöläiseksi muuttuva työläi-

nen siinä prosessissa todella joutuu pääoman komennon alle. Ne toiminnat, joita kapitalisti harjoittaa, ovat ainoastaan pääoman *tietoisesti* ja *tahdon avulla* harjoitettuja — itsensä elävän työn korvaamisen kautta saavutetun arvoa muodostavan arvon, toimintoja. Kapitalisti toimii ainoastaan olennoituneena pääomana, pääomana henkilönä, kuten työläinen olennoituneena *työnä*, joka hänestä tuntuu tuskalta, rasitukselta, mutta joka kuuluu kapitalistille rikkautta luovana ja lisäävänä aineksena, jollaisena se tosiasiassa tuotantoprosessissa ilmeneekin pääomaan liitettynä aineksena, sen elävänä, vaihtuvana tekijänä. Kapitalistien valta työläisten ylitse on niinmuodoin esineiden valtaa ihmisten ylitse, kuolleen työn valtaa elävän ylitse, tuotteen valtaa tuottajan ylitse, koska todellisuudessa tavarat, jotka tulevat valtavälineiksi (mutta ainoastaan itsensä *pääoman* vallan välineiksi) työläisten ylitse, ovat pelkkiä tuotantoprosessin tuloksia, sen tuotteita. Tämä on aivan *sama* suhde aineellisessa tuotannossa, todellisessa yhteiskunnallisessa elämänprosessissa — sillä sitä on tuotantoprosessi — joka ideologisella alalla kuvastuu *uskonnossa,* — subjektin muuttuminen (vääntyminen) objektiksi ja päinvastoin. *Historiallisesti* katsottuna ilmenee tämä muutos välttämättömänä läpikulkukohtana rikkauden luomiseen sellaisenaan, t.s. jotta voitaisiin pakottaa yhteiskunnallisen työn häikäilemättömät tuotantovoimat, jotka yksinomaan muodostavat yhteiskunnan perustan, syntymään enemmistön kustannuksella. On käytävä tämän vastakohtaisen muodon kautta, aivan kuten ihmisenkin on aluksi uskonnollisessa tietoisuudessaan muodostettava hengenvoimansa aivankuin riippumattomia voimia vastaan. Se on hänen oman työnsä *vieraantumisprosessi.* Sikäli on tässä työläinen alunperin korkeammalla kuin kapitalisti, että jälkimmäinen juurtuu tuohon vieraantumisprosessiin ja löytää siinä ehdottoman tyydytyksensä, sensijaan kun työläinen hänen uhrinaan alunperin on kapinallisessa suhteessa siihen nähden ja pitää sitä orjuutusprosessina. Mikäli tuotantoprosessi samalla on todellinen työprosessi ja kapitalistilla on sen *tarkastajana* ja *johtajana* tehtävänsä todellisessa tuotannossa, saa hänen toimintansa tosiasiassa erikoisen, monipuolisen sisällön. Mutta *työprosessi* itse ilmenee ainoastaan *arvonmuodostumisprosessin välikappaleena,* aivan samoin kuin tuotteen käyttöarvo vain sen vaihtoarvon kantajana. Pääoman itsepaisutus, lisäarvon luominen — on siis kapitalistin määräävä, hallitseva ja valtavin tarkoitus, hänen tekojensa ehdoton vaikutin ja sisältö, tosiasiassa ainoastaan aarteenkerääjän järkiperäistytetty vaikutin ja tarkoitus, siis läpeensä köyhä ja abstraktinen sisältö, jonka kautta kapitalisti yhtäältä esiintyy aivan samoin pääomasuhteen orjuuden alaisena, kuin työläinenkin, joskin toiselta, kerrassaan vastakkaiselta suunnalta.

Se alkuperäinen suhde, jossa kapitalisti kenties ostaa työläiseltä työtä (IV luvun jälkeen voimme niin sanoa työkyvyn sijasta) muuttaakseen raha-arvon pääomaksi ja työläinen myy määräysvaltansa työkykynsä suhteen, työnsä, pitääkseen itseään hengissä, on välttämätön johdanto ja ehto — sisältyy itsessään itseensä — se sitten todellisessa tuotantoprosessissa kehittynyt suhde, jossa tavaranomistaja tulee kapitalistiksi, olennoituneeksi pääomaksi, ja työläinen pelkäksi olennoituneeksi työksi pääomaa varten. Kuten tuo edellinen suhde, jossa nämä molemmat

näennäisesti joutuvat *tavaranomistajina* vastakkain toinen toistensa kanssa on edellytys, niin on se myös kuten myöhemmin tulemme näkemään, kapitalistisen tuotantoprosessin tulos ja tuote. Mutta nämä molemmat prosessit on pidettävä erossa tointoisistaan. Edellinen kuuluu kiertokulkuun. Jälkimmäinen kehittyy edellisen pohjalla vasta todellisessa tuotantoprosessissa.

III.

Vaikkakin kapitalisti ja työläinen kohtaavat toisensa markkinoilla ainoastaan *ostajana,* rahana, ja *myyjänä,* tavarana, niin on tällä suhteella heidän toimittamansa kaupan erikoisen sisällön vuoksi jo edeltäkäsin oma värityksensä, sitäkin enemmän, kun kapitalistisessa tuotantoprosessissa edellytetään, että näiden molempien puolien esiintyminen markkinoilla aina *samoissa,* vastakkaisissa tarkoituksissa, *alituisesti* uusiintuu tai on pysyvä. Jos tarkastamme tavaranomistajien suhdetta yleensä markkinoilla, niin esiintyy yksi ja sama tavaranomistaja vuorotellen tavaran myyjänä ja ostajana. Se, että kaksi tavaranomistajaa eroavat toinen toisistaan ostajana ja myyjänä, on ainoastaan alituisesti häviävä eroavaisuus, koska kaikilla on vuoronperään samat osuudet toinen toistensa suhteen kiertokulun prosessissa. Työläisestä tulee tosin, senjälkeen kun hän on muuttanut työkykynsä rahaksi, ostaja, ja kapitalistit esiintyvät häntä vastassa pelkkinä tavaranmyyjinä. Mutta raha hänen käsissään on ainoastaan kiertokulun väline. Varsinaisilla *tavaramarkkinoilla* eroaa työläinen tosiasiassa kuten jokainen muukin rahanomistaja, ainoastaan ostajana tavaranomistajasta sen myyjänä. Mutta sensijaan *työmarkkinoilla* esiintyy häntä vastassa *raha* alituisesti *pääoman* rahamuotona ja siis rahanomistaja olennoituneena pääomana, *kapitalistina,* kuten hän puolestaan kohtaa tavaranomistajan pelkkänä olennoituneena työkykynä ja niinmuodoin työnä, *työläisenä.* Eivät ne ole pelkkä ostaja ja pelkkä myyjä, jotka kohtaavat toisensa, vaan ne ovat *kapitalisti* ja *työläinen,* jotka kohtaavat toisensa *ostajana* ja *myyjänä* kiertokulun piirissä, markkinoilla. Heidän suhteensa *kapitalistina* ja *työläisenä* on edellytys heidän suhteelleen *ostajana* ja *myyjänä.* Se ei ole sellainen suhde kuin muiden tavaranostajien kohdalla, joka on yleensä lähtöisin itsensä tavaroiden luonnosta, että nimittäin kukaan ei tuota välittömästi tuotteita omaa elämisen tarvettaan varten, vaan jokainen tuottaa määrättyä tuotetta *tavarana,* jonka myymisen kautta hän omaa itselleen toisen tuotteita. Tämä ei ole eri työhaarojen välistä *yhteiskunnallista työnjakoa* ja itsenäistymistä, mikä esimerkiksi tekee suutarin saappaiden myyjäksi ja nahan ja leivän ostajaksi. Vaan se on itsensä *tuotantoprosessin* yhteenkuuluvien *ainesten jakoa* ja niiden molemminpuoliseen olennoitumiseen saakka jatkuvaa tointoisistaan *itsenäistymistä,* jonka kautta *raha esineellistyneen työn* yleisenä muotona tulee työkyvyn ostajaksi, *vaihtoarvon ja siis rikkauden eläväksi lähteeksi.* Todellinen rikkaus, vaihtoarvon mukaan katsottuna: raha, käyttöarvon mukaan katsottuna: *elämän välikappaleet* ja *tuotantovälineet,* asettuu henkilönä, rikkauden *mahdollisuutta,* t.s. työkykyä vastaan toisena henkilönä.

(Tehtailijan suhde työläiseen on . . . puhtaasti taloudellinen. Tehtailija on "Pääoma", työläinen "Työ")

Koska *lisäarvo* on tuotantoprosessin erikoinen tuote, on sen tuote ei vain pelkkä tavara, vaan *pääoma.* Tuotantoprosessin sisässä muuttuu työ pääomaksi. Työky-

vyn toiminta, t.s. työ *esineellistyy* tuotantoprosessissa, muodostuu siis arvoksi, mutta koska työ, jo ennenkuin se alkaa, on lakannut kuulumasta työläiselle itselleen, on se, mikä siinä aineellistuu, *vieraan työn esineellistymistä* ja siis työkyvyn suhteen itsenäisenä esiintyvää arvoa, *pääomaa*. *Tuote* kuuluu kapitalistille ja on työläisen suhteen yhtä suuressa määrin pääomaa kuin *tuotantoaineksetkin*. Toisaalta tulee olemassaolevasta arvosta — tai rahasta — vasta todella *pääomaa*, ensinnäkin silloin, kun se esiintyy arvoamuodostavana arvona, *prosessissa olevana* arvona ja sellaisena esiintyy se silloin, kun työkyvyn toiminta, työ toimii tuotantoprosessiin liitettynä ja suorastaan kuuluvana voimana, ja toiseksi silloin, kun se eroaa *lisäarvona* itsestään alkuperäisesti edellytettynä *arvona*, joka taas on lisätyön esineellistymisen tulos. Tuotantoprosessissa tulee työstä esineellistynyttä *työtä* vastapainoksi elävälle työkyvylle, toisin sanoen pääomaa, ja toiseksi tulee sen saman työn itseensä imemisen ja omistamisen kautta tuotantoprosessissa edellytetystä arvosta *prosessissa olevaa* arvoa ja siis arvoa, joka luo siitä eroavaa lisäarvoa. Ainoastaan sen kautta, että työ tuotantoprosessin kestäessä muuttuu pääomaksi, toteutuu edellytetty arvosumma, joka ainoastaan mahdollisuutena oli pääomaa, *todelliseksi pääomaksi*.[1])

IV.

Orjilla ilmenee *palkkion vähin määrä* hänen työstään riippumattomana, pysyvänä suureena. Vapaalla työläisellä ei tämä *hänen työkykynsä arvo* ja sitä vastaava *keskinkertainen työpalkka* ilmene tässä edeltäpäin määrätyssä, hänen omasta työstään riippumattomassa, hänen pelkkien ruumiillisten tarpeidensa määräämissä rajoissa. Tässä on *keskimäärä koko luokkaan* nähden enemmän tai vähemmän *pysyvä* kuten kaikkien tavaroiden arvo; mutta se ei ole olemassa tänä välittömänä todellisuutena kullekin *yksityiselle* työläiselle, jonka palkka voi olla joko tämän vähimmän määrän alle tai ylitse. *Työn hinta* milloin vajoaa *työkyvyn arvon* alle, milloin kohoaa sen ylitse. Edelleen on siinä liikkumistilaa (ahtaissa rajoissa) työläisen *yksilöllisyydelle*, jonka kautta syntyy *palkkaeroavaisuuksia* osittain *eri työalojen välillä*, osittain *samalla työalalla* aina työläisen ahkeruuden, taitavuuden, voiman ym. mukaan, ja tämän eroavaisuuden määrää osittain hänen oman henkilökohtaisen suorituksensa määrä. Täten näyttää palkan suuruus vaihtelevalta hänen oman työnsä ja sen yksilöllisen laadun tuloksena. Tämä on pääasiassa kehittynyt siellä, missä maksetaan *kappalepalkkaa*. Vaikkakaan ei tämä muuta mitään, kuten jo on osoitettu, pääoman ja työn välisessä yleisessä suhteessa, lisätyön ja välttämättömän työn välisessä suhteessa, niin sen kautta näyttää tämä suhde kuitenkin yksityisestä työläisestä erilaiselta ja nimenomaan hänen henkilökohtaisen suorituksensa mukaisesti. Orjilla voivat erikoinen voima ja taitavuus kohottaa hänen henkilökohtaista *kauppa-arvoaan*, mutta se ei kuulu hänelle itselleen. Toisin on laita vapaan työläisen, joka on oman *työkykynsä* omistaja.

Tämän työkyvyn korkeampi arvo on maksettava hänelle itselleen ja ilmenee korkeampana palkka-

---

[1]) He (työläiset) vaihtavat työnsä (pitäisi olla, työkykynsä) viljaan (s.o. elintarpeisiin). Siitä tulee heidän tulonsa (t.s. se tulee heidän yksityisen käyttönsä osaksi) ...samalla kun heidän työnsä on muodostunut pääomaksi heidän herroilleen. (Sismondi.) "Työläiset, jotka muuttavat työnsä pääomaksi antamalla sen vaihtoon." (Sama.)

na. On siis vallalla suuria palkkaeroavaisuuksia aina sen mukaan vaatiiko erikoinen työ korkeammalle kehittynyttä, suurempia tuotantokustannuksia tarvitsevaa työkykyä tai ei, ja niinmuodoin on yhtäältä avattu liikuntatilaa yksilöllisille eroavaisuuksille, toisaalta annettu kannustin oman työkyvyn kehittämiselle. Niin varmaa kuin onkin, että työn joukko on etupäässä enemmän tai vähemmän oppimatonta työtä ja siis myöskin työpalkan joukon täytyy olla *yksinkertaisen työkyvyn arvon* määräämän, niin yksityisille yksilöille jää kuitenkin mahdollisuus päästä erikoisen tarmon, älyn y.m. avulla kohoamaan korkeampiin työpiireihin, aivan samoin kuin jää olemaan abstraktinen mahdollisuus siihen, että yksi tai toinen työläinen tulee itse kapitalistiksi ja vieraan työn riistäjäksi. Orja kuuluu määrätylle *isännälle;* työläisen on tosin myytävä itsensä pääomalle, mutta ei määrätylle kapitalistille, ja niin on hänellä vissin piirin sisällä vara valita, kenelle hän itsensä haluaa myydä ja voi vaihtaa isäntäänsä. Kaikki nämä muuttuneet suhteet tekevät työläisen toiminnan tehokkaammaksi, kestävämmäksi, liikkuvammaksi ja taitavammaksi, kuin orjan työn, puhumattakaan siitä, että ne antavat hänelle kyvyn kerrassaan toisenlaiseen historialliseen tehtävään. Orja saa ylläpitoonsa tarvittavat elintarpeet luonnossa, jotka ovat määrätyt niin laadun kuin määränkin puolesta — *käyttöarvoissa.* Vapaa työläinen saa ne *rahan, vaihtoarvon* muodossa, rikkauden abstraktisessa yhteiskunnallisessa muodossa. Vaikkakaan palkkio tosiasiassa ei ole muuta kuin niiden välttämättömien elämän välineiden *hopeoitu* tai *kullattu* tai *kuparoitu* tai *paperoitu* muoto, joihin sen alituisesti on muututtava — ja raha toimii tässä alituisesti häviävänä vaihtoarvojen muotona, pelkkänä *kiertokulun välineenä,* — jää mielikuvaan kutenkin käsitys hänen työnsä tarkoituksesta ja tuloksesta *abstraktisena rikkautena, vaihtoarvona* eikä määrättynä, tavanmukaisena ja paikallisesti rajoitettuna käyttöarvona. Työläinen itse muuttaa rahan haluamiinsa käyttöarvoihin, ostaa niillä haluamiansa tavaroita ja on *rahanomistajana* aivan samassa suhteessa tavaroiden myyjiin, kuin kaikki muutkin ostajat. Hänen olemassaolonsa ehdot — aivankuin hänen ansaitsemansa rahan arvomääräkin — pakottavat hänet tietysti kuluttamaan sen verrattain rajoitetussa elintarpeiden piirissä. Kuitenkin on tässä mahdollisuus joihinkin vivahduksiin, kuten esimerkiksi sellaiseen, että lehdet kuuluvat englantilaisen kaupunkityöläisen välttämättömiin elämän tarpeisiin. Hän voi jonkunverran säästellä, muodostella aarteita. Hän voi tuhlata palkkansa juomiin y.m. Mutta hän toimii siten vapaana henkilönä, hänen on itsensä siitä maksettava; hän on itse vastuussa siitä, millä tavoin hän kuluttaa työpalkkansa. *Hän oppii hallitsemaan itseään, vastakohdaksi orjalle,* joka tarvitsee isäntää. Tämä pitää kuitenkin paikkansa vain sikäli, mikäli tarkastetaan maaorjan tai orjan muuttumista vapaaksi työläiseksi. Kapitalistinen suhde ilmenee tällöin yhteiskunnallisen asteen kohoamisena. Päinvastoin on laita silloin, kun itsenäinen talonpoika tai käsityöläinen muuttuu palkkatyöläiseksi. Mikä onkaan ero "Englannin ylpeiden maanviljelijöiden", joista Shakespeare puhuu, ja englantilaisten maanviljelys-päivätyöläisten välillä: koska palkkatyöläisen työn tarkoitus on yksinomaan palkkio, raha, määrätty määrä vaihtoarvoa, johon käyttöarvon kaikki erikoisuudet liuotetaan, niin

on hän kerrassaan välinpitämätön oman työnsä sisältöön nähden ja siis toimintansa erikoiseen tapaan nähden, sensijaan kun tätä toimintaa ammatti- tai kastijärjestelmässä pidetään toimintana kutsumuksesta, orjilla taas kuten työkarjalla se on vain hänelle pakoitettu ja kuuluva toiminnan tapa, hänen työkykynsä toiminta. Mikäli siis työnjako ei ole kokonaan yksipuolistuttanut työkykyä, on vapaa työläinen *periaatteessa* altis ja valmis jokaiseen työkykynsä ja työtoimintansa muutokseen (kuten on aina havaittavissa maaseudun liikaväestöön nähden, joka alituisesti muuttaa kaupunkeihin), jos se lupaa hänelle parempaa palkkaa. Jos aikuinen työläinen on pienemmässä tai suuremmassa määrin kykenemätön tähän muutokseen, niin pitää hän sitä aina avoimena uudelle polvelle, ja uusi kasvava työläispolvi on aina jaettavissa uusille ja erikoisen kukoistaville työaloille ja niiden käytettävissä. Pohjois-Amerikassa, jossa palkkatyö on kehittynyt vapaimpana vanhan ammattijärjestelmän muistoista y.m., ilmenee myöskin erikoisesti tämä *vaihtelevaisuus*, täydellinen välinpitämättömyys työn määrättyyn sisältöön nähden ja siirtymiseen nähden yhdeltä alalta toiselle. Tätä *vaihtelevaisuutta orjatyön* yksitoikkoisen, tavanomaisen luonteen vastakohtana, joka ei vaihtele tuotantosuhteiden mukaan, vaan päinvastoin saa aikaan sen, että tuotanto mukautuu kerta kaikkiaan käytäntöön otettuun ja tavanmukaisesti perittyyn työtapaan, pitävät senvuoksi myöskin kaikki Yhdysvaltojen kirjailijat Pohjois-Amerikan vapaan palkkatyön erikoisena luonteenpiirteenä verrattuna Etelän orjatyöhön (katso Cairnes'ia).

V.

Kapitalistisen tuotannon *aineellinen* tulos, paitsi *työn yhteiskunnallisten tuotantovoimien* kehitystä on *tuotannon määrän kohoaminen* ja *tuotantopiirien* ja sen työalojen *lisääntyminen ja moninaistuminen*, jonka mukana vasta tuotteiden *vaihtoarvo* vastaavasti kehittyy — se *piiri*, jossa ne *vaihtoarvoina* vaikuttavat tai realisoituvat (toteutuvat). *"Tuotanto tuotannon vuoksi"* — tuotanto itsetarkoituksena, esiintyy tosin jo *työn muodollisessa alistumisessa pääoman alaisuuteen*, niinpian kuin yleensä tulee tuotannon tarkoitukseksi tuottaa *mahdollisimman suurta ja mahdollisimman paljon lisäarvoa*, niinpian kuin yleensä tuotteen vaihtoarvo tulee ratkaisevaksi tarkoitukseksi. Nyt *toteutuu* tämä pääomasuhteen *sisäinen* virtaus vasta *täysin vastaavalla tavalla* — ja siitä tulee itsestään *välttämätön ehto*, myöskin *teknologisesti* — niinpian kuin *kapitalistinen tuotantotapa* ja sen kera *työn todellinen alistaminen pääoman alaisuuteen* on kehittynyt.

Tämä viimemainittu on jo aikaisemmin asiallisesti kehitetty, joten tässä voimme puhua aivan lyhyesti. Se on tuotantoa, joka ei sitoudu tarpeiden edeltäpäin määrääviin ja edeltäpäin määrättyihin rajoihin. (Sen vastakohtaiseen luonteeseen kuuluvat *tuotannon rajat*, joiden ylitse se alituisesti pyrkii. Siitä pulat, liikatuotanto ym.) Tämä on yksi puoli, erotukseksi aikaisemmista tuotantotavoista, jos haluatte, sen myönteinen puoli. Toisaalta sen kielteinen, vastakohtainen luonne: *Tuotanto* vastakohtana *tuottajalle* ja hänestä huolimatta. Todellinen tuottaja pelkkänä tuotantovälineenä, aineellinen rikkaus itsetarkoituksena. Ja siis aineellisen rikkauden kehitys inhimillisen yksilön vastakohtana ja hänen kustannuksellaan. *Työn tuottavaisuus* yleensä *mahdollisimman paljon tuotteita*

mahdollisimman vähällä työllä, siis tavaroiden mahdollisimman halpa hinta. Tämä tulee kapitalistisessa tuotantotavassa *laiksi*, riippumatta yksityisten kapitalistien tahdosta. Ja tämä laki toteutuu vasta siten, että siihen sisältyy toinen, se, että tuotannon asteikkoa eivät määrää olemassaolevat tarpeet, vaan päinvastoin, tuotteen määrä riippuu tuotantotavan itsensä kautta edeltäpäin määrätystä ja alituisesti kasvavasta tuotannon asteikosta. Sen tarkoitus on, että yksityisessä tuotteessa jne. olisi mahdollisimman paljon maksamatonta työtä ja se saavutetaan vain siten, että *tuotetaan tuotannon* vuoksi. Tämä ilmenee *yhtäältä lakina*, sikäli, että kapitalisti, joka tuottaa liian ahtaassa mittakaavassa tulee sisällyttämään tuotteisiinsa enemmän kuin yhteiskunnallisesti välttämättömän määrän työtä. Se ilmenee siis *arvolain* täysin vastaavana toteutumisena, joka on vasta täysin kehittynyt kapitalistisen tuotantotavan pohjalla. Mutta *toisaalta* ilmenee se yksityisen kapitalistin pyrkimyksenä tämän lain rikkomiseen, tai sen *kiertämiseen* omaksi hyödykseen, koettamalla alentaa tavaroidensa *yksityistä arvoa* niiden yhteiskunnallisesti määrätyn arvon *alle*.

VI.

Joskin pääoman muodostuminen kapitalistisessa tuotantotavassa oleellisesti perustuu, ei ainoastaan feodaalisen tuotantotavan poistamiseen, vaan talonpoikien, käsityöläisten pakkoluovuttamiseen, ja yleensä *välittömien tuottajien tuotantoehtojensa yksityisomistukselle perustuvan tuotantotavan* lakkauttamiseen; vaikkakin kapitalistinen tuotantotapa kertakaikkiaan käytäntöön tultuaan kehittyy samassa mitassa, kuin se yksityisomistus ja sille perustuva tuotantotapa häviää, siis tapahtuu välittömien tuottajien *pakkoluovutus pääoman kasautumisen* (keskittymisen) nimissä; vaikkakin tämä *pakkoluovutusprosessi*, joka myöhemmin järjestelmällisesti uusiintuu "tiluksien puhdistuksessa", (clearing of estates), osittain väkivaltaisena tekona *johtaen* kapitalistiseen tuotantotapaan — niin haluaa, ei ainoastaan *kapitalistisen tuotantotavan teoria* (*poliittinen taloustiede*, oikeusfilosofia jne.), vaan itse kapitalistikin mielellään sekottaa *käsityksissään* oman omaisuutensa ja anastuksensa laadun, joka perustuu vieraan työn jatkuvaan anastukseen ja välittömien tuottajien pakkoluovutukseen, sen tuotantotavan kanssa, jonka edellytyksenä päinvastoin on *välittömän tuottajan yksityisomaisuus tuotantoehtoihinsa* nähden — ehdot, joiden alaisina kapitalistinen tuotantotapa maataloudessa, teollisuudessa ja (manufaktuurissa) ym. ei olisi mahdollinen — ja esittää siis myöskin jokainen hyökkäys tätä *anastuksen muotoa* vastaan hyökkäykseksi tuota työllä hankittua omaisuutta, *vieläpä kaikkea omaisuutta* vastaan. Tällöin ilmenee tietysti aina suuria vaikeuksia työtätekevien joukkojen elinehtoihin perustuvan omaisuuden pakkoluovutuksen esittämisessä työlle perustuvaksi omaisuudeksi. (Muuten yksityisomaisuuden siinäkin muodossa on *orjuutta* ainakin perheenjäsenien suhteen, joita perheenpää käyttää hyväkseen ja riistää.) Yleinen *oikeudellinen* käsitys aina Lockesta Ricardoon saakka on *pikkuporvarillisen omistuksen* käsitystä, joskin heidän kuvaamansa tuotantosuhteet kuuluvat *kapitalistiseen tuotantotapaan*. Se, joka tekee tämän mahdolliseksi, on *ostajan ja myyjän* välinen suhde, joka *muodollisesti* jää samaksi molemmissakin muo-

doissa. Kaikilla kirjailijoilla löydämme (seuraavan) kaksinaisuuden:

1) *taloudellisesti ovat he työhön perustuvaa yksityisomistusta* vastaan, osottavat *joukkojen pakkoluovutuksen* ja *kapitalistisen tuotantotavan* edullisuutta

2) *ideologisesti* ja *oikeudellisesti* muutetaan *työhön perustuva yksityisomistus* ilman muuta *välittömien tuottajien pakkoluovutukseen* perustuvaksi omaisuudeksi.

A. LEONTJEW

Huomautuksia Marxin käsikirjoituksen katkelmiin

NÄIDEN katkelmien sisältö on niin rikas ja monipuolinen, että kukin katkelma tulisi varustaa erikoisella selityksellä

On aivan selvää, että meidän tässä yhteydessä on rajotuttava erittäin lyhyisiin ja niukkoihin huomautuksiin, jotka eivät suinkaan pyri tyhjentämään aihetta

Ensimmäinen katkelma, on jossa Marx suppeasti luonnehtii tavaran pääoman tuotteena, on erittäin mielenkiintoinen ja sillä on arvaamaton merkitys Marxin koko taloudellisen opin ja ennenkaikkea hänen arvoteoriansa oikealle perinpohjaiselle ymmärtämiselle. Siinä meillä on loistava esimerkki materialistisen dialektiikan marxilaisen metoodin käyttämisestä kuten tunnettua, on kategorioiden loogillisen kehityksen irroittaminen yhteiskunnan historiallisen kehityksen kulusta eräs menshevististen yritysten perusperiaatteista marxilaisuuden väärentämisessä. Edessämme oleva Marxin käsikirjoituksen katkelma osoittaa vieläkin kerran mitä selvimmällä tavalla, miten tiukasti Marxilla kapitalismin teoreettisen erittelyn kulku on kiedottu elävän todellisuuden historiallisen kehityksen yleiseen kulkuun. Marx ottaa tavaran, porvarillisen rikkauden alkuperäisimmän muodon, yksinkertaisimman solun kapitalismin taloudellisessa kudelmassa, erittelynsä lähtökohdaksi; sillä määrätty tavaratuotannon kehitys muodostaa pääoman syntymisen edellytyksen. Yksinkertainen tavaratuotanto muodostaa siis ehdottomasti kapitalistisen tuotannon välttämättömän historiallisen esiasteen (prius), eikä suinkaan sen ehdotonta "loogiilista esiastetta" tai "teoreettista olettamusta," kuten marxilaisuuden idealisset vastustajat ja vääristäjät aina Sombartista Rubiniin saakka selittävät. Marx painostaa tässä sitä, että joskin kapitalistinen tuotanto voi syntyä ainoastaan määrätyn tavaratuotannon ja kiertokulun kehityksen pohjalla, niin eivät tavaratuotanto ja kiertokulku itse suinkaan tarvitse kapitalistista tuotantotapaa olemassaolonsa edellytykseksi

Marx toistaa tässä jo *Poliittisen taloustieteen* tekemänsä viittauksen, että nämä kuuluvat myöskin "esiporvarillisiin yhteiskuntamuotoihin." Tavaratuotanto ja kiertokulku ovat, kuten Marx tässä suorastaan painostaa, kapitalistisen tuotantotavan *historiallisia edellytyksiä.* Samalla huomauttaa Marx, että ainoastaan kapitalismissa tulee *tavarasta tuotteen yleinen muoto.* että ainoastaan kapitalismissa koko tuotettujen tuotteiden määrä kuten myöskin tuotannon eri ainekset ja ehdot ilmenevät tavaroina

Siirtyminen tavarasta pääomaan vastaa Marxin teoreettisessa tutkimustavassa historiallista siirtymistä yksinkertaisesta tavaratuotannosta kapitalismiin. Mutta jos otamme

käsiteltäväksi kehittyneen kapitalistisen tuotannon, niin ilmenee siinä tavara yhtäältä tämän tuotantotavan edellytyksenä, toisaalta sen tuloksena. Kun Marx nyt, pääoman erittelyn ja kapitalistisen riiston olemuksen paljastamisen jälkeen tutkii tavaraa kapitalistisen tuotannon tuloksena, luonnehtii hän sitä useilla uusilla piirteillä, joita siinä ei ilmennyt silloin, kun se oli erittelyn lähtökohtana. "Mikä aluksi oli sen aines, osottautuu sen omaksi tuotteeksi, mikä aluksi oli kapitalismin edellytys, ilmenee nyt sen tuloksena." Mutta samalla "poistaa kapitalistinen tuotanto tavaratuotannon perustan, yksityisen riippumattoman tuotannon ja tavaroiden omistajien vaihdon". Tästä näkyy, että tavara on saanut paljon runsaamman muodon, useita uusia määritelmiä, jotka lähtevät kapitalistisen, työväenluokan riistoon perustuvan tuotantomuodon olemuksesta. Tämä viittaus on erittäin tärkeä sellaisten mekanististen käsitysten voittamiselle, jotka pitävät tavaraa jonakin alituisesti samanlaisena, ja jotka kieltävät perusluontoisen laadullisen eron tavaratuotannossa ennen kapitalismia ja kehittyneen kapitalismin aikana. Marx alleviivaa tässä erikoisesti sitä ajatusta, joka myöskin on säilynyt ja useampaan kertaan toistuu *Pääomassa* ja jonka Leninkin on monissa kohdin esittänyt, nimittäin, että ainoastaan kapitalistinen tuotanto tekee tavarasta kaiken tuotteen yleisen muodon ja rikkauden yleisen alkuperäisen muodon

Tässä yhteydessä ansaitsee erikoista mielenkiintoa se Marxin huomautus, että "kehittynyt työnjako sellaisena, kuin se *satunnaisesti* ilmenee yhteiskunnan sisällä, ja kapitalistinen työnjako työpajan sisällä ovat tointoistensa edellytyksenä ja tuottavat toisiaan." Tämä huomautus, joka alleviivaa keskinäistä yhteyttä ja keskinäistä riippuvaisuutta työnjaossa yhteiskunnassa ja yksityisessä tehtaassa, on erittäin arvokas tämän kysymyksen selvittämisessä ja sen yhteydessä välistä pilkistävien mekanististen käsitysten lopullisessa voittamisessa. Erotukseksi analyysin ja synteesin välisen todellisen yhteyden idealistisista ja mekanistisista väristelyistä on Marxilla tässä, kuten useissa muissakin paikoissa näiden molempien käsitteiden dialektisen yhtenäisyyden klassillinen esimerkki Marx kirjoitti jo *Poliittisen taloustieteen kritiikin johdannossa:*

"Raha voi olla olemassa ja onkin historiallisesti ollut olemassa, ennenkuin pääoma oli olemassa, ennenkuin pankit olivat olemassa, ennenkuin oli olemassa palkkatyötä jne. Tässä suhteessa voidaan siis sanoa, että yksinkertaisempia kategorioita vallitsevat suhteet voivat ilmaista kehittymätöntä kokonaisuutta, (suhteet), jotka historiallisesti jo olivat olemassa, ennenkuin kokonaisuus oli siihen suuntaan kehittynyt, kuin konkreettinen kategoria ilmaisee."

Ja välittömästi tämän jälkeen tekee Marx sen johtopäätöksen, että aivan samoin abstraktisen ajattelun lait jotka kohoavat yksinkertaisista monimutkaisiin, vastaavat todellista historiallista prosessia.

"Tässä näkyy, miten vieläpä aikaisempiin tuotantotapoihin kuuluvat taloudelliset kategoriat saavat kapitalistisen tuotantotavan pohjalla erikoisen erilaisen historiallisen luonteen."

Toinen katkelma sisältää erään monessakin suhteessa arvokkaan lisäyksen, selityksen *Pääoman* ensimmäisen osan niihin kappaleisiin, joissa on esitetty Marxin lisäarvo-teoria. "Oppi lisäarvosta on eräs Marxin taloudellisen teorian peruspylväistä", — kirjoitti Lenin. Tässä katkelmassa luonnehtii Marx erittäin selvässä muodossa kapitalistisen tuotantoprosessin lisäarvon tuotannon prosessiksi Marx esittää tässä erittäin selväpiirteisesti sen tilan, joka *Pääomassa* on tullut yksityiskohtaisesti kuvailluksi ja joka käsittelee sitä, että kapitalismin aikana työn tuotantovoiman kehitys tapahtuu työ-

väenluokan kasvavan riistämisen muodossa. Kapitalisti käyttää kaikki toimenpiteet kohottaakseen työläisen työn tehokkuutta ja pidentääkseen hänen työaikaansa, sillä ainoastaan lisäämällä toista tai toista yli keskitason saa kapitalisti niin halukkaasti toivomaansa lisävoittoa.

Ne tuotantovälineet, joita työläinen käyttää työprosessissa, ovat häntä vastassa pääomana. Tapahtuu "hänen oman työnsä vieraantumisen prosessi". Kapitalistinen tuotanto on, kuten Marx *Pääomassa* seikkaperäisesti kuvaa, työprosessin ja arvonlisäyksen prosessin yhtenäisyyttä. Työläinen muuttaa työprosessissa "tuotantovälineet tuotteen tarkoituksenmukaiseen muotoon". Arvonlisäysprosessin kannalta katsoen käy kuitenkin niin, ettei työläinen käytä tuotantovälineitä, vaan tuotantovälineet työläistä. "Esineiden valta ihmisten yli, kuolleen työn valta elävän yli, tuotteen valta tuottajien yli". Tästä se fetishismi, joka tunkeutuu kaikkiin kapitalistisen tuotannon yhteiskunnallisiin suhteisiin. Tämä kapitalistisen vallan kausi on välttämätön kauttakulkukohta niiden yhteiskunnallisten tuotantovoimien kehityksessä, jotka muodostavat aineellisen pohjan sosialismille. Kapitalistisen tuotannon prosessissa "työläistä sorretaan ja riistetään", ja kuitenkin osottaa Marx loistavasti, miten "työläinen jo alunperin on korkeammalla kuin kapitalisti", sillä jälkimmäinen on kokonaan niiden vääristeltyjen käsitysten vanki, jotka johtuvat tästä "vieraantumisprosessista", "sensijaan kun työläinen sen uhrina on alunalkaen kapinallisessa suhteessa siihen ja pitää sitä orjuutusprosessina". Vielä julkaisemattomassa käsikirjoituksen osassa erittelee Marx seikkaperäisesti *työn todellista ja muodollista alistamista pääoman alaisuuteen;* tässä julkaistussa katkelmassa taas saamme tarkan erittelyn kapitalistisen käsityksen olemuksesta ja sen fetishistisestä ilmenemismuodosta.

Kolmas katkelma on mielenkiintoinen senvuoksi, että siinä Marx erittäin terävästi ja selvästi luonnehtii työvoiman osto- ja myyntitoiminnan muodon, joka on kapitalistisen riistoprosessin lähtökohta (ja samalla tulos). Tunnetusti esittävät kapitalismin sosialifasistiset lakeijat marxilaisuutta hävyttömästi väärentäen kapitalistien ja heidän riistämiensä työläisten väliset suhteet "tasa-arvoisten tavarantuottajien" suhteiksi, jolloin ne jäävät yksinoman kiertokulun piiriin. Tämä kapitalismia puolustava kanta on kuvaavaa juuri menshevikki Rubinille, joka kuten muutkin sosialifasistiset teoreetikot yhtyvät vaihtoteoriaan. Tälle petolliselle "teorialle", joka asettaa Marxin opin sijalle porvariston ja proletariaatin sovittamattomista l u o k k a eduista edeltäpäin määrätyn luokkasopusoinnun puolustusteorian, p e r u s t u u myöskin Hilferdingin kuuluisa "poliittisen työpalkan" "teoria", sosialidemokraattinen satu "talousdemokratiasta", Fordin järjestelmän ylistely jne. Tietenkin painostaa Marx kymmenissä paikoissa *Pääomaa* kapitalistien ja työläisten välistä todellista *epätasa-arvoisuutta,* pääoman sortoa työläiseen nähden, pääoman rajatonta valtaa työn ylitse tuotantoprosessissa; Marx esittää suunnattoman määrän aineistoa todistaakseen proletariaatin todellista, *käytännöllistä* orjuutusta pääoman taholta kapitalistisen tuotannon prosessissa, ja tutkii joka puolelta tämän orjuutuksen eri muotoja ja metoodeja.

Ivaa ja paheksumista uhkuvalla tavalla pilkkaa Marx porvariston puolustajien karkeita katsantokantoja, joissa puhutaan kapitalistien ja työläisten välisestä "tasa-arvoisuudesta".

"Kiertokulku eli tavaranvaihdon ala, jonka rajoissa työvoiman ostaminen ja myyminen suoritetaan, on ollut todellakin synnynäisten ihmisoikeuksien täydellinen paratiisi. Täällä todellakin on vallalla ainoastaan vapaus, tasa-arvoisuus, omaisuus ja Bentham. [1]) Va-

[1]) Tarkoitetaan Benthamin teoriaa yksityisten etujen sopusoinnusta.

paus! Sillä jonkin tavaran, esim. työvoiman, ostajan ja myyjän määrääjänä on ainoastaan heidän vapaa tahtonsa. He tekevät sopimuksia vapaina, oikeudellisesti yhdenarvoisina henkilöinä. Sopimus on se lopputulos, jossa heidän tahtonsa saavat yhteisen oikeudellisen ilmaisunsa. Tasa-arvoisuus! Sillä he suhtautuvat toisiinsa ainoastaan tavaranomistajina ja vaihtavat vastikkeen vastikkeeseen. Omaisuus! Sillä jokainen hallitsee vain omaansa. Bentham! Sillä kukin välittää vain itsestään. Ainoa voima, joka vie heidät yhteen ja suhteeseen toisistaan, on heidän itsekkyytensä, heidän erikoisvoittonsa, heidän yksityisetujensa voima. Ja juuri sentähden, että itsekukin pitää huolta vain itsestään eikä kukaan toisestaan, toimivat kaikki, olioitten ennakollisen sopimuksen kautta tahi kaikki havaitsevan kaitselmuksen johdon turvissa, vain molemminpuoliseksi edukseen, yhteiseksi hyväksi, yhteishyötyä varten.

Jättäessämme tämän yksinkertaisen kiertokulun eli tavaranvaihdon alan, jolta tusinavapaakauppias lainaa mielipiteet, käsitteet ja mitta-asteikon pääoman ja palkkatyön yhteiskuntaa koskevalle arvostelulleen, näyttää toimivain henkilöittemme ulkonäkö jo joissakin suhteissa muuttuvan. Entinen rahanomistaja kulkee etunenässä kapitalistina, työvoiman omistaja seuraa häntä hänen työmiehenään; toinen merkitsevästi myhäillen ja toimintaintoisena, toinen arkana, vastustellen, niinkuin se, joka on vienyt oman nahkansa myytäväksi, ja jolla nyt ei ole muuta odotettavaa kuin sen — parkitseminen." ("Pääoma", I osa, v. 1913 painos, 134 sivu).

Tässä katkelmassa (kuten toisessakin) on meillä mitä terävin kapitalistien ja työläisten välisten suhteiden luonnekuvaus niin kiertokulussa kuin vaihtopiirissäkin.

Toisessa katkelmassa sanotaan myöskin, että kapitalisti ja työmies esiintyvät tosin kiertokulussa ennenkaikkea tavaranmyyjinä, että he tosin *näyttävät* olevan toistensa kanssa vastakkain tavaranomistajina — mutta työläinen joutuu kuitenkin sen tavaran erikoisen vastakohtaisen luonteen vuoksi, jota he toisilleen myövät, kapitalistisen tuotannon prosessissa pakostakin riiston esineeksi (objektiksi), samalla kun kapitalisti esiintyy tämän työväenluokan riiston toimeenpanijana (subjektina). Marx huomauttaa, että on eroitettava toisistaan kapitalistin ja työläisen välinen suhde kiertokulussa ja todellisessa tuotantoprosessissa. Kolmannessa katkelmassa painostaa Marx, että joskin kapitalisti ja työläinen ovat markkinoilla toinen toisiaan vastassa ainoastaan ostajana ja myyjänä, niin on tällä suhteella alunalkaen tämän heidän tekemänsä kaupan erikoisen luonteen vuoksi erikoinen luonne. Marx tässä alleviivaa, että kapitalistin ja työläisen erilaisen osuuden vuoksi tuotantoprosessissa, heidän asemiensa vastakkaisuuden vuoksi saa jo se osto- ja myyntitoimitus, joka tapahtuu työmarkkinoilla, erikoisen luonteen, erotukseksi niistä kauppatoiminnoista, joita tehdään varsinaisilla tavaramarkkinoilla. Marx huomauttaa: jos osto- ja myyntisuhde kapitalistin ja työläisen välillä on kapitalistisen tuotannon edellytys, niin ilmenee se myöhemmin kapitalistisen tuotantovoiman tuloksena ja tuotteena. Siitä johtuu selvästi, että jo kiertokulun piirissä, työmarkkinoilla, eivät kohtaa toisiaan tavallinen ostaja ja myyjä, vaan kapitalisti ostajana ja työläinen erikoisen tavaran — työvoiman — myyjänä. "Heidän suhteensa *kapitalistina* ja *työläisenä* on edellytys heidän suhteelleen *ostajana* ja *myyjänä*," alleviivaa Marx. Tässä meillä on esimerkki siitä loistavasta materialistisesta dialektiikasta, jolla Marx paljastaa kapitalistien ja työväenluokan välisten luokkaetujen sovittamattomien ristiriitojen syvimmät perustat, jotka johtavat juurensa itsensä kapitalistisen tuotannon suhteiden olemuksesta.

Se kapitalistin ja työläisen välisen suhteen luonnekuva, joka sisältyy näihin katkelmiin, muodostaa erittäin arvokkaan lisäyksen niihin *Pääoman* ensimmäisen osan sivuihin, joissa Marx kuvailee "tavaratuotannon omistuslakien muuttumista kapitalistisen anastuksen laieiksi."

Työläisen ja kapitalistin välisestä ostosta ja myynnistä kirjoittaa Marx *Pääoman* 22 luvussa:

"Vastikkeiden vaihto, joka näytti olevan alkuperäinen toimitus, on muuttunut niin, että vaihto tapahtuu vain näennäisesti." "Kapitalistin ja työläisen välisestä vaihtosuhteesta tulee siis pelkkä kiertokulkuprosessiin kuuluva näennäisyys, vain muoto, joka on vieras todelliselle sisällykselle ja tekee sen erehdyttävän salaperäiseksi. Työvoiman alituinen osto ja myynti on muoto. Sisältö on se, että kapitalisti yhä uudelleen muuttaa osan jo ennen esineellistettyä vierasta työtä, jota hän lakkaamatta omaksuu ilman vastiketta, suuremmaksi määräksi elävää vierasta työtä."

Erikoisen mielenkiintoinen on katkelmassa Marxin huomautus eri tuotantohaarojen itsenäistymiseen johtavan yhteiskunnallisen työnjaon ja kapitalistisen riiston kautta toteutuvan erikoisen yhteenkuuluvien tuotantoainesten välisen *jaon* välillä.

Neljäs katkelma on mielenkiintoinen useiden syvämietteisten huomautustensa vuoksi, jotka koskevat palkkatyöläisen asemaa kapitalistisessa yhteiskunnassa, proletariaatin kurjistumisen välttämättömyyttä kapitalismin aikana, huolimatta visseistä heilahduksista ja eroavaisuuksista työpalkan määrässä, sekä kapitalismin kehityksen aikaansaamaa ammatinvaihdon helppoutta. Muutamilla vedoilla kuvataan tässä jo kapitalismin aikana tapahtuvaa proletariaatin valmistumisen prosessia maailmanhistorialliseen tehtäväänsä kapitalismin haudankaivajana ja uuden sosialistisen yhteiskunnan rakentajana.

Viidennessä katkelmassa antaa Marx määrätyltä kannalta katsoen kiintoisan luonnekuvan kapitalistisen tuotannon perusristiriidasta — ristiriidasta tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja omistuksen yksityisen luonteen välillä. Lenin kirjoitti narodnikkien sismondilaisten käsitysten arvostelussaan:

"Ne kaksi pulateoriaa, joista puhumme, antavat kerrassaan erilaiset selitykset. Ensimäinen teoria (t.s. Sismondin ja hänen kannattajiensa teoria — A. L.) selittää sen työväenluokan tuotannon ja kulutuksen välisen ristiriidan avulla, toinen ristiriidalla tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja omistamisen yksityisen luonteen välillä. Edellinen näkee siis ilmiön juuret tuotannon **ulkopuolella**, jälkimmäinen — juuri tuotantoehdoissa... Mutta nousee kysymys: kieltääkö jälkimmäinen teoria tuotannon ja kulutuksen välisen ristiriidan olemassaolon, riittämättömän kulutuksen tosiseikan. **Ei tietystikään.** Se täysin tunnustaa tämän tosiseikan olemassaolon, mutta osottaa sille kuuluvan alistetun osuuden." (Lenin: "Taloudellisen romantismin luonnehtimiseksi.")

Tämä Marxin käsikirjoitusten katkelma osoittaa erittäin selvästi, että Marx juuri tällä tavoin luonnehti kapitalismin tärkeimmän ristiriidan, joka on edellytyksenä luokkien välttämättömälle olemassaololle. Tämä katkelma todistaa vieläkin kerran, että Marx piti kapitalistisen tuotantoprosessin sisäistä ristiriitaa ratkaisevana perusristiriitana, osoitti tuotannon ja kulutuksen väliselle ristiriidalle vastaavan alistetun osuuden ja katsoi "riittämättömän kulutuksen" ainoastaan tuotantoprosessin kiertämättömäksi seuraukseksi. Tässä katkelma voi olla mitä parhaimpana selityksenä "Pääoman" III osan I. jaksossa määritellylle johtavalle ajatukselle:

"Välittömän riiston ehdot ja niiden toteutuminen eivät ole yhtä ja samaa. Ne eriävät toisistaan, ei ainoastaan ajan ja paikan suhteen, vaan myöskin käsitteellisesti. Edellisiä rajoittavat ainoastaan yhteiskunnan tuotantovoimat, toisia eri tuotantohaarojen välinen suhteellisuus ja yhteiskunnan kulutusvoima. Mutta jälkimmäistä eivät määrää ehdoton tuotantovoima eikä ehdoton kulutusvoima; vaan vastakkaisille jakosuhteille perustuva kulutusvoima, joka johtaa yhteiskunnan suuren joukon kulutuksen vain enemmän tai vähemmän ahtaissa rajoissa muuttuvaan alimpaan määrään." ("Pääoman" III osa)

Juuri tässä yleisessä mielessä on myöskin ymmärrettävä toinen Marxin huomautus, jota "riittämättömän kulutuksen teorian" revisionistiset kannattajat vääristelevät ja koettavat esittää omaksi hyödykseen nim. seuraava lausunto:

"Kaikkien todellisten pulien pohjimmainen perusta piilee aina joukkojen köyhyydessä ja kulutuksen rajoituksessa kapitalistisen tuotannon vietin suhteen kehittää tuotantovoimia aivankuin yhteiskunnan ehdoton kulutuskyky muodostaisi sen rajat." ("Pääoman" III osa)

Tässä katkelmassa paljastaa Marx sen syvän ristiriidan kapitalistisessa tuotannossa, jota "eivät sido tarpeiden edeltäpäin määräämät ja edeltäpäin määrätyt kehykset" ja samalla on "*tuotantoa* vastakohdaksi *tuottajalle* ja hänestä huolimatta", tuotantoa, joka muuttaa todelliset tuottajat "pelkäksi tuotantovälineeksi". Myöskin tässä näkyy erittäin selvästi, että Marx kuten Leninkin piti riittämätöntä kulutusta alistettuna seikkana kapitalistisen tuotantotavan perusristiriidan suhteen, ristiriidan suhteen tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja omistuksen yksityisen luonteen välillä.

"Todellinen tuottaja pelkkänä tuotantovälineenä, aineellinen rikkaus itsetarkoituksena" — siitä syntyy Marxin mukaan "aineellisen rikkauden ristiriita inhimilliseen yksilöön nähden ja hänen kustannuksellaan". Erittäin mielenkiintoinen on seuraava Marxin huomautus:

"Kapitalistinen "**tuotanto tuotannon vuoksi**" ilmenee siis arvolain täysin vastaavana toteuttamisena, joka kehittyy täydelliseksi vasta kapitalistisen tuotantotavan pohjalla. Mutta **toisaalta** ilmenee se yksityisen kapitalistin pyrkimyksenä tämän lain rikkomiseen tai sen **kiertämiseen** omaksi edukseen koettamalla alentaa tavaroittensa **yksityistä arvoa** niiden yhteiskunnallisesti määrätyn arvon alle" ("Pääoman" III osa.)

Kokonaisuudessaan on katkelma erittäin arvokas marxilais-leniniläisen uusintamis- ja pulateorian ymmärtämiselle juuri nykyään, jolloin kapitalistista maailmaa järisyttää sellainen maailmanpula, jonka kaltaista sen syvyyden ja laajuuden suhteen ei ole ollut koko kapitalismin historian aikana. Tässä katkelmassa esitettyä marxilaista väitettä tulee käyttää lisäaseena taistelussa niin Sey-Tugan-Hilfertingin sopusointuisuus puolustusteorioita kuin R. Luxemburgin alituistenkin pulien teoriaa vastaan, joka perustuu väärään uusintamisteoriaan.

Lopuksi on *kuudennessa* katkelmassa erittäin suppea ja kokonainen luonnekuva porvarillisen poliittisen taloustieteen niin mielellään käyttämistä manööveristä peittää kapitalistinen yksityisomistus työhön perustuvan yksityisomistuksen suojavärillä. Nämä sivut, jotka Marx on kirjoittanut jo miltei 70 vuotta sitten, eivät ole menettäneet mitään ajankohtaisuudestaan.

Nykyisen porvariston asekammioissa taistelussa marxilaisuutta, bolshevismia vastaan, on ikivanhoilla, ruostuneilla aseilla aivan erikoinen kunniapaikkansa. Tarvitsee vain muistaa kansallissosialistisen (fasistien) agitatiometoodeja Saksassa huomatakseen, minkälaista apua nämä aseet osoittavat monopolistisen kapitalismin tietämättömille palkkasotilaille, jotka keinottelevat työtätekevien joukkojen pikkuporvarillisilla mielialoilla ja ennakkoluuloilla. Mutta juuri marxilaisuus-leniniläisyys vetää jyrkän rajan omalle työlle perustuvan pikkutuotannon ja kapitalistisen tuotannon välille, joka jälkimmäinen pohjautuu palkkatyön riistoon. Juuri tämän peruseroavaisuuden ovat Marx ja Engels ottaneet lähtökohdakseen asettaessaan tärkeimpiä merkkipylväitä proletariaatin ja pikkutuottajien monilukuisen luokan, talonpoikaiston, välisille suhteille. Maatalous- ja talonpoikaiskysymyksen myöhäisempi tutkiminen, proletariaatin ja talonpoikaiston välisten suhteiden kysymyksen teoreettinen ja käytännöllinen ratkaiseminen vallankumouksen kehityksen eri etapeissa, erilaisten olosuhteiden vallitessa, eri maissa, muodostaa erään tärkeimmän osan Leninin opeissa, leniniläisyydessä, joka on seuraava, korkeampi aste marxilaisuuden kehityksessä. Lenin osoitti alituisesti että

pikkutuotanto synnyttää päivittäin, hetkittäin kapitalismia; samalla opetti Lenin erottamaan työtätekevän talonpojan kulakista ja keinottelijasta. Meidän puolueemme panee menestyksellisesti Stalinin johdolla täytäntöön Leninin perintöä ja toteuttaa pientalonpoikaisen tuotannon sosialistisen muuttamisen maailmanhistoriallista tehtävää täydellisen kollektivisoimisen ja kulakkien luokkana hävittämisen tietä tällä perustalla. Tämä katkelma, jossa Marx antaa niin loistavan ja syväsisältöisen määritelmän peruseroavaisuudesta pikkutuotannon ja kapitalistisen tuotannon välillä, on mitä hyödyllisin välikappale tämän perusluontoisen kysymyksen edelleen selvittämiselle ja tutkimiselle.

Olkoot tässä julaistut katkelmat äskettäin löydetyistä, tähän saakka missään mainitsemattomista Marxin käsikirjoituksista hyödyksi marxilais-leniniläisen teorian levittämisessä työtätekevien joukkojen keskuuteen, jatkuvassa säälimättömässä taistelussa marxismin-leninismin puhtauden puolesta ja nykyhetken tärkeiden kysymysten opiskelussa ja tutkimisessa.

Y. S.

Lenin puolueen rakentajana kirjeittensä valossa

(Jatkoa edell. numeroon)

Lenin osottaa, miten olisi pitänyt olla vielä tarkempi sanoissa, viitattava ohjelmaan, jossa tunnustetaan kansallinen itsemääräämisoikeus. PPS:ltä pitäisi saada jonkinlainen paperi OK:lle ja puoluekokoukselle. «Meidän päävalttimme PPS vastaan on se, että tunnustamme periaatteessa kansallisen itsemääräämisen, mutta järkevissä rajoissa, jotka määrää proletaarisen luokkataistelun yhtenäisyys.»

Lopuksi Lenin vielä selittää, kuinka hän ajattelee KK:n ja keskuslehden suhteet sekä kehottaa Aleksandrovaa tarkistamaan toivomuksen. «Tämä on hyvin, hyvin vaikeata, enkä minä näe tätä tehtäväin jakoa varten täysin kelpoisia, johtavia, kokeneita ihmisiä. Epätaloudellisuutta on teillä ja meillä (älkää ajatelko vain itseänne, OK:n jäsenet, tehän järjestitte koko puolueen) aukkoja, sotkua ja on ajateltava ei pia desideria (hurskaita toivomuksia), vaan käytännöllisiä, lujia ensi askeleita!»

Kirjeitä «Iskran» toimituksen jäsenille on kokoelmassa 42, niistä P. Axelrodille 25, Plehanoville 16 ja Martoville 1. Suurin osa näistä koskee käytännöllisiä toimitusasioita. Näkyy kuinka paljon työtä vaatii kirjoitusten lähetteleminen. Münchenistä, (jossa oli Lenin — huhtikuusta 1902 asti — Vera Sassulitsh, myöhemmin Martov) Zürichiin (Axelrod) ja Geneveen (Plehanov) ja sitten sovitteleminen toimittajain muistutusten johdosta. Vaikeuksia oli myös kirjapainojen ja vastaavien toimittajien (legaalisten), korehtuurin luvun ym suhteen. Ne voimme tässä jättää, samoin kuin lukuisat kirjojen, aikakauslehtien, kirjeiden ym lähettelyt. «Iskra» painettiin salaa Leipzigissä saksal. s-d. avulla, «Zarja» Stuttgartissa Dietz ja kumpp (s-d.) kustannustoimiston kautta. Axelrod ja Plehanov olisivat tahtoneet lehden Sveitsiin, mutta siihen ei Levin mennyt, alkoi jo näkyä ristiriitoja. Marrask. 8 p. 1900 kirjottaa Lenin Axelrodille:

«Ja sitten siitä, että alettaisiin täällä esiintyä avoimesti — en voi hyväksyä Teidän käsitystänne. Että 'legaalisuus' on jo menetetty, sitä en voi vielä ajatella... Ja vaikka täysin ja lopullisesti menisikin legaalisuus, voi vielä olla painavia syitä avonaista esiintymistä varten (esim. on otettava huomioon matkat kotiin)».

Joissakin kirjeissä kosketellaan tärkeää kysymystä ohjelmasta. Sillä oli kiire; Venäjältä tuli tietoja, että jotkut puuhaavat siellä ohjelmaa. Kuten NKP(b):n historiasta tiedämme, oli ohjelman suhteen vakavia erimielisyyksiä Leninin ja Plehanovin kesken. Tammik. 21 p. 1902 käsiteltiin kaikkien toimittajain neuvottelussa Plehanovin ensimäinen ohjelmaehdotus. Lenin ehdotti ohjelman alettavaksi kapitalismin rakenteesta Venäjällä, kun sen sijaan Plehanovin ehdotus alkoi yleisellä kapitalismin karakteristiikalla. Äänet jakaantuivat tasan — 3 kummankin ehdotuksen puolesta. Tämä perusristiriita hankasi koko ajan ja vasta monien muokkauksien kautta saatiin aikaan ehdotus, joka hyväksyttiin toimittajien kokouksessa huhtik. puolivälissä (Lenin kieltäytyi sinne tulemasta). Pohjaksi oli pantu Plehanovin ehdotus, johon komitea oli tehnyt muutoksia. — Lenin katsoi, että Plehanovin alkuperäinen ehdotus «ei ole hyvin reaalisen kapitalismin vaatimuksia vastaan taistelevan proletariaatin ohjelma, vaan taloudellisen oppikirjan ohjelma, joka käsittelee kapitalismia yleensä.»

Agraariohjelman suhteen oli myös suuria erimielisyyksiä. Tässäkin Plehanovilla ja kumpp. oli oppikaavainen käsitys, kun sen sijaan Lenin sovellutti marxilaista teoriaa elävästi, niin että ohjelmasta tulisi toiminnan pohja. Lähtökohdaksi ehdotti Lenin talonpoikain vaatimuksen saada takasin heiltä 1861 reformin perusteella riistetyt maaosuudet («otreski»). Periaatteessa esitti Lenin jo kysymyksen maan kansallistuttamisesta (nationalisoimisesta). Kirjotti artikkelissa: «Tämä vaatimus (jos ymmärtää sen porvarillisessa eikä sosialistisessa mielessä) todellakin» «menee pitemmälle» kuin maaosuuksien palauttamisvaatimus, ja periaatteessa me täysin hyväksymme tämän vaatimuksen. Vissinä vallankumouksellisena ajankohtana me tietenkin emme kieltäydy sitä esittämästä.» Tämä ajankohta tuli 1905, jolloin bolshevikit sen asettivat, mutta menshevikit sen Tukholman kokouksessa v. 1906 hylkäsivät. — Jo nyt, ohjelmaa laadittaessa, tämä kysymys pilkisti esille.

Leninin ja Plehanovin suhteet yrittivät näissä keskusteluissa jo kerran katketa, kun Plehanov esitti muistutuksensa Leninin artikkeliin agraariohjelmasta tavalla, jonka Lenin luonnehti seuraavasti:

«Huomautusten tekijän huomautukset osottavat täysin selvästi vain seuraavaa. Jos hän on asettanut päämääräkseen tehdä mahdottomaksi yhteistyön toimituksessa hänen kanssaan eri mieltä olevien tovereitten kanssa, niin hän hyvin nopeasti ja oikein kulkee tätä jaloa päämäärää kohti. Mutta kantakoon sitten seurauksetkin, jos hän sen saavuttaa.

(1) Huomautukset ovat kirjoitetut niin huolimattomasti, että ei ole yhdistetty sitä, mikä oli ennen korjausta siihen, mitä on tullut sen jälkeen.

(2) Korjausten luettelo on myös yksinkertaisesti heitetty pois. «Älä estele minun tapojani».

(3) Tuskin yhtään muutosta, joita huomautusten tekijä ehdottaa, on hän itse formuloinut — huolimatta täsmällisestä sopimuksesta, joka tehtiin mahdottomien viivytysten välttämiseksi.

(4) Huomautusten sävy on tahallisen loukkaava. Jos minä tässä sävyssä käsittelen Plehanovin artikkelia ohjelmasta (s.o. juuri persoonallisesti hänen artikkeliaan, eikä yhteisen ohjelman yhteistä il-

moitusta jne) niin siitä tulee heti yhteistyömme loppu. — Ja minä «panen äänestykselle»: sallitaanko toimituksen jäsenten provosoida muita jäseniä siihen?

(5) Pyrkimys äänestyksillä sekaantua jopa toimituksen jäsenten lausumistapaan on enemmän kuin tahditonta.

Huomautusten tekijä muistuttaa minusta ajuria, joka luulee, että hyvin ajaakseen täytyy mitä useammin ja voimakkaammin kiusata hevosia. Minä tietenkään en ole enempää kuin «hevonen», yksi ajurin — Plehanovin — hevosista, mutta sattuuhan sellaista, että kiusatuinkin hevonen heittää pois ylen kopean ajurin».

Leninin papereista on löytynyt kirje toukok. 14 päivältä (ei ole tietoa lähettikö hän sen Plehanoville).

«Sain artikkelin Teidän huomautuksinenne. Hyvät on Teillä käsitykset tahdikkuudesta suhteessa toimitustovereihin! Te ette edes häikäile valita ylenkatseellisimpiakaan lausetapoja, puhumattakaan sellaisten ehdotusten «äänestyttämisestä», joita ette edes vaivaannu formuloimaan[1]) jopa «äänestyttämään» tyylistä. Haluaisinpa tietää, mitä Te sanotte, kun minä tuolla tavalla vastaisin Teidän artikkeliinne ohjelmasta? Jos Te panisitte päämääräksenne tehdä mahdottomaksi yhteisen työmme, — niin valitsemallanne tiellä Te hyvin pian voitte päästä tähän päämäärään. Mitä tulee ei asiaa koskeviin, vaan henkilökohtaisiin suhteisiin, niin ne Te jo lopullisesti turmelitte tai oikeammin: pyritte ne kokonaan katkaisemaan.»

Välit eivät kuitenkaan sillä kertaa katkenneet. Vera Sassulitshin neuvosta Plehanov kirjotti 20 p. kesäk. kirjeen, jossa ehdotti «lykkäämään tämän yksityisasian toisen, paljoa tärkeämmän, yhteisen asian eduksi» ja lisäsi: «Uskokaa minua; minä kunnioitan syvästi Teitä ja arvelen, että me olemme kanssanne 75 % lähempänä toisiamme kuin kaikkia muita «kollegion» jäseniä, jälellä olevien 25 % suhteen on erimielisyyttä, mutta 75 on kolme kertaa 25 suurempi, ja yksimielisyyden nimessä on unohdettava erimielisyydet.»

Lenin piti myös tärkeänä yhteistyötä — vaikka kuten näkyy, ei antanut hyppiä nenälleen — ja vastasi kesäk. 23 p., että «kivi putosi hartioilta, kun sai P:n kirjeen», sillä hajaannuksen seuraukset puoluemielessä olisivat olleet mitä valitettavimmat...»

Eräitä taktiikan kysymyksiä käsitellään myös kirjeissä. Alussa vilahtelee vielä Struvenkin nimi. Münchenissä (v. 1900) oli keskusteluja Struven ja Tugan-Baranovskin kanssa «Zarjaan» kirjoittamisesta. Tammi—maaliskuulla niitä jatkui ja Lenin haki Plehanovilta apua Potresovia, Sassulitshia ja Axelrodia vastaan, jotka tahtoivat jatkaa yhteistyötä «demokraattisen opposition ryhmän» nimessä ja järjestää sitä varten osaston lehteen. Plehanov ei kannattanut Leniniä. Yhteistyöstä ei tullut mitään. Kirjeissä käyttää Lenin Struvesta nimeä «Judas». — Maakysymyksen yhteydessä on myös puhetta Tshernovista, eserräin johtomiehestä, joka yrittää siteerata Engelsiä sosialidemokraatteja vastaan kysymyksessä kyläyhteisöstä. T:n leimaa Leninin «naudaksi». Mainitaan myös «Borba»-ryhmän «juonittelijat» (Rjasanov ym). — Vera Sassulitsh osotti myös taipumusta terrorin hyväksymiseen, joka aiheutti huomautuksen Leninin puolelta. Maalisk. 15 p. 1903 ilmoittaa Lenin kirjoittavansa kansantajuista kirjasta talonpojille. Orgkysymyksestä kirjottaa Lenin helmik. 5 p. 1903 Martoville.

Näin kuvastavat Leninin kirjeet II:n puoluekokouksen valmisteluaikaa. Seuraava sarja käsittelee sitä ja hajaannusta.

---

[1]) Formuloida — pukea valmiiseen muotoon. — Suom.

Katsauksia

ENGLANNIN RIIPPUMATTOMAN TYÖVÄENPUOLUEEN Derbyssä pidetyn edustajakokouksen päätös erota II internationalesta sekä aloittaa neuvottelut Kominternin kanssa on herättänyt suurta huomiota. Päätös tehtiin aikana, jolloin neuvostovastainen ja kommunisminvastainen propaganda oli kärkevimmillään.

Vaikutelmaa lisäsi vielä enemmän Kominternin vastaus, jassa tervehdittiin Derbyssä hyväksyttyä päätöstä ja jossa Komintern ilmaisi valmeutensa neuvottelujen alkamiseen. "Moskova on siepannut aloitteen, — huomauttaa "Manchester guardian" pääkirjoituksessaan, — estämällä riippumattoman työväenpuolueen johtajien tulkitsemasta tätä vähemmän mieluista päätöstä omalla tavallaan. Kommunistinen internationale lähetti tervehdyssähkösanoman, jossa kehoitti riippumatonta työväenpuoluetta aloittamaan päätöksensä pohjalla neuvottelut, ja riippumattoman työväenpuolueen johtajien on osoitettava, ovatko heidän aikomuksensa asiallisia vai ei."

Selostamme seuraavassa päätökseen johtaneita syitä ja sen merkitystä "Pravdan" Lontoon kirjeenvaihtajan mukaan.

Konferenssin päätöksellä on suuri merkitys. Englannin työväenliikkeen menneisyys on huomattavasti yhteydessä tämän puolueen 30-vuotis historian kanssa ja sen tulevaisuudelle on niillä edistysaskeleilla, jotka se nyt ottaa, sangen huomattava merkitys.

Kahden työväenhallituksen häpeällinen petturuus antoi Englannin reformismille lopullisen iskun. Puoluejoukkojen painostuksesta päätti riippumattomien ylimääräinen konferenssi Breadfordissa kahdeksan kuukautta sitten erota työväenpuolueesta. Riippumattomien johtajat tekivät tämän päätöksen vasta suurten horjumisten jälkeen, uskoen siten voivansa siirtää harteiltaan vastuun työväenpuolueen petturuudesta ja estää mukanaan kulkevat työläiset siirtymästä kommunistien leiriin.

Se oli hienosti tehty arviointi, mutta käytännössä kävikin toisin. Samaan aikaan, kun ryhmä intelligenttejä erosi riippumattomista sekä muodosti n.s. sosialistisen federation, joka jäi työväenpuolueeseen, otti puolueen työläisjäsenistö suurella tyytyväisyydellä vastaan työväenpuolueesta eroamisen.

Ensimmäisinä kuukausina Breadfordin konferenssin jälkeen otti puolueen tämä osa suurella riemulla vastaan puheet siitä, että konferenssi aloitti "uuden politiikan" ja "uuden puolueen vallankumouksellisen uran". Sitten se kyllästyi puheisiin ja alkoi odottaa toimintaa.

Silloin riippumattomat työläiset pettymyksellä havaitsivat, että huolimatta innokkaista vakuutuksista puolueen politiikka ja asiat jäivät entiselleen. He huomasivat, että puolue ei täydennä keskusteluja "uudesta politiikasta" käytännöllisillä toimenpiteillä.

Ja kuitenkin oli viime kuukausien aikana Englannin riippumattomalla työväenpuolueella enemmänkin kun riittävästi syitä konkreettisiin vallankumouksellisiin esiintymisiin. Taloudellinen pula yhä kärjistyy. Pääoma polkee raivokkaasti työpalkkoja ja työoloja poikkeuksetta kaikilla tuotantoaloilla. Laki "työttömien puutteen tarkistamisesta" riistää sadoiltatuhansilta ihmisiltä avustuksen. Britannian imperialismi harjoittaa yhä seikkailuluontoisempaa ulkopolitiikkaa, valmistaen aivan avoimesti neuvostovastaista interventiota.

Vähälukuinen kommunistinen puolue tekee miehekästä vastarintaa pääoman yhdistyneille voimille. Viime aikoina on sen aktiivi osallistunut energisesti viimeisimpiin lakkotaisteluihin sekä esiintynyt itsenäisesti lakkoliikkeen johdossa (Lontoon autobussityöläisten lakko), se on johtanut taistelua sotaa ja neuvostovastaista interventiota vastaan, yhteisrintamaliikettä sekä työttömien taistelumielenosoituksia.

Seuratessaan kasvavalla mielenkiinnolla tätä kommunistien aktiivisuutta, joutuvat riippumattomat työläiset huomaamaan, että "hir-r-rveän vallankumouksellisista" sanoistaan huolimatta jää riippumattoman työväenpuolueen johdon politiikka sovittelevaksi.

*

Derbyssä pidetty edustajakokous paljasti riippumattoman työväenpuolueen virallisen johdon sovittelevan politiikan vararikon sekä syvän kuilun, joka on muodostunut johdon ja joukkojen välille.

Kuilun toiselle puolelle jäivät kansallinen hallintoneuvosto sekä vanha puoluebyrokratia, toiselle — edustajakokouksen työläis-osa, puolueen uusi polvi. Toisen siiven heikkous oli se, ettei sillä ollut todellista vallankumouksellista ydintä, joka olisi edustajakokouksessa johtanut oppositiota.

Tosin nk. "Vallankumouksellisen politiikan komitea" yritti johtaa oppositiota, joka ensimmäisen kerran esiintyi Breadfordin konferenssissa, kansallista hallintoneuvostoa vastaan. Henkilökokoonpanoltaan on tämä komitea miltei sama kuin Lontoon puoluepiirikomitea, jonka nimessä se enimmäkseen esiintyikin edustajakokouksessa. Kuitenkaan ei "Lontoon oppositio" edustajakokouksessa vienyt läpi johdonmukaista vallankumouksellista politiikkaa; on hyvin kuvaavaa, että kun se sukelti reformistisen sekasotkun tiheikköön, menetti se vaikutuksensa edustajiin.

Kaikkein kiihtyneimpiä esiintymisiä herätti edustajakokouksessa kysymys suhtautumisesta työttömien kansalliseen liikehtimiseen sekä kysymys kansainvälisistä suhteista.

Oppositio esitti selvät ja suorat ehdotuksensa suhtautumisesta työttömien kansalliseen liikehtimiseen: on todettava se ainoaksi työttömien luokkajärjestöksi sekä osoitettava sille tulevaisuudessa täydellistä tukea. Reformistiset johtajat vastustivat, vedoten siihen, että työttömien kansallista liikettä johtavat kommunistit. Vanha työtön metallisti, Peack, antoi tälle reformistiselle lörpöttelylle onnistuneen vastauksen:

"Meille työttömille, — hän sanoi, — on samantekevää kuka johtaa kansallista liikehtimistä. Me tiedämme, että se järjestö tositoiminnassa tappelee etujemme puolesta. Jos kommunistit sitä johtavat, on se laskettava heille vain eduksi."

Tällaisia todisteluja ei mätä sosialifasistinen sofistiikka pystynyt kumoamaan ja ehdotus työttömien kansallisen liikehtimisen tukemisesta hyväksyttiin äänten enemmistöllä. Samanlainen kuva paljastui keskusteltaessa kansainvälisistä suhteista, jotka Englannin työläisten silmissä saivat aktuaalisen merkityksen II internationalen häpeällisesti petettyä Saksan proletariaatin. II internationalen puolesta ei edustajakokouksessa noussut yhtään ääntä. Jos sellainen ääni olisi löytynyt, olisivat sen tukahduttaneet työläisedustajistojen vihellykset. Huomioiden tällaisen mielialan päätti kansallinen hallintoneuvosto itse asettaa harkittavaksi kysymyksen eroamisesta II internationalesta. Mutta puoluejohto samanaikaisesti ilmoitti, että mahdollisesti lähitulevaisuudessa muodostetaan uusi 2½ internationale.

Oppositio ehdotti ryhdyttäväksi neuvottelemaan Kominternin kanssa, miten riippumaton työväenpuolue voisi avustaa internationalen työtä. Kansallinen hallintoneuvosto suuntasi "raskaan tykistönsä" ehdotusta vastaan. Puolueen sihteeri John Paton piti laajan puheen, jossa hän hyökkäsi Kominternia vastaan. Paton ei edes häikäillyt vedota brittiläisten "patrioottisiin" tunteisiin "Moskovan diktatuuria" vastaan. "Lontoon oppositio" puolusti väitöksissään hyvin kevyillä todistuksilla, unohtamatta kuitenkaan palauttaa mieliin sen surullisen kokemuksen, jonka puolue sai ollessaan ensimmäisen 2½ internationalen helmassa.

Puolueen johto oli varma siitä, että opposition ehdotus tulee kumotuksi äänestyksessä. Mutta Englannin proletariaatin kasvava sympatia Kominternia kohtaan oli niin suuri, että yhteistoimintaehdotus hyväksyttiin, tosin vain mitättömällä enemmistöllä, 83 äänellä 79 vastaan. Myöskin edustajakokouksessa hyväksyttiin äänten enemmistöllä päätös yhteisrintaman muodostamisesta kommunistisen puolueen kanssa.

Kun keskustelu siirtyi puolueohjelmaan ja väittely sai akateemisen, sekasotkuisen luonteen, onnistui virallinen johto jälleen vähäksi aikaa voittamaan edustajakokouksen äänten enemmistön puolelleen sekä saavutti äänestyksessä jonkinlaista menestystä. Mutta se oli Pyrhoksen voitto.

Kansallisen hallintoneuvoston onnistui vain suurilla ponnistuksilla puolustaa vanhan puolueohjelman kahta pykälää, mutta ko-

ko ohjelma osoittautui lyödyksi hajalle. Vanhan ohjelman muutamat pykälät jäivät ennalleen, toiset otettiin "Lontoon opposition" rinnakkais-ohjelmaluonnoksesta tai hyväksyttiin eri edustajien ehdotuksesta. Lopputuloksena oli se, että tällä hetkellä riippumattomalla työväenpuolueella ei ole yhtenäistä ja johdonmukaista ohjelmaa. Sen ohjelma on kokoonommeltu erivärisistä tilkuista, jotka vilkkuvat kaikilla sateenkaaren väreillä.

Ei ole siis ihme, että lopullisessa äänestyksessä huomattava osa edustajista — miltei neljäsosa edustajistosta — äänesti puolueohjelmaa vastaan kokonaisuudessaan

Nyt on puolueen molemmilla siivillä syytä olla tyytymättömiä edustajakokouksessa hyväksytyn puolueohjelman ja päätöslauselman puolinaisuuteen. Voi erehtymättä väittää, että riippumattomassa työväenpuolueessa on sellainen tilanne, jolloin kolme samalta puhujalavalta perätysten esiintyvää puolueen agitaattoria saattavat puhua kokonaan erilaisista ja vastakkaisista asioista. Yksi tulee puhumaan aseellisen kapinan välttämättömyydestä lopullisen vallan saavuttamiseksi, toinen — parlamenttaarisen tien tarpeellisuudesta ja kolmas tulee puolustamaan vallanottoa "teollisen esiintymisen kautta" (lakko), mutta ilman verenvuodatusta. Kaikkien huvittavinta on se, että kaikki kolme tulevat puheissaan vetoamaan Derbyssä pidetyn edustajakokouksen hyväksymään ohjelmaan ja päätöslauselmaan.

Riippumaton työväenpuolue on kokoonpanoltaan hyvin kirjava järjestö. Siihen kuuluu sellaisia avoimia sosialifasisteja kuin Paton tai puolueen ikivanha rahastonhoitaja Jo u c t h, joka lausui edustajakokouksessa seuraavat erinomaiset sanat: "Minä en usko sotaan, saatikka sitten kansalaissotaan. Meidän tiemme on parlamenttisen koneiston käyttämisen tie. Englannissa ei tunneta työläisedustajien neuvostoja. Sensijaan kansamme on tottunut suuntaamaan toivonsa parlamenttiin. Vain parlamentin kautta voimme toteuttaa sosialismin ihanteen."

Pienemmän mittakaavan puoluebyrokraatit todistelevat edustajakokouksessa "teoreettisten" perusteiden asemesta "käytännöllisillä" perusteilla. "Jos tahdotte pitää riveissänne vakaumuksellisia sosialisteja, — lausui eräs tähän kategoriaan kuuluva jäsen, — niin ei kassassanne tule olemaan rahaa."

Mutta puolueessa on paitsi suuria ja pieniä sosialifasistisia byrokraatteja myöskin rehellisiä proletaareja, jotka rehellisesti pyrkivät kukistamaan pääoman vallan sekä luomaan sosialistisen yhteiskunnan. Nämä työläiset suhtautuvat sangen kriitillisesti ei vain viralliseen puoluejohtoon, vaan koko riippumattomaan työväenpuolueeseen. Tässä muutamia huomautuksia, joita Derbyssä pidetyssä edustajakokouksessa tehtiin tämän ryhmän edustajien taholta: "Me yritämme luoda uuden puolueen, jolla on vanha psykologia", "Riippumaton työväenpuolue sairastaa porvarillista hyveellisyyttä," "Kansallinen hallintoneuvosto hoippuu edustajakokouksen ja puolueen hännässä".

Sille uudelle hengelle, joka vallitsee riippumattoman työväenpuolueen työläisjäsenistössä, on sangen kuvaavaa se, että useat edustajakokouksessa esiintyneet edustajat siteerasivat puheissaan auktoriteettisina todisteluina Marxia, Leniniä, Stalinia. Enemmänkin: kun kommunistit järjestivät edustajakokouksen aikana joukkokokouksen eräällä Derbyn torilla, jossa puhui kommunistipuolueen pääsihteeri Harry Pollit, keskustelivat edustajat seuraavana päivänä hyvin myötämielisesti Pollitin esiintymisestä.

Suhtautuminen Neuvostoliittoon on niin riippumattomille, kuin myös Englannin työväestön suurelle enemmistölle kysymys, joka on kaiken väittelyn ulkopuolella. Riippumaton työläinen ei puhu Neuvostoliitosta muuten kuin suurella innostuksella.

Hän ajaa puhujalavalta pois jokaisen, joka uskaltaa heittää lokaa proletariaatin diktatuurin päälle. Tämä työläisjoukkojen mieliala määrittelee puolueen suhteen Neuvostoliittoon.

Edustajakokouksessa hyväksyttiin innostuneen mielialan vallitessa yksimielisesti päätöslauselma taistelusta neuvostovastaista interventiota vastaan yleislakon avulla.

Parhaimman vastauksen kysymykseen riippumattoman työväenpuolueen tulevasta suunnasta antaa sen nykyinen tilanne, ja mikä tärkeintä — sen kokoonpano.

Puolueen toisessa leirissä ovat nopeasti vasemmistoon siirtyvät työläisjoukot, toisessa sosialifasistinen puoluebyrokratia. Derbyssä pidetty edustajakokous osoitti virallisen puoluejohdon täydellisen vararikon sekä puolueen alkaneen hajaannuksen. Voi täydellä syyllä olettaa, että voimasuhteet alemmissa puoluejärjestöissä ovat sangen epäsuotuisat viralliselle puoluejohdolle.

Edustajakokouksen jälkeen on ilmennyt jo selviä hajaantumisen oireita. Eräs puolueen perustajista, kansallisen hallintoneuvoston ja parlamenttifraktion jäsen, Wallhead, jätti erohakemuksensa puolueesta. Tässä hakemuksessa Wallhead perustelee eroaan sillä, että Derbyssä pidetty edustajakokous on asettanut puolueelle parlamentaarisen taktiikan tilalle "teorian fyysillisillä voimilla suoritettavasta vallankumouksesta". Wallheadia seuraavat toiset. Huomattava riippumaton, "Adelph" lehden kustantaja Midleton Merry julkaisi lehtensä toukokuun numerossa artikkelin, jossa kehoittaa koko puoluetta palaamaan työväenpuolueeseen.

Riippumattoman työväenpuolueen hajaantumisprosessin täytynee tapahtua sitäkin nopeammin, kun puolueen johtoon jäi kansallisen hallintoneuvoston kokoonpano sellaisenaan, sillä vanhojen puoluesääntöjen mukaan edustajakokous faktillisesti ei suorita uusintavaaleja. Näinollen virallisen puoluejohdon, joka edustajakokouksessa kärsi tappion mutta joka sittenkin säilytti käsissään puolueen ohjakset, on muodollisesti toteutettava niitä päätöksiä, joita vastaan se raivokkaasti taistelee. On helppo arvata, mikä siitä on seurauksena.

Riippumattomien työläisaines kulkee kommunismia kohti. Tällä kerralla työväenpuolueen äänenkannattaja "Daily Herald" on oikeassa todetessaan pääkirjoituksessaan, että "Derbyn edustajakokouksessa suoritettu äänestys ja keskustelu osoittavat, miten laajasti kommunistiset aatteet ovat tunkeutuneet riippumattomaan työväenpuolueeseen". Prosessia tulee joudouttamaan yhteisrintaman muodostaminen kommunistisen puolueen kanssa.

Suur-Britannian kommunistinen puolue lausui viimeisessä vetoomuksessaan riippumattomille: "Me tervehdimme teidän tuloanne riveihimme. Me kehoitamme teitä yhdistymään kanssamme ratkaisemaan seuraavaa tehtävää: Britannian kommunistinen puolueen luomista maailman kommunistisen puolueen, Kominternin, mahtavaksi sektioksi."

Riippumattomien työläisjoukot kulkevat kommunismiin. Ja he eivät tule jäämään puolitiehen.

HOLLANNIN MERIMIESTEN KAPINAN OPETUKSIA kirjoitetaan "kommunistitsheskii international" lehden t.v. 12 numerossa.

Indonesiassa puhjennut hollantilaisten merimiesten kapina, joka saavutti huippukohtansa panssarilaivalla "De Zeven Provincien" ja joka muutaman päivän jälkeen päättyi kapinoivan panssarilaivan miehistön pakkoantautumiseen, on epäilemättä kansainvälisen merkityksen omaava vallankumouksellinen tapahtuma. Sitä todistaa jo se levottomuuskin, minkä tämä kapina aiheutti koko kapitalistisessa maailmassa.

Maailmansodan kauden sekä sitä seuranneiden vuosien kapitalismi tuntee kylläkin lukemattomia tapauksia imperialistisissa armeijoissa ja sotalaivastoissa puhjenneista kapinoista ja mellakoista. Mutta se, mikä erottaa tämän Indonesiassa puhjenneen Hollannin laivaston merimiesten kapinan monista muista kapinoista ja mellakoista ja mikä erikoisestikin synnyttää levottomuutta porvaristossa, piilee kahdessa syyssä. Ensiksikin, tämä kapina tapahtui sotalaivastossa, joka ei osallistunut imperialistiseen maailmansotaan ja joka tähän saakka oli säilynyt siltä "rappeutumisen" rajumyrskyltä, joka sodan päättymisen jälkeen riehui sotaan osallistuneiden valtioiden imperialististen armeijain ja laivastojen yllä. Ja, toiseksi, tässä kapinassa toteutettiin yhteisrintama valko- ja mustaihoisten merimiesten välillä.

"De Zeven Provincienillä" tapahtuneen kapinan yhteydessä sanomalehdet useasti muistuttivat panssarilaiva "Potjemkinilla" vuonna 1905 puhjennutta kapinaa. Kuten tunnettua, myöskin "Potjemkinin" kapina vaikutti voimakkaasti ja vallankumouksellistuttavasti tapahtumiin kansainvälisessä mitassa, muunmuassa myöskin Englannin lai-

vastoon. Kuitenkin sen vaikutus silloin, välttämättömyyden pakosta, jäi suhteellisen suppeaksi, sillä sitä rajoitti suuresti Venäjällä ja muualla maailmassa silloin vallinneen vallankumousliikkeen edellytysten erilaisuus. Sensijaan Indonesian merimiesten kapina syttyi päinvastoin juuri ankaran talouspulan oloissa, pulan horjuttaessa koko kapitalistista maailmaa ja sen perusteita, koko maailman mitassa kehkeytyvän mahtavan vallankumouksellisen nousun oloissa, varsinkin voitokkaan neuvostollisen vallankumouksen kehittyessä Kiinassa, mitkä kaikki muodostavat verrattomasti paljon laajemman areenan kapinan "heijastumiselle" muiden maiden sotalaivastossa.

Kominternin TPK:n viimeisessä täysistunnossa selostaja tov. Kuusinen havainnollistuttaakseen kapitalismin osittaisen vakaantumisen loppua, toi esimerkin englantilaisten merisotilaitten kapinasta Invergordonissa. Indonesian sotalaivastossa tapahtunut kapina, joka kehittyi paljon kärkevämpiin taistelumuotoihin kuin englantilaisten merimiesten liikehtiminen, on eräänä uutena todisteena samaan suuntaan Kominternin TPK:n XII täysistunnon päätösten oikeellisuudesta.

Samoin kuin Englannissakin, tämä Indonesiassa puhjennut kapina aiheutui kovin tuntuvasta miehistön ja alemman päällystön palkkojen alennuksesta, mikä teki noin 14—17 %. Tämä palkkojen alennus suoritettiin samassa järjestyksessä kuin muidenkin valtion virkamiesten ja työläisten palkkojen supistus. Tähän toimenpiteeseen hallitus turvautui lieventääkseen talouspulan suuresti horjuttamia valtion finanssiasioita.

Myöhemmin eräät lehdet lausuivat mielipiteenään, että tämä säästötoimenpide muka oli "järjetön" ja "kohtuuton". Kuitenkaan ei kukaan voi kieltää sitä tosiseikkaa, että maailman talouspulan kaudella hallitsevat luokat eivät ainoastaan ole kyvyttömiä ruokkimaan palkkaorjiaan, mutta niille käy yhä vaikeammaksi pitää "kurissa" yksinpä orjiensa rauhoittamiseksi ylläpidettäviä armeijoitaan.

Hollanti ei tässä suhteessa ole mikään poikkeus. Samanlaisiin toimenpiteisiin, kuten tunnettua, on ollut Englannin hallituksen pakko ryhtyä. Muutama aika sitten myöskin Itävallan hallitus asetti kysymyksen palkkarenkiensä palkkojen alentamisesta. Samanlaisiin toimenpiteisiin turvautuvat muidenkin valtioiden hallitukset. Niinpä esim. Rumanian hallitus, ei enää useampien vuosien aikana ole kyennyt säännöllisesti maksamaan palkkoja edes aliupseereille ja alemmalle päällikkökunnalle.

Maailman talouspula pakottaa hallitsevat luokat supistamaan etuisuuksia omilta palvelijoiltaankin. Ja siihen on turvauduttava vielä sellaisena aikana, jolloin hallitsevain luokkain sisäisen ja ulkopoliittisen asemansa vuoksi on pakko panna kaiken toivonsa juuri aseellisiin sotavoimiin.

Palkkojen alentaminen johti Indonesiassa aivan samanlaisiin tuloksiin kuin Englannissakin. Yhtenä ensimmäisistä opetuksista, joka on otettava siitä, miten merisotilaat suhtautuivat palkkojen alentamiseen, on se, että palkka-armeijatkin käyvät porvaristolle epäluotettaviksi. Sillä Englannissa, samoin kuin Indonesiassakin, merisotilaat astuvat laivastoon yksinomaan vapaaehtoisina palkkasotilaina, toisin sanoen muodostavat sellaisen sotilasryhmän, jota pidetään porvaristolle luotettavimpana ja jonka avulla porvarilliset sotilasspesialistit laskevat voivansa ratkaista kysymyksen imperialististen armeijoitten ja sotalaivaston miehistön "luotettavana" pysymisestä. Kuitenkin sekä Englannissa että Indonesiassa puhjenneet kapinat osoittavat meille, että palkkasotilaatkin eivät ainoastaan voi, mutta myöskin turvautuvat vallankumouksellisiin taistelumuotoihin, varsinkin, kun on kysymyksessä oman elinminiminsä puolustaminen.

Olisi tietenkin liian kevytmielistä näiden seikkojen nojalla tehdä kovin suurisuuntaisia johtopäätöksiä. Kuten kokemus on meille opettanut, eivät kuohunnan ja kapinan pyörteisiin joutuneet armeijat ja laivastot suinkaan ole vielä oman maansa hallitukselle kadotettuja. Mutta jo yhden kerran kapinaan noussut sotalaivasto, käyttääkseni selostajan sanontaa Kominternin TPK:n XII täysi-istunnossa, voi ryhtyä toisenkin kerran mellakoimaan, ja tällainen sotalaivasto on, kuinka sanoisi, vakaantumista vailla oleva laivasto.

Palkkasotilaat kuuluvat kaikissa kapitalis-

tisissa maissa niihin väestökerroksiin, jotka ovat vähemmän alttiita vallankumouksellisen luokkataistelun aatteille. Mutta toiselta puolen näille sotilaille — nimenomaan juuri siksi, että he ovat ammattisotilaita ja sotilaita koko elinikänsä, — kysymyksellä palkoista on kokonaan toisenlainen merkitys kuin niille, jotka ovat varsinaista sotilasvelvollisuuttaan suorittamassa. Siksi suhteessa palkkasotilaisiin, enemmän kuin muissa sotilasjoukoissa, tulee palkkakysymysten ja muiden sellaisten seikkojen olla lähtökohtana heidän vallankumouksellistuttamisekseen ja lähentyäksemme heitä. Merimiesten liikehtimiset Invergordonissa samoin kuin Indonesiassakin osoittavat samalla, minkälaisia vallankumouksellisia mahdollisuuksia ja suuntaviivoja piilee imperialistisissa armeijoissa ja laivastoissa talouspulan kaudella syttyneissä taloudellisissa liikehtimisissä.

Englantilaisen eversti Fullerin suun kautta porvaristo toi esille aatteen luoda "uskollinen" sotaväki, joka muodostettaisiin valkoihoisesta päällystöstä, vapaaehtoisista sekä hyvin palkatuista sotilaista ja merimiehistä, jotka ovat syntyperältään alusmaalaisia. Englannin laivastossa vuonna 1931 puhjennut mellakka ja tämä kapina Hollannin laivastossa kumoavat tuon teorian. Nykyisen talouspulan oloissa niinkään rikas kuin Hollannin porvaristo ei enää kykene tarpeeksi hyvin maksamaan sotilailleen ja merimiehilleen. Senpä vuoksi vallankumoukselliset mielialat tunkeutuvat kiertämättä armeijaankin, samalla kun valkoihoinen osa päällystöstä osottautuu olevan vallankumouksellisten liikehtimisten johtajina ja järjestäjinä. Kommunististen puolueiden tulee mahdollisimman paljon voimistaa työtään armeijoissa ja sotalaivastoissa: ne voivat valloittaa vallankumouksen puolelle huomattavan osan porvariston aseellisista voimista, myöskin huomattavan osan palkallisista ammattisotilaista ja merimiehistä. Sitä varten kommunististen puolueiden tulee suunnata huomionsa sotilaiden ja merimiesten lähempien vaatimusten tukemiseen ja puolustamiseen.

Miten sitten tämä Hollannin laivastossa tapahtunut kapina sai alkunsa ja kehittyi, minkälaiset ovat sen antamat perusopetukset?

Indonesian merisotilaiden taistelut, jotka ovat luonteeltaan taloudellista taistelua, yhdistyneenä kansallisen vapausliikkeen aineksiin (mikäli niihin osallistui myöskin malaijilaisia merimiehiä), tapahtuivat koko Indonesian käsittäneen yleisen vallankumouksellisen nousun taustalla. Se antoi merimiesten taistelulle aivan erikoisen laajan ja nousevan luonteen. Kapinan edellä tapahtui kauan kestänyt vastalauseliike ilmoitettua palkkojen alentumista vastaan. Näihin protestiliikehtimisiin osallistuivat sekä merimiesten ja perämiesten ammattiliitot että myöskin alemman upseeriston ammattiliitot. Hollannin sotalaivasto on ainoa laivasto, missä merisotilaat ja alempi päällystö ovat jo useampien vuosien ajan nauttineet järjestäytymis- ja kokoontumisvapautta. Vastalauseliikkeen alkuvaiheessa olivat laajimmalle levinneinä taistelumuotoina avoimet joukkokokoukset. Indonesian tietotoimisto Aneta tiedoitti myöskin liikehtimisistä siihen suuntaan, että sotilaitten keskuudessa muodostettaisiin erikoisia taistelujärjestöjä käymään taistelua palkkojen alentamista vastaan. Tällaista liikettä oli havaittu kaikissa kaupungeissa, missä vain majaili sotajoukkoja.

Sen johdosta, kun hallitus lopullisesti kieltäytyi suostumasta merisotilaitten asettamiin vastavaatimuksiin, tämä vastalauseliike kohosi uuteen vaiheeseen. Laivojen miehistöt turvautuivat uusiin taistelukeinoihin, kieltäytyen joukkomitassa täyttämästä virkatehtäviään ja velvollisuuksiaan, siis turvautuen lakkoihin. Kuluvan vuoden tammikuun 31 p:nä Surabaion satamassa olleiden laivojen "Javan", "Ewerzenin" ja "Pient Heinin" europpalaiset merisotilaat ja perämiehet kieltäytyivät tulemasta aamuhuutoon. Heihin yhtyi osa malaijilaisista merisotilaista. Useiden vangitsemisten ja miehistön "puhdistusten" jälkeen kaikki kolme alusta lähtivät samana päivänä merelle. Mutta "Pient Hein" oli pakotettu jo helmikuun 3 p:nä palaamaan takaisin, lähettääkseen maihin vielä seitsemän "kapinallista".

Helmikuun 3 p:nä, sen jälkeen, kun tuli yleisesti tietoon, että mustaihoisten merisotilaiden palkkoja alennetaan vielä 3 % enemmän kuin hollantilaisilta, Surabaion tummaihoiset merisotilaat kieltäytyivät jou-

kolla suorittamasta sotilasvelvollisuuksiaan. Sen johdosta vangittiin yli 400 mustaihoista merisotilasta, mikä tekee noin 20 % kaikesta Indonesian vesillä olevan Hollannin laivaston mustaihoisten merimiesten lukumäärästä. Viranomaiset turvautuivat mitä ankarimpiin sotilaallisiin rankaisutoimenpiteisiin. Sanomalehdet luonnehtivat tilanteen äärimmäisen kriitilliseksi. Ja tällaisessa tilanteessa sitten puhkesi kapina panssarilaivalla "De Zeven Provincien."

Surabaio — kaikkien näiden kapinoiden kehto — on tärkein merivoimien tukikohta Indonesiassa. Tässä kaupungissa lasketaan olevan noin 30.000 asukasta, siinä luvussa 10.000 metallityöläistä, joiden lakko vuonna 1925 oli merkkinä kautta koko Indonesian kehittyneelle kapinaliikkeelle.

Panssarilaiva "De Zeven Provincien" on opetuslaiva ja oli se kapinan puhjetessa Olelissa, joka sijaitsee Sumatran pohjoisrannikolla, noin 2.000 km päässä Surabaiosta.

Kapina puhkesi helmikuun 5 ja 6 p:n välisenä yönä, jolloin laivan kapteeni sekä osa upseereista ja miehistöstä olivat maissa. Kivääreillä asestettuina valko- ja mustaihoiset merisotilaat sieppasivat laivalle jääneet upseerit kiinni, nostivat ankkurin ja lähtivät täydellä höyryllä etelään, kohti Surabaioa, josta aikeestaan kapinaan nousseet merimiehet viivyttelemättä tiedoittivat radioteitse koko maailmalle.

Kuten nyttemmin on selvinnyt, panssarilaivalla "De Zeven Provincien" syttyi kapina sen jälkeen, kun oli saapunut tieto Surabaiossa tapahtuneesta kuohunnasta. Kapinan valmistelu tapahtui suunnitelmanmukaisesti. Sitä todistaa sekin, että koko vallankaappaus tapahtui joustavasti. Kapinaan noussut miehistö aikoi päästä vallankumousliikkeen kehtoon — Surabaioon saakka, yhtyäkseen siellä kuohuntaan nousseihin merisotilaihin. Siitä, yrittikö "De Zeven Provincienin" miehistö päästä yhteyteen muiden Olelissa olleiden laivojen merisotilaiden kanssa ja järjestää niissä samanlaisia joukkoesiintymisiä, ei ole saatu selvää. Mutta pienemmät levottomuudet eri laivoissa, joita lähetettiin Olelista ajamaan takaa "De Zeven Provincieniä", osoittavat, että tällaiset yritteet olisivat löytäneet maaperää ja mahdollisuuksia.

Kapinaan nousseen panssarilaivan takaa-ajo alettiin kahdelta taholta. Olelista lähti sitä ajamaan takaa muutamia siellä olleita sotalaivoja. Samanaikaisesti Surabaiosta ja Bataviasta lähti sitä vastaan kokonainen eskaaderi. Kuten tunnettua, puhkesi useissa laivoissa kummassakin takaa-ajamaan lähteneissä eskaadereissa merimiesten levottomuuksia, jotka suuresti haittasivat ja pitkistivät panssarilaivan takaa-ajoa.

Vasta viidentenä päivänä, helmikuun 10 p:nä, Sunda-salmen suulla tapahtui traagillinen kohtaus takaa-ajaajien ja jahdattavan panssarilaivan välillä. Kuusi kertaa kehoitettiin kapinallisia merisotilaita antautumaan ja kuusi kertaa he vastasivat kieltävästi. Silloin kohosi ilmaan lentokone, joka pommituksellaan tukahdutti "De Zeven Provincienillä" puhjenneen kapinan.

Aikaisempien tietojen vastaväitteestä huolimatta vara-amiraali Ostenin selostuksesta käy selville, että panssarilaivalla vapaina olleet upseerit ja aliupseerit, jotka eivät olleet sekaantuneet kapinaan, käyttäen hyväkseen lentokoneesta heitettyjen pommien aiheuttamaa hämminkiä, hyökkäsivät kapinallisten merisotilaiden kimppuun ja nostivat valkoisen lipun, tiedoittaen siten laivan antautuneen.

Mitä sitten tapahtui kapinaan nousseen panssarilaivan kannella niinä päivinä, kun se kulki Sumatran länsirannikkoa pitkin etelää kohti? Minkälaiset olivat miehistön aikomukset, minkälainen heidän mielialansa? Ja tärkeintä: miksi kapinaan nousseet merimiehet eivät yrittäneet tykkitulella torjua ilmahyökkäystä? Ehkä vastarinnan yrite olisi viivyttänyt ilmapommitusta ja sillä aikaa muiden laivojen miehistöt, nähden tämän traagillisen näytelmän, olisivat yhtyneet tukemaan kapinaan nousseita tovereitaan? Vastauksen saamiseksi näihin kysymyksiin me voimme vississä määrin pitää lähtökohtana kapinaan nousseen panssarilaivan jatkuvasti lähettämiä radiotietoja ja vara-amiraali Ostenin raporttia kapinan kukistamisesta.

Lähettämissään radiotiedoissa kapinoivan panssarilaivan miehistö yhtämittaisesti alleviivasi, ettei se halua turvautua väkivaltaan, ei tehdä vastarintaa ja että se on valmis luovuttamaan laivan kapteenille Surabaion satamaan saavuttuaan, että sillä ei

ole minkäänlaisia kommunistisia aikeita ja tahtoo vain tuoda ilmi protestinsa laitonta palkkojen alentamista vastaan. Samanaikaisesti miehistö korosti kaiken aikaa esiintymisensä mielenosoituksellista ja puolustavaa luonnetta, samalla kuitenkin päättävästi torjuen kaikki radion välityksellä tehdyt antautumisvaatimukset.

Kaikissa näissä radiosanomissa ei ollut minkäänlaista kehoitusta muiden laivojen miehistöille yhtyä heihin ja kehittää taistelua laajempaan mittaan. Ja tämä oli ehdottomasti suurimpana virheenä "De Zeven Provincienin" miehistön taholta, joka päättävällä askeleellaan teki vississä määrin alotteen kumousliikkeen kehittämiseksi Indonesian sotalaivastossa ja veti kaikkien katseet puoleensa.

Vara-amiraali Ostenin selostuksesta käy selville, että viisipäiväisen kulkunsa aikana "De Zeven Provincienin" miehistön pidättämät upseerit ja aliupseerit saivat vapaina liikuskella laivassa ja yleensäkin elämä panssarilaivan kannella kulki "normaalista" latuaan. Tässä myöskin tehtiin virhe. Täten upseereille annettiin tilaisuus vaikuttaa hajoittavasti miehistöön ja ensimmäisessä otollisessa tilaisuudessa hyökätä kapinallisten merisotilaiden kimppuun, kuten sitten kävikin.

Kaikki todistaa sitä, että "De Zeven Provincienin" miehistö ei tehnyt itselleen selväksi tilanteen vakavuutta ei tehnyt siitä niitä johtopäätöksiä, jotka kapinatilanne panssarilaivalle saneli.

Laivan miehistö ei käsittänyt, että taistelu osittaisvaatimuksien puolesta sotalaivassa muuttuu hyvin helposti avoimeksi sotilaskurin rikkomiseksi ja johtaa välttämättömyyteen käyttää aseita. He eivät käsittäneet tätä siksi, että Hollannin kommunistinen puolue ei ollut suorittanut vastaavaa selvitystyötä merimiesten keskuudessa ja itsessään panssarilaivalla ei ollut kommunistista järjestöä, joka olisi selvittänyt merisotilaille tämän puolen asiasta. Tämä olisi kuitenkin ollut erikoisen tärkeätä, sillä jos "De Zeven Provincienin" merimiehet olisivat selvästi käsittäneet kaikki ne seuraukset, joita heidän kuririkkomuksestaan voi aiheutua, niin he olisivat varmaankin toimineet paljon päättävämmin ja rohkeammin. Jos he muunmuassa olisivat päättävästi ryhtyneet esiintymään ase kädessä vaatimuksiensa puolesta, niin he olisivat varmasti päässeet yhteisymmärrykseen muiden laivojen sekä Indonesian vallankumouksellisten järjestöjen kanssa. Näin toimien he olisivat ehkä kyenneet pitkittämään ratkaisevaa yhteenottoa siihen saakka, kunnes "De Zeven Provincien" olisi ehtinyt saapua Surabaioon — kohottaakseen siellä koko laivaston kapinaan.

Ja loppujen lopuksi, jos tilanne kehittyi siten, että olisi pitänyt esiintyä jo Olelissa, niin taaskin olisi pitänyt yrittää esiintyä yhdessä muiden satamassa seisoneiden sotalaivojen miehistön kanssa, taikka sitten, käyttäen hyväkseen omien aseittensa etevämmyyttä, upottaa ne pohjaan, sen jälkeen räjähdyttää panssarilaiva, sekä vieden mukanaan käsiaseet ja kevyen tykistön, tunkeutua syvälle Sumatran keskustaan ja siellä yhdessä malaijilaisen väestön kanssa yrittää nostattaa saaren väestö kapinaan. On mielenkiintoista, että eräs englantilainen meriupseeri määrätietoisesti ihmetteleekin sitä, miksi kapinaan noussut "De Zeven Provincienin" miehistö ei järjestänyt tällaista maihinnousua. Selvitys on yksinkertaisesti siinä, että ei ollut lujaa vallankumouksellista järjestöä, jolla olisi ollut selvä ja yhtenäinen toimintaohjelma. Tämän opetuksen ei ole mentävä hukkaan.

TOIMITUSKOLLEGIO: J. K. Lehtinen (vastaava toimittaja), J. A. Lehtosaari, Y. Sirola, K. Rovio, V. Ojanen, V. Lattunen ja Y. Karppanen. Tekn. toim. P. Notko.

Отв. редактор, И. К. Лехтинен. Техн. ред.: П. Нотко.

„Kirja" № 133. Jätetty kirjapainoon 21/V kirj. painettavaksi 27/V—33
Ленгорлит № 12299. 3 п. л. 65408 зн. на п. л. 62 x 88. Тираж 2.080 экз.

Типография „Кирьяпая", Ленинград, Харьковская, 9 Заказ № 1380

Hinta 75 kop.

Финский журнал
„КОММУНИСТИ“

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО „КИРЬЯ“
ЛЕНИНГРАД 1933